

การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาอ่าน
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
โรงเรียนบ้านท่าช้าง

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา แขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
พฤษภาคม 2558
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

ประกาศคุณูปการ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยความสมบูรณ์ได้ด้วยความสามารถอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ มีสุวรรณ ที่ปรึกษาที่ได้ให้คำแนะนำและคำปรึกษาตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างยิ่ง จนการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองสำเร็จสมบูรณ์ได้ ผู้ศึกษาค้นคว้าขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ พระธรรมชัย วิสุทธาจาโร เจ้าอาวาสวัดกุฎีขจรติตถาราม นางดวงใจ ญาณโรจน์ รองผู้อำนวยการโรงเรียนธรรมาภิบาลบ้านโสม นางจิราพร ไกรพล ศึกษาพิเศษระดับชำนาญการพิเศษ นายธนกร อาทะเดช ศึกษาพิเศษระดับชำนาญการพิเศษ นางสาวสายทอง ปันฟู ครูชำนาญการพิเศษ นายประดุง แจ่มหม้อ ครูชำนาญการพิเศษ นางวรรณพร สิทธิตัน ครูชำนาญการพิเศษ นางแสงจันทร์ มะโนสร้อย ครูชำนาญการพิเศษ และนายสุจิตต์ พรมจันทร์ ปราชญ์ท้องถิ่น ที่กรุณาให้คำแนะนำ แก้ไขและตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า จนทำให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สมบูรณ์และมีคุณค่า

ขอขอบพระคุณผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ บุคลากรและนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนโรงเรียนบ้านท่าช้าง โรงเรียนวัดวังตะแกง และ โรงเรียนวัดบ้านเวียง ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือเป็นอย่างยิ่ง ในการเก็บข้อมูลและตอบแบบสอบถาม

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้าฉบับนี้ คณะผู้ศึกษาค้นคว้าขออุทิศแต่ บิดา มารดา และผู้มีพระคุณทุกๆ ท่าน

ธวัชสรดา จารุสิทธิกุล

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง
ผู้วิจัย	ลภัสรดา จารุสิทธิกุล
ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิวัฒน์ มีสุวรรณ
ประเภทสารนิพนธ์	การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศม. สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสาร การศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2558
คำสำคัญ	หนังสืออ่านเพิ่มเติม , ภาษาล้านนา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง 2) เพื่อศึกษาผลการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง โดยแยกเป็นผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนและผลสัมฤทธิ์หลังเรียนเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 75 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนต่อการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 12 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test dependent

ผลการวิจัย พบว่า 1) คุณภาพและประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง มีค่าเท่ากับ 84.00/82.83 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.41

Title DEVELOPMENT OF LANNA SUPPLEMENTARY BOOK FOR PRATHOMSUKSA V. BANTACHANG SCHOOL

Authors Laphatrada Jarusittikul

Advisor Assistant Professor Wiwat Meesuwan, Ed.D.

Academic Paper Independent Study M.ed.in Educational Technology and Communications, Naresuan University, 2015

Keywords Supplementary Book, Lanna language,

ABSTRACT

The purposes of this research were: 1) to develop and find efficiency of Lanna Supplementary Book for prathomsuksa V ,Bantachang School. 2) to compare the pre-test and post-test score of the samples, to compare the post-test score of the samples on the 75 level, and 3) to study students' opinion with using the Lanna Supplementary Book. The participants were 12 students who were enrolled in the 2014 academic year at the Bantachang School, Lamphun. Primary Education Service Area Office 2. The analytical statistical were mean, standard deviation, t-test dependent samples.

The results were as follows: 1) An efficiency of Lanna Supplementary Book for prathomsuksa V. students was 84.00/82.83, which was corresponding with the provided criterion. 2) The comparisons of post-test score achievement through Lanna Supplementary Book were higher than with at the .05 level significance and the comparisons of post-test score achievement were higher than on the 75 level percent at the .05 level significance. 3) to study students' opinion with using the Lanna Supplementary Book. The participants were 12 students who were enrolled in the 2014 academic year at the Bantachang School, Lamphun. Primary Education Service Area Office 2. The tools used in the study included the Lanna Supplementary Book, the test, the students' opinion measuring forms. The analytical statistical were mean, standard deviation, t-test dependent samples. ($\bar{x} = 4.40$, S.D. = 0.41).

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาของปัญหา.....	1
จุดมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
สมมุติฐานของการวิจัย.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
หลักสูตรท้องถิ่นจังหวัดลำพูน.....	9
เอกสารเกี่ยวกับภาษาล้านนา.....	16
เอกสารเกี่ยวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม.....	19
การหาประสิทธิภาพของนวัตกรรม.....	52
การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	54
ความคิดเห็น.....	64
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	69
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	69
เนื้อหา.....	69
ระยะเวลา.....	70
เครื่องมือ.....	70
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ.....	70
การดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	78
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	79

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย.....	80
ผลการประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง	81
ผลการหาประสิทธิภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง	83
ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน.....	84
ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน กับเกณฑ์ร้อยละ 75.....	84
ผลความคิดเห็นของนักเรียนต่อการใช้นหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง.....	84
5 บทสรุป.....	87
สรุปผลการวิจัย.....	87
อภิปรายผลการวิจัย.....	88
ข้อเสนอแนะ.....	92
บรรณานุกรม.....	93
ภาคผนวก.....	97
ประวัติผู้วิจัย.....	172

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นจังหวัดลำพูน.....	13
2 แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์โครงสร้างกรอบหลักสูตรท้องถิ่นจังหวัดลำพูน กับ มาตรฐานการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ.....	14
3 แสดงวิเคราะห์แบบทดสอบตามจุดประสงค์การเรียนรู้.....	74
4 แสดงแสดงผลการประเมินคุณภาพองค์ประกอบของหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษา ล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง ตามความเห็น ของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน (ด้านลักษณะรูปเล่ม).....	81
5 แสดงผลการหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนาทั้ง 5 เล่ม ของ กลุ่มทดลองภาคสนาม (1: 30) นักเรียนโรงเรียนวัดวังสะแกง โดยใช้เกณฑ์ มาตรฐาน 80/80.....	83
6 แสดงผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนหนังสืออ่าน เพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง...	84
7 แสดงผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนหนังสืออ่าน เพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง กับเกณฑ์ร้อยละ 75.....	84
8 แสดงความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง.....	85
9 แสดงผลการประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน	124
10 แสดงผลการพิจารณาความสอดคล้องของแบบทดสอบวันผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กับ จุดประสงค์การเรียนรู้ (IOC) จำนวน 50 ข้อ.....	126

11	แสดงผลการประเมินความสอดคล้องของข้อความแบบสอบถามที่ใช้วัดความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน.....	128
12	แสดงผลการหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา ตามเกณฑ์ E1/E2 ครั้งที่ 2 ชั้นทดลองกลุ่มเล็ก (1:10).....	131
13	แสดงผลการหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา ตามเกณฑ์ E1/E2 ครั้งที่ 3 ชั้นทดลองกลุ่มภาคสนาม (1:30).....	132
14	แสดงผลการหาค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาล้านนา.....	133
15	แสดงผลคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนแต่ละคน หลังการเรียน ด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา	136
16	ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา	137
17	แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เมื่อเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 75.....	138

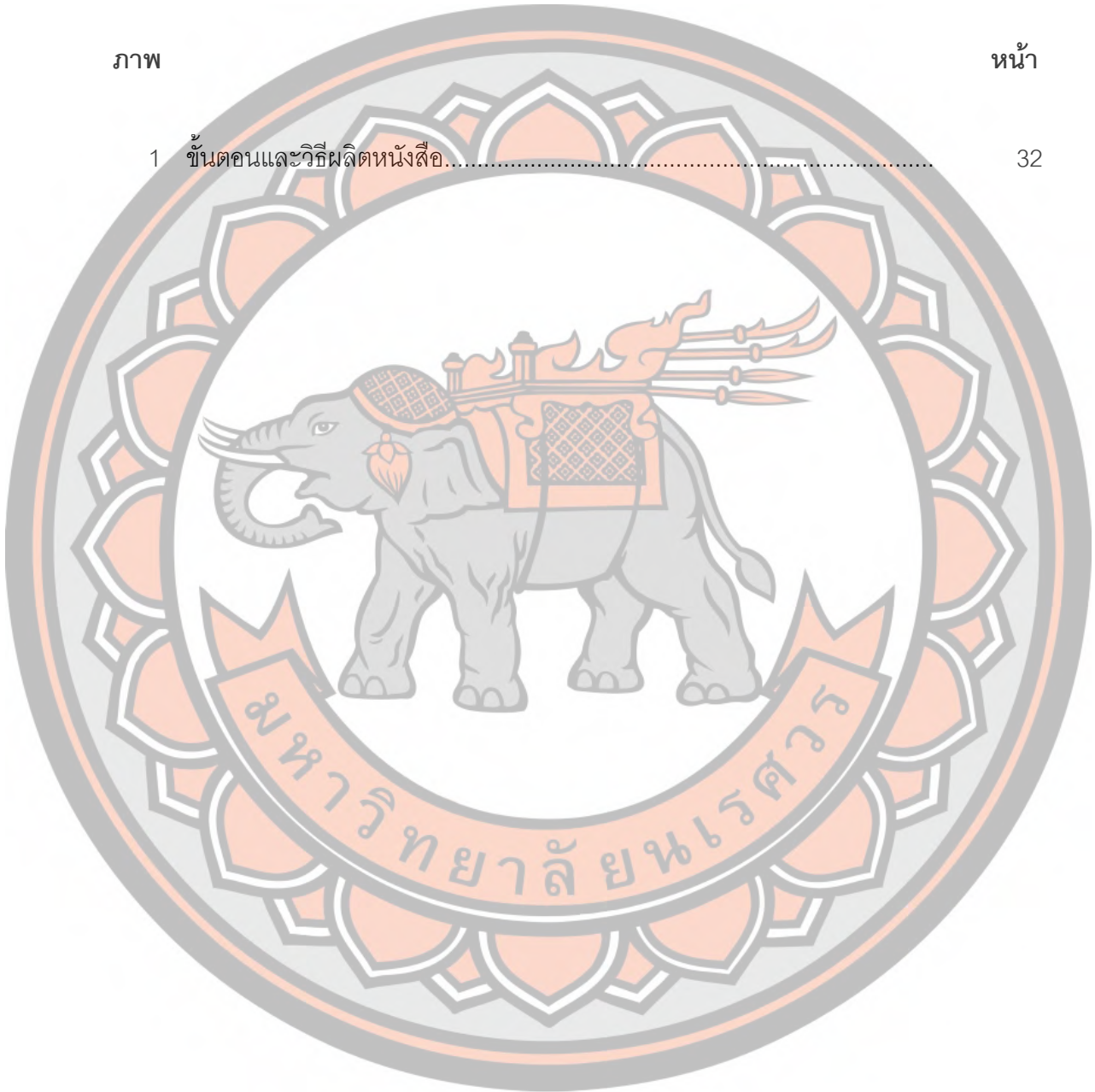
มหาวิทยาลัยนเรศวร

สารบัญภาพ

ภาพ

หน้า

1	ขั้นตอนและวิธีผลิตหนังสือ.....	32
---	--------------------------------	----

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

ภาษาเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสื่อความหมายระหว่างมนุษย์ด้วยกัน ทั้งด้านการฟัง พูด อ่านและเขียน ภาษาเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมซึ่งสืบทอดกันมาจากคนรุ่นหนึ่งสู่คนอีกรุ่นหนึ่งของ ผู้เป็นเจ้าของ ภาษาจึงมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตและการอยู่ร่วมกันในสังคม ภาษาจะออกมาหรือเลื่อมขึ้นอยู่กับเจ้าของภาษา หากเจ้าของภาษาใช้ภาษาในการสื่อสารได้ถูกต้องตาม มาตรฐานที่กำหนดไว้ก็ไม่เกิดปัญหา แต่ถ้าใช้ภาษาไม่ถูกต้องอาจก่อให้เกิดความเข้าใจผิดและ เกิดผลเสียหลายอย่างๆ ที่ไม่คาดคิดตามมาได้ ดังที่มีผู้ให้ความหมายของภาษาไว้ต่างๆกัน ดังเช่น กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 1) ได้ให้ความหมายของภาษาอย่างแคบว่า ภาษา หมายถึง เสียงที่เปล่งออกมาโดยผ่านอวัยวะออกเสียงต่างๆ ในช่องคอ ช่องปากและช่องจมูก แล้ว ออกมาเป็นเสียงชนิดต่างๆ ภาษาเป็นสื่อหรือเป็นสะพานเชื่อมโยงความคิดของมนุษย์ ภาษาจึงเป็น สิ่งซึ่งใช้ในการสื่อความหมาย ความเข้าใจกันระหว่างมนุษย์ ได้แก่ ทางตา หู จมูก ลิ้นและกาย มนุษย์บางพวกบางเหล่าที่มีความเจริญมากแล้วยังได้ติดเครื่องหมายแทนเสียงพูดและเขียนลงไว้ เป็นลายลักษณ์อักษรได้อีกด้วย ลายลักษณ์อักษรนั้นก็ถือว่าเป็นถ้อยคำด้วยเหมือนกัน สอดคล้อง กับ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานพ.ศ. 2542 ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า ภาษา ไว้ว่า "ถ้อยคำที่ใช้พูดหรือเขียนเพื่อสื่อความของชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เช่น ภาษาไทย ภาษาจีน หรือเพื่อ สื่อความเฉพาะวงการ เช่น ภาษาราชการ ภาษากฎหมาย ภาษารธรรม; เสียง ตัวหนังสือ หรือกิริยา; อาการที่สื่อความได้ เช่น ภาษาพูด ภาษาเขียน ภาษาท่าทาง ภาษามือ"

ภาษาเป็นสื่อที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร ในแต่ละสังคมต่างก็มีภาษาใช้เป็นของตนเอง เพื่อให้สมาชิกในสังคมสื่อความเข้าใจได้ตรงกัน ในประเทศไทยนอกจากจะมีภาษาไทยเป็นภาษา ประจำชาติแล้ว ยังมีภาษาถิ่นย่อยของแต่ละท้องถิ่นซึ่งแสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ วัฒนธรรมประเพณีของคนในแต่ละท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี ดังที่ กรรณิการ์ วิมลเกษม (2549, หน้า 2) ได้ให้ความหมายของภาษาถิ่น หมายถึง ภาษาย่อยของภาษาใดภาษาหนึ่งที่ใช้พูดในแต่ละ ชุมชน ตัวอย่างเช่น ในประเทศไทยเราสามารถแบ่งภาษาไทยตามความคล้ายคลึงกันทางเสียงและ คำศัพท์ได้ 4 กลุ่ม คือ ภาษาไทยถิ่นกลาง ภาษาไทยถิ่นเหนือ ภาษาไทยถิ่นอีสาน และ ภาษาไทย ถิ่นใต้ โดยทั่วไปแล้วคนไทยจะสามารถระบุได้ว่าภาษาที่ตนได้ยินอยู่นั้น เป็นเสียงพูดของคนภาคใด

หรือเป็นภาษาถิ่นใด แต่จะไม่อาจจะบ่งชี้ได้ว่าเป็นคนจังหวัดใด ยกเว้นคนที่อยู่ในภาคนั้นๆ จึงจะทราบได้ ทั้งนี้เพราะเป็นความแตกต่างที่ละเอียดปลีกย่อยเล็กน้อย

ภาษาไทยถิ่นเหนือเป็นสาขาหนึ่งของภาษาตระกูลไท (Tai) ใช้พูดกันในชีวิตประจำวัน เหมือนกับเป็นภาษามาตรฐานของท้องถิ่นใน 8 จังหวัดทางภาคเหนือของประเทศไทย ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง พะเยา แพร่ น่าน และแม่ฮ่องสอน นอกจากนี้ยังพบว่ายังมีผู้พูดภาษาไทยถิ่นเหนือในชุมชนอื่นๆ อีก เช่น ที่อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ อำเภอเส้าไห้ จังหวัดสระบุรี ตำบลบ้านคูบัว จังหวัดราชบุรี และที่อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา เป็นต้น ทั้งนี้เพราะบรรพบุรุษของคนเหล่านี้อพยพมาจากภาคเหนือนั่นเอง แต่เดิมเผ่าชนคนไทยที่อยู่ทางภาคเหนือนั้น มีชื่อว่า “ยวน” หรือ “ไทยยวน” และเรียนภาษาที่พูดว่า “ภาษาไทยยวน” ซึ่งชื่อนี้ยังคงอยู่กับคนไทยยวนที่อพยพมาอยู่ในต่างถิ่น เช่น ที่อำเภอเส้าไห้ จังหวัดสระบุรี ที่ยังคงเรียกตัวเองว่า “ยวน” แต่สำหรับคนไทยในภาคเหนือปัจจุบันนี้เรียกตนเองว่า “คนเมือง” และเรียกภาษาของตนว่า “คำเมือง” หรือ ออกเสียงว่า “กำเมือง” (กรรณิการ์ วิมลเกษม 2549, หน้า 7) และ ภาษาถิ่น เป็นภาษาที่พูดกันในห้องถิ่นต่างๆ ตามปกติ เป็นภาษาที่คนในถิ่นนั้นๆ ยังคงพูดและใช้อยู่จำนวนมาก คำบางคำในภาษากลางได้เลิกใช้ไปแล้ว แต่ในภาษาถิ่นยังคงรักษาขนบธรรมเนียมไว้เป็นอย่างดี ในการศึกษาภาษาถิ่นย่อมจะศึกษาท้องถิ่นในด้านที่อยู่อาศัย ความเป็นอยู่ ความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมได้ เพราะภาษาเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม ภาษาถิ่นจะรักษาคำเดิมได้ดีกว่าภาษามาตรฐาน เพราะจะมีการเปลี่ยนแปลงทางภาษาและวัฒนธรรม น้อยกว่า นอกจากนี้การศึกษาในห้องถิ่นมีประโยชน์ในการศึกษาด้านวรรณคดีอีกด้วย เพราะวรรณคดีเก่าๆ นั้น ใช้ภาษาโบราณ ซึ่งเป็นภาษาถิ่นจำนวนมาก เช่น วรรณคดีสุโขทัย สมัยอยุธยา และสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ถ้าเราไม่เข้าใจภาษาถิ่นที่ใช้ ก็จะได้ความไม่ออกและยากต่อการศึกษาวรรณคดีนั้นๆ ได้ ฉะนั้นเราจึงควรอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาภาษาถิ่นทุกถิ่น จึงจะมีความรู้กว้างขวาง (ระวีวรรณ อินทร์แหยม, 2542, หน้า 10)

ภาษาล้านนา ถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นจึงสมควรได้รับการถ่ายทอดให้อนุชนรุ่นหลังได้รู้ได้เข้าใจและเผยแพร่ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ในปัจจุบันพบว่าผู้คนโดยทั่วไปของสังคมล้านนาโดยเฉพาะกลุ่มคนวัยรุ่นนิยมพูดภาษาไทยกลางปนกับภาษาล้านนา ส่งผลให้ภาษาล้านนาผิดเพี้ยนไป ไม่ถูกต้องตามความหมาย หรืออาจจะพูดภาษาล้านนาในท่วงทำนองและสำเนียงไทยกลาง นอกจากนี้ยังพบว่าศัพท์บางคำในภาษาล้านนาอาจจะไม่ได้รับความนิยมในการพูด มักประสบปัญหาในการรับสารหรือส่งสารเกิดความเข้าใจที่ผิดพลาด บางครั้งไม่เข้าใจเรื่องราวที่สื่อสารกัน สาเหตุเพราะมีปัญหาในการออกเสียงพูด

โรงเรียนบ้านท่าช้าง ตั้งอยู่อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน เป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในชุมชนที่มีการใช้ภาษาล้านนาเป็นภาษาพูด ในอดีตประชากรในหมู่บ้านเกือบทั้งหมดใช้ภาษาล้านนาในชีวิตประจำวัน และพ่อแม่ผู้ปกครองก็นิยมสอนให้ลูกพูดภาษาล้านนาตั้งแต่เกิด แต่ในปัจจุบันได้มีบางครอบครัวที่นิยมสอนให้บุตรหลานพูดภาษาไทยกลางตั้งแต่เริ่มหัดพูด อาจเป็นที่สังคมมีการเปลี่ยนแปลง มีการแต่งงานกับคนภาคอื่นๆที่ใช้ภาษาพูดไม่เหมือนกัน ทำให้ครอบครัวนั้นต้องใช้ภาษาไทยกลางในการสื่อสารภายในครอบครัว แทนภาษาล้านนา ส่วนสาเหตุที่ทำให้ภาษาล้านนาภาคเหนือไม่เป็นที่นิยมมีด้วยกันหลายปัจจัย เช่น โรงเรียน ครอบครัว สิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะเพื่อน อีกทั้งเกิดสภาวะแวดล้อมที่ได้พบเจอในสังคม ในประเด็นของการใช้ภาษาล้านนาของภาคเหนือได้สังเกตเห็นว่าเยาวชน เด็กรุ่นใหม่ไม่นิยมพูดภาษาล้านนา เพราะอายุที่จะพูด รู้สึกกล้าสมัย หรือต้องการปรับตัวเข้ากับสังคม กลายเป็นการทอดทิ้งวัฒนธรรมและรากเหง้าของตนเอง การใช้ภาษาล้านนาเริ่มมีความสำคัญน้อยลงและเกิดสภาพที่เรียกว่า “การถูกกลืนวัฒนธรรม” เนื่องจากการใช้ภาษาที่ไม่ยอมเผยแพร่ภาษาหรือวัฒนธรรมให้คนภายนอกรับรู้ และถูกละเลยที่จะอนุรักษ์การใช้ภาษา ทำให้ไม่เกิดจิตสำนึกในการใช้ภาษาถิ่น ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของคนล้านนา และในระบบการศึกษาในโรงเรียนต้องปลูกจิตสำนึกให้เด็กเห็นความสำคัญของภาษาถิ่น และวิธีการส่งเสริมอนุรักษ์ภาษาโดยใช้สื่อนวัตกรรมในรูปแบบสื่อการสอนภาษาถิ่น หรือ ทำพจนานุกรมภาษาถิ่น หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่จะเป็นบทเรียนเสริมเพื่อที่จะใช้ศึกษาให้เข้าใจการใช้ภาษาล้านนาที่ต้องในส่วนด้านการจัดการศึกษาในโรงเรียนควรให้มีการส่งเสริมให้มีการเรียนการสอนภาษาล้านนาให้แพร่หลายมากยิ่งขึ้น ซึ่งรักษาไว้ซึ่งภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ได้มีการบันทึกไว้ไม่ให้สูญหายไป รวมทั้งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ เพราะภาษาล้านนาเปรียบเสมือนกุญแจที่จะนำไปสู่ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอื่นๆ อีกมากในการสอนภาษาล้านนาผู้สอนควรมีเทคนิควิธีการที่เสริมสร้างความสนใจและปลูกจิตสำนึกให้ผู้เรียนซึ่งเป็นเยาวชนของชาติ และของท้องถิ่นได้เล็งเห็นความสำคัญและช่วยกันรักษาสืบต่อวัฒนธรรมทางภาษานี้ต่อไป

หนังสืออ่านเพิ่มเติม นับเป็นสื่อการเรียนการสอนประเภทสิ่งพิมพ์ที่มีบทบาทในการถ่ายทอดความรู้ เนื้อหาสาระ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาในบทเรียนตรงกับที่ผู้สอนต้องการ และเป็นสื่อพื้นฐานที่เด็กผูกพันมาตั้งแต่เล็กจนโตอีกทั้งมีราคาถูกกว่าสื่ออื่นๆ หยิบง่ายใช้คล่องใช้เวลากับการอ่านตามความพอใจ อ่านซ้ำแล้วซ้ำเล่าได้เสมอ สามารถหาอ่านได้ทั่วไปพกพาสะดวกในทุกๆ ที่ หนังสือจึงมีคุณสมบัติสำคัญที่สื่อสมัยใหม่บางประเภทยังทำไม่ได้ หนังสือจึงเป็นสื่อที่สามารถพัฒนาให้เกิดสังคมการอ่านได้ จากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 23) ระบุไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนมี

ความสำคัญที่สุด ผู้เรียนทุกคน สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ดังนั้นกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ การจัดการศึกษาทั้งสามรูปแบบในหมวด 3 ต้องเน้นทั้งความรู้ คุณธรรม และ กระบวนการเรียนรู้ ในเรื่องสาระความรู้ ให้นบูรณาการความรู้และทักษะด้านต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับแต่ละระดับการศึกษา ได้แก่ ด้านความรู้เกี่ยวกับตนเองและความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับสังคม ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา ด้านภาษา โดยเฉพาะการใช้ภาษาไทย ด้านคณิตศาสตร์ ด้านการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข และตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ที่ต้องการพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมสังคม เศรษฐกิจ ปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางด้าน เศรษฐกิจ การเมือง สังคมและด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี มีผลกระทบโดยตรงต่อทัศนคติและการดำเนินชีวิตของคนไทยทั้งในเมืองและชนบท โดยเฉพาะผลกระทบที่เกิดกับภูมิปัญญา ภาษาและวัฒนธรรมในท้องถิ่น

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของภาษาล้านนา ซึ่งเป็นวัฒนธรรมทางภาษาของท้องถิ่นที่นับวันจะสูญหายจากสังคมล้านนาไปทุกขณะ และต้องการให้มีการส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาล้านนาให้เป็นที่เผยแพร่ จึงสนใจที่จะพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ประกอบได้ด้วยภาษาจำนวน สามภาษา คือ ภาษาล้านนา (รูปเขียน, รูปเสียง) ภาษาไทยกลาง และภาษาอังกฤษ เพื่อใช้ศึกษาและเพิ่มพูนความรู้ด้วยตนเอง ปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน เห็นคุณค่าของภาษาล้านนา ตลอดจนการอนุรักษ์ เสริมสร้าง สืบทอด และเป็นแนวทางในการอนุรักษ์และส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาล้านนาให้แพร่หลาย และยังเป็นพื้นฐานในการศึกษาค้นคว้าภูมิปัญญาท้องถิ่นต่อไป

จุดมุ่งหมายของการศึกษา

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง
2. เพื่อศึกษาผลการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง โดยได้ศึกษา ดังนี้
 - 2.1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน
 - 2.2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน กับเกณฑ์ร้อยละ 75

3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนต่อการใช้นั่งสื่อบอ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง ไว้สำหรับเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมนอกเวลาเรียน
2. เพื่อเป็นแนวทางในการอนุรักษ์ภาษาล้านนาให้อยู่คู่กับคนเมืองล้านนาต่อไป
3. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูในการผลิตหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนาในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาอื่นและนักเรียนในระดับชั้นอื่นต่อไป

ขอบเขตของงานวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 43 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนบ้านท่าช้าง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน จำนวน 1 ห้องเรียน รวม 12 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง
3. ด้านแหล่งข้อมูล ประกอบด้วย
 1. การสร้างและหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา
 - 1.1. การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 คน ตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องในด้านลักษณะรูปเล่ม ภาพประกอบ เนื้อหา การให้ภาษา และคุณค่าประโยชน์ที่ได้รับ
 - 1.2 แหล่งข้อมูลสำหรับหาประสิทธิภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา ทดลองกับกลุ่มหาประสิทธิภาพ จำนวน 43 คน ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2
 - 1.3 แหล่งข้อมูลสำหรับการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา ทดลองกับกลุ่มทดลอง ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนบ้านท่าช้าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2

4. ขอบเขตเนื้อหา

การหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตเนื้อหาจากหลักสูตรท้องถิ่นจังหวัดลำพูน หน่วยการเรียนรู้ที่ 13 เรื่อง ภาษาและวรรณกรรม โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 เรื่อง ได้ดังนี้

เรื่องที่ 1 บุคคลเครือญาติ

เรื่องที่ 2 ของใช้เครื่องแต่งกาย

เรื่องที่ 3 ผักและผลไม้

เรื่องที่ 4 กิริยาอาการ

เรื่องที่ 5 อาคารสถานที่

5. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง

ตัวแปรตาม ได้แก่

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80
3. ความคิดเห็นของนักเรียนภายหลังการเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา หมายถึง คุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น บรรลุถึงจุดหมายที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80

80 ตัวแรก คือ ค่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนกลุ่มหาประสิทธิภาพที่ทำแบบฝึกหัดหลังเรียนแต่ละเล่ม คิดเป็นร้อยละ 80

80 ตัวหลัง คือ ค่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนกลุ่มหาประสิทธิภาพที่ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนาคิดเป็น ร้อยละ 80

2. หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา หมายถึง เอกสารประเภทหนังสือที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นโดยมีคุณภาพและประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ประกอบไปด้วย ภาพวาดและ

คำศัพท์ภาษาล้านนา ซึ่งใน 1 คำศัพท์จะประกอบไปด้วยตัวอักษรล้านนา ภาษาพูดล้านนา ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ใช้สำหรับเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมนอกเวลาเรียน จำนวน 5 เล่ม ดังนี้

เล่มที่ 1 บุคคลเครือญาติ

เล่มที่ 2 ของใช้เครื่องแต่งกาย

เล่มที่ 3 ผักและผลไม้

เล่มที่ 4 กิริยาอาการ

เล่มที่ 5 อาคารสถานที่

3. ภาษาล้านนา หมายถึง ภาษาที่ใช้ในท้องถิ่นล้านนา เขตพื้นที่ภาคเหนือ ตอนบน 8 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน เชียงราย พะเยา น่าน ลำพูน ลำปาง และแพร่ เป็นภาษาพูดที่ใช้กันในท้องถิ่นล้านนา มีทั้งภาษาเขียนหรือที่เรียกว่า อักษรล้านนา และภาษาพูดที่ใช้พูดกันหรือที่เรียกว่า ภาษาท่าเมือง

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง ซึ่งสามารถวัดได้จากผลต่างของคะแนนจากแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

5. เกณฑ์ร้อยละ 80 หมายถึง เกณฑ์การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80 ของโรงเรียนที่ได้ตั้งไว้

6. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวัดผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ ความเข้าใจในหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนาทั้ง 5 เล่ม

7. ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกทางด้านความรู้ ความเชื่อ และการตัดสินใจที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนที่ผ่านการเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นักเรียนที่ผ่านการเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. หลักสูตรท้องถิ่นจังหวัดลำพูน
2. เอกสารเกี่ยวกับภาษาล้านนา
 - 2.1 การเรียนการสอนภาษาล้านนา
 - 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาล้านนา
3. เอกสารเกี่ยวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม
 - 3.1 ความหมายหนังสืออ่านเพิ่มเติม
 - 3.2 ความจำเป็นในการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม
 - 3.3 ความสำคัญของหนังสืออ่านเพิ่มเติม
 - 3.4 ประโยชน์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม
 - 3.5 เนื้อหาสาระของหนังสืออ่านเพิ่มเติม
 - 3.6 หลักการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม
 - 3.7 การประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติม
 - 3.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม
4. การหาประสิทธิภาพของนวัตกรรม
5. การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 5.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 5.2 จุดมุ่งหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 5.3 ประเภทของการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 5.4 คุณลักษณะของข้อสอบที่ดี
 - 5.5 กระบวนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
6. ความคิดเห็น
 - 6.1 ความหมายของความคิดเห็น

6.2 ประเภทของความคิดเห็น

6.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น

6.4 การวัดความคิดเห็น

1. หลักสูตรท้องถิ่นจังหวัดลำพูน วิสัยทัศน์

หลักสูตรท้องถิ่นจังหวัดลำพูน พุทธศักราช 2552 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนได้เรียนรู้ภูมิหลังวิถีการดำรงชีวิต เศรษฐกิจสังคม ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีและทรัพยากรของจังหวัดลำพูน เพื่อปลูกฝังให้เยาวชนจังหวัดลำพูน มีความรัก ความภาคภูมิใจในฐานะพลเมืองจังหวัดลำพูน และเป็นกำลังสำคัญในการบำรุงรักษาให้ยั่งยืนต่อไป

จุดหมาย

หลักสูตรสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีศักยภาพในการพัฒนาตนเองตลอดชีวิตดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรมตามหลักศาสนา และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัย ปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้ความภาคภูมิใจ และดำเนินชีวิตตามขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม ของบรรพชนคนเมืองล้านนา
3. มีสุขภาพกายสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัยและรักการออกกำลังกาย
4. มีจิตสำนึกรักแผ่นดินถิ่นเกิดจังหวัดลำพูน เป็นพลเมืองที่ดีของชุมชนและของชาติ ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดลำพูน การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะ ที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในชุมชนท้องถิ่น และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. **ความสามารถในการสื่อสาร** เป็นความสามารถในการรับ และการส่งและวัฒนธรรมใช้ภาษาท้องถิ่นและภาษากลางในการสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และประสบการณ์อันเป็น

ประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม สร้างความเข้าใจอันดีด้วยการสื่อสารอย่างมีเหตุผลและมีประสิทธิภาพ ในสังคมท้องถิ่นและสังคมชาติ

2. **ความสามารถในการคิด** เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดอย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างความองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเอง สังคมท้องถิ่นและสังคมชาติ

3. **ความสามารถในการแก้ปัญหา** เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น ต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. **ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต** เป็นความสามารถในการ นำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. **ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี** เป็นความสามารถในการเลือกใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีต่างๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้องเหมาะสมและมีคุณธรรม

เป้าหมาย/จุดเน้น

หลักสูตรท้องถิ่นจังหวัดลำพูน พุทธศักราช 2552 เน้นปลูกฝังนักเรียนให้เป็นพลเมืองที่ดีของจังหวัดลำพูนดังนี้

1. ผู้เรียนทุกคนมีความรู้ทักษะกระบวนการและคุณลักษณะตามมาตรฐานการเรียนรู้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. ผู้เรียนทุกคน ได้เรียนรู้เรื่องราวของชุมชนและท้องถิ่นจังหวัดลำพูน
3. ผู้เรียนทุกคนมีสำนึกรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่น ร่วมกิจกรรมตามขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

หลักสูตรท้องถิ่นจังหวัดลำพูน พุทธศักราช 2552 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะพลเมืองของจังหวัดลำพูน ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

แนวการจัดโครงสร้างเวลาเรียน

โครงสร้างเวลาเรียนของกรอบ หลักสูตรท้องถิ่นจังหวัดลำพูนพุทธศักราช 2552 สถานศึกษาสามารถดำเนินการตามศักยภาพความพร้อมและจุดเน้นของสถานศึกษา ทั้งระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ดังนี้

1. บูรณาการสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นจังหวัดลำพูน กับสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. กำหนดสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นจังหวัดลำพูน เป็นรายวิชาเพิ่มเติม
3. กำหนดสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นจังหวัดลำพูนเป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการนำกรอบหลักสูตรท้องถิ่นจังหวัดลำพูน พุทธศักราช 2552(ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2553) สู่การเรียนรู้และการปฏิบัติจริงให้เกิดผลกับผู้เรียนตามจุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ที่กำหนดในหลักสูตรท้องถิ่นจังหวัดลำพูน พุทธศักราช 2552

1. หลักการจัดการเรียนรู้

เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามจุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรท้องถิ่นจังหวัดลำพูนพุทธศักราช 2552 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2553) โดยยึดหลักผู้เรียนสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ยึดประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน กระบวนการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และพัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม

2. กระบวนการเรียนรู้

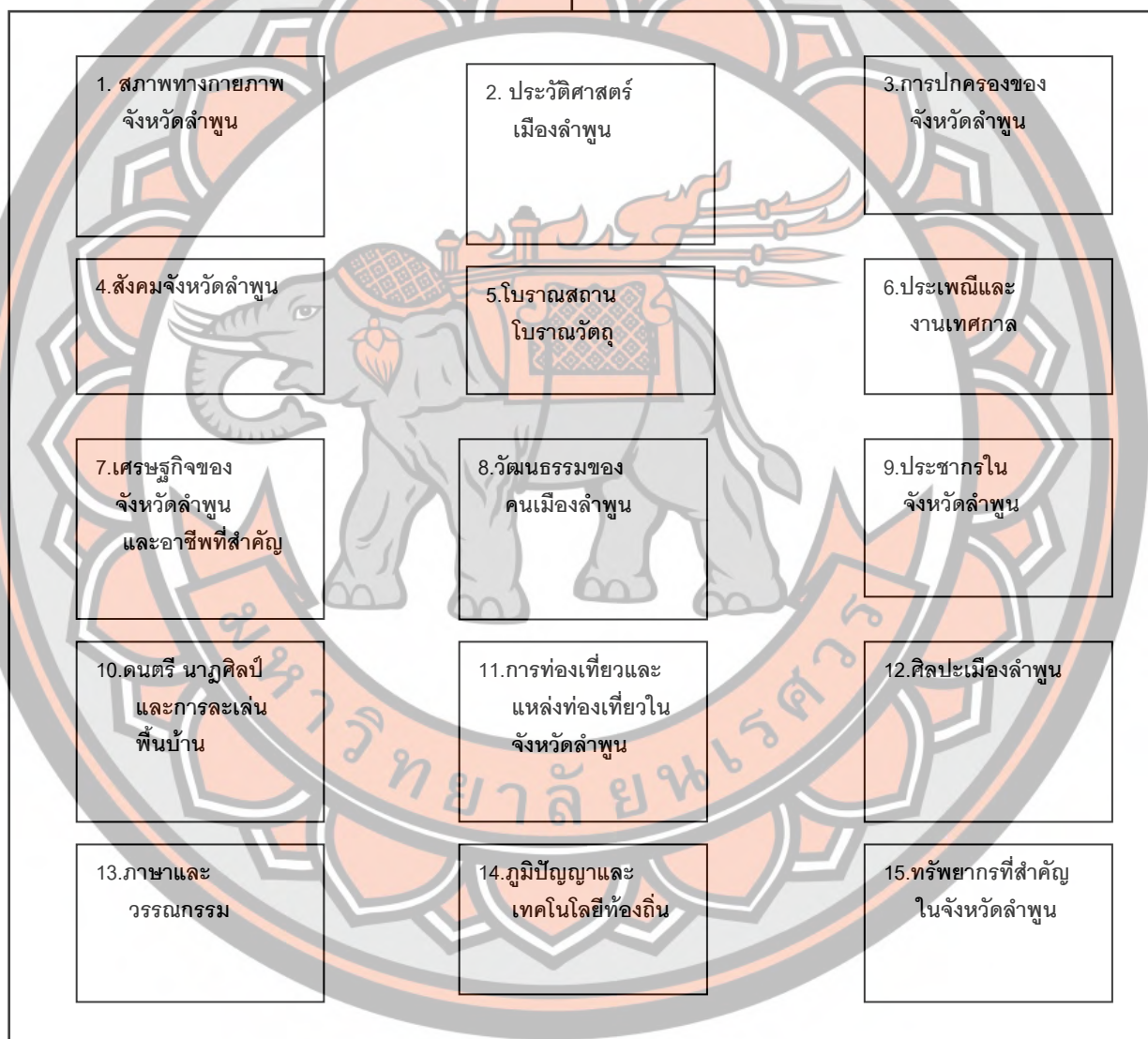
การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สถานศึกษาต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เน้นการมีส่วนร่วมโดยนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายของกรอบหลักสูตรท้องถิ่น จังหวัดลำพูน กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นได้แก่ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และกระบวนการแก้ปัญหากระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติจริง กระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง กระบวนการพัฒนาคุณลักษณะนิสัย

กระบวนการเหล่านี้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝน พัฒนาเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้นผู้สอนจึงจำเป็นต้องทำความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ต่างๆ และเลือกใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

สาระการเรียนรู้ท้องถิ่นจังหวัดลำพูน ประกอบด้วย องค์ความรู้ ทักษะ หรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ซึ่งกำหนดให้ผู้เรียนทุกคนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานทุกโรงเรียนในจังหวัดลำพูนได้จัดการเรียนรู้ท้องถิ่นจังหวัดลำพูน ตามศักยภาพของสถานศึกษา โดยแบ่งเป็น 15 เรื่อง ดังนี้

องค์ความรู้ ทักษะสำคัญ และ
คุณลักษณะ ในหลักสูตร ท้องถิ่น
จังหวัดลำพูน

ตาราง 1 สารการเรียนรู้ท้องถิ่นจังหวัดลำพูน

ที่มา: หนังสือหลักสูตรท้องถิ่นจังหวัดลำพูน (ฉบับปรับปรุง 2553)

ตาราง 2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์โครงสร้างกรอบหลักสูตรท้องถิ่นจังหวัดลำพูน
กับมาตรฐานการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ

เรื่อง ที่	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น จังหวัดลำพูน	กลุ่มสาระฯ/สาระการเรียนรู้และ มาตรฐานการเรียนรู้ หลักสูตรแกนกลางพุทธศักราช 2551	การจัดการการ เรียนรู้ ระดับชั้น		
			ประ ถม	ม. ต้น	ม. ปลา ย
13	ภาษาและวรรณกรรม จัดในประเภท จินตศิลป์ ได้แก่ ดนตรี - แผ่นศิลาจารึกที่พบใน จังหวัดลำพูน - พงศาวดาร ตำนาน - วรรณกรรมพื้นบ้าน - ภาษาท้องถิ่น ภาษาชน เผ่า - นิทานพื้นบ้าน - ตำนานเมือง - สุภาษิต สำนวนคำเมือง - คำขวัญ/ชอ - โคลงหรือ กะโลง - สภาพปัญหา - คำสุขวัณ - ปับธรรมไบลาน	ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน มฐ.ท. 1.1 สาระที่ 2 การเขียน มฐ.ท. 2.1 สาระที่ 3 การฟัง การดู การพูด มฐ.ท 3.1 สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา มฐ.ท. 4.1 สาระที่ 5 วรรณคดี/วรรณกรรม มฐ.ท 5.1	/	/	/
		วิทยาศาสตร์ สารที่ 8 ธรรมชาติของ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มฐ ว. 8.1	/	/	/
		คณิตศาสตร์ สาระที่ 5 วิเคราะห์ข้อมูลความ น่าจะเป็น มฐ.ค. 5.1-5.3	/	/	/

ตาราง 2 (ต่อ)

เรื่อง ที่	สาระการเรียนรู้ ท้องถิ่นจังหวัดลำพูน	กลุ่มสาระฯ/สาระการเรียนรู้และ มาตรฐานการเรียนรู้ หลักสูตรแกนกลางพุทธศักราช 2551	การจัดการการเรียนรู้		
			ระดับชั้น		
			ประ ถม	ม. ต้น	ม. ปลาย
		สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม วัฒนธรรม ส.1.1-1.2 สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม มฐ. ส 2.1- 2.2 สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ มฐ. ส 3.1 - 3.2 สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ มฐ. ส 4.1 สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ มฐ. ส 5.1-5.2	/	/	/
13 (ต่อ)	ภาษาและวรรณกรรม	การงานอาชีพและเทคโนโลยี สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและ ครอบครัว มฐ. ง 1.1 สาระที่ 2 การออกแบบและเทคโนโลยี มฐ. ง 2.1 สาระที่ 3 เทคโนโลยีและการสื่อสาร มฐ. ง. 3.1 สาระที่ 4 การอาชีพ มฐ. ง 4.1	/	/	/
		ศิลปศึกษา สาระที่ 1 ทักษะศิลป์ มฐ. ศ 1.2 สาระที่ 2 ดนตรี มฐ. ศ 2.2 สาระที่ 3 นาฏศิลป์ มฐ. ศ 3.1	/	/	/

ตาราง 2 (ต่อ)

เรื่อง ที่	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น จังหวัดลำพูน	กลุ่มสาระฯ/สาระการเรียนรู้และ มาตรฐานการเรียนรู้ หลักสูตรแกนกลางพุทธศักราช 2551	การจัดการการ เรียนรู้ ระดับชั้น		
			ประ ถม	ม. ต้น	ม. ปลา ย
		ภาษาต่างประเทศ สาระที่ 1 ภาษากับการสื่อสาร มฐ.ต 1.1 – 1.3 สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์ กับกลุ่มสาระอื่นๆ มฐ.ต 3.1 สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์ กับชุมชนและโลก มฐ.ต 4.1	/	/	/
			/	/	/

จากหลักสูตรท้องถิ่นจังหวัดลำพูน สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตรต้องการให้เรียนรู้ถึงความเป็นมา วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น และภาษาของคนเมืองล้านนา ปลูกฝังความสำนึกรักบ้านเกิด และหวงแหนมรดกของท้องถิ่นไว้

2. เอกสารเกี่ยวกับภาษาล้านนา

2.1 การเรียนการสอนภาษาล้านนา

สังคมล้านนามีวิวัฒนาการและความเจริญรุ่งเรืองติดต่อกันมาหลายร้อยปี ในอดีตสมาชิกในสังคมได้ประดิษฐ์ตัวอักษรของตนเองขึ้น คือ อักษรพื้นเมืองล้านนาหรืออักษรธรรมล้านนา ซึ่งตัวอักษรนี้ได้ใช้และเผยแพร่ไปทั่วดินแดนล้านนา (อรุณรัตน์ วิเชียรเขียว, 2525, หน้า 15) ในอดีตผู้ชายมีโอกาสได้รับการศึกษาทุกสาขาที่ตนสนใจ การศึกษานั้นจัดขึ้นอย่างมีระบบภายใต้การดำเนินการของพระสงฆ์ พระสงฆ์จะส่งสอนสมาชิกในสังคมระดับหมู่บ้านจนถึงระดับเมือง วิชาที่สอนในวัดมีหลายสาขาทั้งที่เป็นวิชาพื้นฐานด้านวิชาการและวิชาชีพ เช่น อักษรวิธี การอ่าน การสวดแบบต่างๆ การจารึกใบลาน การแพทย์ การช่างฝีมือโหราศาสตร์ เป็นต้น วิชาที่สอนขึ้นอยู่กับความสามารถและความสนใจของพระสงฆ์หรือครูตลอดจนความรู้ของพระในวัดนั้นๆ การจัดการศึกษาเช่นนี้รัฐไม่ได้เข้ามาช่วยเหลือโดยตรงแต่จะเป็นการอุปถัมภ์พุทธศาสนา

การถ่ายทอดอักษรธรรมล้านนาในอดีตจำกัดอยู่แต่ในวัด ไม่มีการจำกัดขอบเขตและระยะเวลาที่แน่นอน ใครเรียนได้แคไหนก็เอาแค่นั้น หากติดขัดบทเรียนใดก็เรียนซ้ำจนกว่าจะได้ ดังนั้นการสืบทอดจึงมีระยะเวลานาน โดยผู้เรียนจะเริ่มเรียนตั้งแต่อายุ 7 ปีขึ้นไป ระยะเวลาในการศึกษาต่างกันไปตามแต่ละบุคคล (วิบูลย์ ทานจิต, 2528, หน้า 51) นอกจากนี้เป้าหมายด้านวิชาการแล้ว ชาวล้านนาก็มีความเชื่อในเรื่องอานิสงส์ผลบุญของการสร้างคัมภีร์ต่างๆ ไว้ในพระพุทธศาสนา หากใครถวายคัมภีร์ธรรมเชื่อว่าเกิดมาชาติหน้าจะเจตีย์วฉลาด มีสติปัญญา มาก จึงนิยมสร้างคัมภีร์ธรรมกันมากในล้านนา ผู้ชายนิยมเขียนอักษรล้านนาจารึกลงในใบลาน ส่วนผู้หญิงนิยมเอาเส้นผมมาพันเป็นเชือกร้อยคัมภีร์จะถือว่ามีบุญมาก เกิดมาจะเป็นคนงามและมีปัญญา (มณี พยอมยงค์, 2527, หน้า 127)

หากพิจารณากระบวนการถ่ายทอดอักษรธรรมล้านนา จะเห็นได้ว่าในอดีตเนื้อหาที่ใช้ในการถ่ายทอดมี 2 ส่วน คือเนื้อหาด้านวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อระบบโรงเรียนเข้ามาก็มีผลกระทบต่อกระบวนการถ่ายทอดอักษรล้านนา ทำให้เกิดการสูญเสียส่วนที่เป็นเนื้อหาของ การศึกษาอักษรธรรมล้านนาที่มีอยู่เดิมของชุมชนไป (दनัย สิทธิเจริญ, 2535, หน้า 5) ซึ่งสอดคล้องกับที่ อุดม รุ่งเรืองศรี (2542) ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ ได้กล่าวในหนังสือวรรณกรรม ล้านนาว่า การที่ประชาชนหันมาศึกษาและใช้ภาษาไทยกลางกว้างขวางนั้นทำให้การเรียนอักษร ล้านนาเสื่อมลงโดยลำดับ และในสมัยจอมพลป.พิบูลสงครามได้มีการประกาศใช้รัฐนิยมว่าด้วย ภาษาและหนังสือกับหน้าที่พลเมืองเมื่อ พ.ศ. 2483 ก็ยิ่งทำให้การใช้อักษรล้านนาเสื่อมลงมากกว่าเดิม ผู้รู้อักษรล้านนาอย่างถ่องแท้ก็มีจำนวนไม่มากนัก ในระยะหลังเมื่อมีการศึกษาในระดับอุดมศึกษา อักษรล้านนาจึงเริ่มเป็นที่สนใจกันอีกครั้ง จนกระทั่งในปัจจุบันมีผู้คนให้ความสนใจมากขึ้นดังที่มีการเปิดสอนอักษรล้านนาในหลายสถาบัน รวมถึงวัดต่างๆ เช่น วัดสวดดอกหรือ มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย เป็นต้น

สมเจตน์ วิมลเกษม (2535, หน้า 5) กล่าวว่า เนื่องจากการศึกษาภาคบังคับของรัฐบาล กลางได้ขยายขอบเขตครอบคลุมทั่วประเทศ ทำให้การศึกษาภาษาไทยกลางเป็นไปอย่างแพร่หลาย กว้างขวาง และจำเป็นต้องใช้ในชีวิตประจำวันมากยิ่งขึ้น ประกอบกับวิธีการสมัยใหม่ ล้วนใช้ ภาษาไทยเป็นสื่อกลางทั้งสิ้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันและให้สอดคล้องกับนโยบายการบริหารประเทศของรัฐ จึงทำให้ภาษาล้านนากลายเป็นภาษาโบราณที่ใช้ในท้องถิ่นเท่านั้น

สรุปจากความเห็นของผู้รู้หลายท่านดังกล่าว จะเห็นได้ว่ายังหาข้อสรุปของที่มาของอักษรล้านนาได้ไม่แน่ชัด ส่วนมากจะสังเกตและตั้งสันนิษฐานว่า อักษรล้านนามีความเป็นไปได้ที่เกิดขึ้นในสมัยเดียวกับมอญและพม่า เนื่องจากอักษรทั้งสองแบบมีลักษณะตัวอักษรกลมบ่อมเหมือนกัน ภาษาล้านนามีทั้งภาษาพูด ภาษาเขียน มีเสียงสระภายในตัว ใช้ในการติดต่อสื่อสารกันในอดีต ภาษาล้านนาเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์ ความเป็นชนชาติที่มีอารยธรรมที่ยิ่งใหญ่ ประชาณัติพื้นบ้านและประชาณัติราชสำนักสามารถอ่านออกเขียนได้มีการให้การสนับสนุนการเรียน ภาษาล้านนาทั้งฝ่ายอาณาจักรและฝ่ายศาสนจักรสิ่งที่เป็นวิถีชีวิตพื้นบ้านความเป็นอยู่ ศิลปวัฒนธรรมประเพณีความเชื่อพิธีกรรมหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาประวัติศาสตร์ความเป็นมาของบ้านเมืองในอดีตกฎหมายต่างๆวรรณกรรมพื้นบ้านตำรายาสมุนไพรการรักษาโรคโหราศาสตร์ ฯลฯ สิ่งเหล่านี้ได้ถูกบันทึกไว้ลงบนใบลานพับสา ฆอยศิลาจารึกฝาผนังภาพโบราณในที่ต่างๆ

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาล้านนา

การศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษา อักษรและวรรณกรรมล้านนานั้นมีเป็นจำนวนมาก แต่ที่มีความเกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาและอักษรล้านนาโดยตรงนั้น ผู้วิจัยพบว่ามีค่อนข้างน้อย งานวิจัยที่พบนั้นเป็นการสร้างเครื่องมือ เพื่อนำมาทดลองใช้โดยมีจุดมุ่งหมาย คือ ต้องการฝึกหรือส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนมีทักษะในการเรียนรู้ภาษาและอักษรล้านนามากขึ้น ดังที่ รัชนาถ ศรีกฤษณา (2553) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาสื่อการสอนอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อการเรียนรู้คำเมืองเชียงใหม่ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านทรายมูล จังหวัดเชียงใหม่ โดยได้นำสื่อการสอนอิเล็กทรอนิกส์ ที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ และหลังใช้ได้ทำการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ผลการวิจัยพบว่า สื่อการสอนอิเล็กทรอนิกส์ ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพทางด้านทักษะการอ่านออกเสียงและทักษะการเขียนภาษาล้านนา สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ 80/80 และนักเรียนมีความคิดเห็นต่อการเรียนโดยสื่อการสอนอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อการเรียนรู้คำเมืองเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

งานวิจัยของมยุรี หินคำ (2545) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนภาษาล้านนา สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยได้นำบทเรียนที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ และหลังใช้ได้ทำการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ผลการวิจัยบทเรียนที่สร้างขึ้น

มีประสิทธิภาพพอใช้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยบทเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลจากการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนที่แสดงออกในขณะที่เรียนพบว่าส่วนใหญ่ให้ความสนใจ มีความกระตือรือร้น และความรับผิดชอบอยู่ในเกณฑ์ดี ในด้านความคิดเห็น ผู้เรียนเห็นว่าบทเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความน่าสนใจ ทำให้อยากเรียนมากขึ้น

3. เอกสารเกี่ยวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม

3.1 ความหมายหนังสืออ่านเพิ่มเติม

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมาย ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ตามทัศนะต่างๆ กัน ดังนี้ กรมวิชาการ (2533, หน้า 4) ให้ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ว่า หมายถึงหนังสือที่มีสาระอิงหลักสูตรสำหรับให้นักเรียนอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองตามความเหมาะสมของวัย และความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล หนังสือประเภทนี้เดิมเคยเรียกกันว่าหนังสืออ่านประกอบ

สมพร จารุณฎ (2538, หน้า 10) ให้ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมว่า หมายถึงหนังสือที่เขียนขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายให้เด็กแต่ละช่วงวัยอ่านและเป็นหนังสือที่มีคุณค่าในการพัฒนาจินตนาการ สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ สังคม

จินตนา ไบกาชุย (2542, หน้า 134) ให้ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติม คือหนังสือที่บรรจุความรู้ซึ่งอาจจะเป็นความรู้ส่วนใดส่วนหนึ่งจากหลักสูตรหรือความรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งเป็นประโยชน์เสริมประสบการณ์ให้แก่ผู้อ่าน ซึ่งเป็นนักเรียนในวัยต่าง ๆ มีลักษณะแนวการเขียนทั้งในแง่ให้สารประโยชน์โดยตรงในลักษณะการเขียนแบบสารคดี (Nonfiction) และให้ความสนุกในลักษณะการเขียนแบบบันเทิงคดี (Fiction) ปะปนอยู่ด้วย แต่เน้นหนักไปในแง่ให้สารประโยชน์ความรู้จะเป็นจุดประสงค์สำคัญของการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติม

พัฒนา จันทนา (2545, หน้า 146) ให้ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติม หมายถึงหนังสือที่มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งส่งเสริมการเรียน การค้นคว้าวิชาต่างๆ โดยรวบรวมเนื้อหาจากส่วนใดส่วนหนึ่งของหลักสูตร ซึ่งเรียบเรียงขึ้นให้เหมาะสมกับวัยและความสามารถในการอ่านของเด็ก เช่น หนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาการของกรมวิชาการ

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นอาจสรุปได้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม หมายถึง หนังสือที่สร้างขึ้น โดยอิงหลักสูตร หรือ เนื้อหาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งเป็นประโยชน์เสริมประสบการณ์ให้แก่ผู้อ่าน เพื่อสนองความต้องการในการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งใช้ในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ เรียนรู้ด้วยตนเอง ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างลึกซึ้งตามความสามารถของเด็กแต่ละวัย

3.2 ความจำเป็นในการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม

จินตนา ไบกาซูยี (2542, หน้า 141-142) กล่าวถึงความจำเป็นในการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ดังนี้

1. หนังสืออ่านเพิ่มเติมมีบทบาทสำคัญอย่างมากในการเรียนการสอนของทั้งครูและนักเรียน หลักสูตรและนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ สนับสนุนให้มีการผลิต และ การใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอย่างกว้างขวางและแพร่หลาย ทั้งนี้เพราะการเรียนการสอนของครูและนักเรียน จะใช้เพียงหนังสือเรียนที่กำหนดให้เรียนในชั้นเรียนแต่เพียงอย่างเดียว ซึ่งบางครั้งอาจใช้เพียงหนึ่งเล่ม หนึ่งรายวิชา หากเป็นเช่นนี้การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรจะไม่บรรลุเป้าหมาย โดยเฉพาะจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้อย่างชัดเจนแล้วว่า ให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะ “มีนิสัยรักการอ่านและใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ ” ดังนั้น การบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้นั้นผู้สอนและผู้เรียนจะต้องใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย นอกเหนือจากหนังสือเรียนที่กำหนดไว้หนังสืออ่านเพิ่มเติมจึงมีบทบาทในการเรียนการสอนเกือบเทียบเท่าหนังสือเรียน
2. โรงเรียนจึงควรสนับสนุนการผลิตและการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอย่างกว้างขวางทั้งในระดับครูผู้สอนและนักเรียนผู้ใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม เช่น ให้โอกาสครูและนักเรียนเลือกใช้ข้อมูลต่างๆ จากหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่หลากหลายนอกเหนือจากหนังสือเรียนโดยโรงเรียนจัดทำไว้ในห้องสมุดอย่างเพียงพอ เพื่อให้นักเรียนรู้จักการค้นคว้าประกอบการเรียนของตนเอง ทั้งนี้ครูจะเป็นผู้แนะนำวิธีการศึกษาค้นคว้าความรู้ด้วยตนเองให้เหมาะสมกับนักเรียน

3.3 ความสำคัญของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

หนังสืออ่านเพิ่มเติม เป็นหนังสือที่บรรจุความรู้ซึ่งอาจเป็นความรู้ส่วนใดส่วนหนึ่งจากหลักสูตรหรือความรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งเป็นประโยชน์เสริมประสบการณ์ให้แก่ผู้อ่านซึ่งเป็นนักเรียนวัยต่างๆ มีลักษณะแนวการเขียนทั้งในแง่ให้สารประโยชน์โดยตรงในลักษณะการเขียนแบบสารคดี (Non Fiction) และให้ความสนุก ในลักษณะการเขียนแบบบันเทิงคดี (Fiction) ประปนอยู่

ด้วย แต่เน้นหนักไปในแง่สารประโยชน์ ความรู้จะเป็นจุดประสงค์สำคัญของการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยเฉพาะนิยมเขียนให้อ่านเพิ่มเติมหรืออ่านประกอบวิชาใดวิชาหนึ่ง ทราบเรื่องราวเกี่ยวกับงานและเหตุการณ์ในอดีต เป็นประสบการณ์ที่น่าสนใจสำหรับการมีชีวิตอยู่และเรียนรู้ที่สมบูรณ์ ก่อให้เกิดความจรรโลงใจและจิตใจที่ดี ส่งเสริมอารมณ์ของคนแต่ละคนให้สัมพันธ์กับโลก และรู้จักปรับปรุงตัวเองให้เข้ากับผู้อื่นได้

สมพร จารุณี (2538, หน้า 136) กล่าวถึงความสำคัญของหนังสืออ่านเพิ่มเติมว่าเป็นหนังสือที่เสริมความสนใจในการอ่าน สร้างประสบการณ์ ขยายประสบการณ์เฉพาะเรื่องได้กว้างขวางลึกซึ้ง ช่วยส่งเสริมให้เด็กรักการอ่าน การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ตลอดจนสนองความต้องการของเด็กที่ต้องการความเป็นอิสระในบางขณะ และช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นในเรื่อง ความสำคัญของหนังสืออ่านเพิ่มเติม อาจสรุปได้ว่า ความสำคัญของหนังสืออ่านเพิ่มเติมคือการเสริมประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่านมีทัศนคติที่ดี รู้จักการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และยังเป็นการพัฒนาตนเองทางด้านสติปัญญาดีขึ้น

3.4 ประโยชน์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

มีนักวิชาการ ได้กล่าวถึงประโยชน์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ได้ศึกษาจากหนังสืออ่านเพิ่มเติม ดังที่ จินตนา ไบกาชุย (2542, หน้า 143-144) กล่าวถึงประโยชน์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ดังนี้

1. ส่งเสริมความรู้ หนังสือเสริมประสบการณ์ โดยเฉพาะหนังสืออ่านเพิ่มเติม ควรเนื้อหาเกี่ยวกับความรู้หรือทักษะ ความคิดรวบยอด หลักการหรือทฤษฎีเรื่องใดเรื่องหนึ่งซึ่งเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านในการดำเนินชีวิต การศึกษาหาความรู้รวมทั้งก่อให้เกิดความเจริญงอกงามหรือพัฒนาการในด้านต่าง ๆ

2. ส่งเสริมสติปัญญา หนังสืออ่านเพิ่มเติมนอกจากจะมีเนื้อหาที่ให้อ่านเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ แล้ว ควรมีลักษณะที่ส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญา กล่าวคือส่งเสริมหรือเปิดโอกาสให้อ่านได้พัฒนาทักษะในการสังเกต ตีความ เปรียบเทียบ ใช้เหตุและผลจำแนก แจกแจง วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า ตลอดจนสามารถนำความรู้และทักษะเหล่านั้นไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ

3. ส่งเสริมเจตคติที่เหมาะสม หนังสืออ่านเพิ่มเติมนอกจากเสนอเนื้อหาสาระที่เป็นความรู้ และส่งเสริมสติปัญญาแล้ว ยังควรสอดแทรกแนวความคิดที่ช่วยให้ผู้อ่านเกิดเจตคติที่เหมาะสมในการนำความรู้นั้นไปใช้ตามแนวทางที่พึงประสงค์เป็นประโยชน์แก่ตนและแก่ส่วนรวม

4. ส่งเสริมความเข้าใจ หนังสืออ่านเพิ่มเติมควรเสนอเนื้อหาสาระในลักษณะที่ส่งเสริมให้ผู้อ่านสามารถทำความเข้าใจเรื่องราวได้ กล่าวคือใช้ภาษาที่ถูกต้องและพอดเหมาะแก่ความรู้และประสบการณ์ทางการใช้ภาษาของผู้อ่านได้อย่างที่เหมาะสม ตลอดจนใช้เทคนิควิธีหรือส่งเสริมความเข้าใจอื่นๆ เช่น ภาพประกอบ แผนภูมิ ตาราง คำถาม เป็นต้น

5. ส่งเสริมการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง หนังสืออ่านเพิ่มเติมควรมีลักษณะที่กระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความสนใจและกระตือรือร้นที่จะศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง

3.5 เนื้อหาสาระของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

วินัย รอดจ่าย (2537, หน้า 18) จัดเนื้อหาสาระที่นำมาใช้หนังสืออ่านหนังสือเพิ่มเติมไว้ดังนี้

1. เนื้อหาทางวิชาการ เป็นสิ่งที่หยิบนำมาใช้ในการทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมมากที่สุดเพราะสาเหตุมาจากความสอดคล้องของเนื้อหาวิชาที่ต้องการส่งเสริมกับเด็ก การเลือกสรรเรื่องราวที่ยังไม่แจ่มชัดจากบทเรียนในชั้นเรียนมาขยายออกเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมจึงเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติม จึงเป็นสิ่งที่เราจะช่วยให้นักเรียนเข้าใจวิชาการนั้นแจ่มแจ้งมากยิ่งขึ้น เนื้อหาทางวิชาการ ในชั้นเรียนจึงเป็นเรื่องราวที่หยิบนำมาใช้ในการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมมากที่สุด

2. เนื้อหาสาระเสริมบทเรียน นอกจากเรื่องราวที่กล่าวถึงในบทเรียนโดยตรงแล้วส่วนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ในบทเรียนหรือส่วนที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ยังเป็นสิ่งที่หยิบนำมาเป็นเนื้อหาสาระในการเขียนสารคดีสำหรับเด็กด้วย เนื้อเรื่องที่เกี่ยวข้องกับขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมไทยเป็นเรื่องราวที่นำมาใช้ในการประกอบและส่งเสริมบทเรียนมากที่สุด

3. ชีวิตในท้องถิ่นเป็นเรื่องราวอีกอย่างหนึ่งที่นิยมนำมาใช้ในการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับเด็ก โดยมุ่งหวังให้เด็กเกิดความรักและเข้าใจในถิ่นที่อยู่ของตนเอง พร้อมทั้งจะพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

4. ความรู้ทั่วไป เรื่องราวที่เห็นว่าเป็นความรู้และมีความเหมาะสมสำหรับเด็ก เช่น เรื่องราวของชีวิตสัตว์ พืช หรืออื่น ๆ เป็นส่วนหนึ่งที่หยิบมาเขียนในหนังสืออ่านเพิ่มเติม

5. สถานที่สำคัญ เป็นสารคดีเชิงท่องเที่ยวที่ต้องการแสดงให้เด็ก ๆ รู้จักสิ่งที่มีอยู่ในประเทศชาติบ้านเมือง อาจจะแสดงออกมาในรูปของบันทึงคลึงลาย ๆ ก็ได้โดยเขียนในรูปแบบมีตัวละครดำเนินเรื่อง หากแต่ภาพประกอบใช้ภาพที่เป็นภาพของจริง

3.6 หลักการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

หนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นหนังสือที่เขียนขึ้นเพื่อให้เด็กอ่าน มีความเหมาะสมกับวัย ความสนใจ ความต้องการและพัฒนาการของเด็ก ตั้งแต่วัยก่อนเข้าเรียนจนถึงวัยรุ่นโดยมุ่งให้เด็ก พัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์ 3 ด้าน คือความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก ค่านิยม เจตคติ และการปฏิบัติ ในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง สิ่งแวดล้อมเมืองฝาง ในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ลำดับ

ขั้นตอนการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ดังนี้

1. จุดประสงค์ในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม
2. ลักษณะของการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม
3. องค์ประกอบและโครงสร้างงานเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติม
4. การเตรียมงานเขียนและวางแผนการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม
5. ขั้นตอนในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม
- 6 ส่วนประกอบของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

1. จุดประสงค์ในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

มีนักวิชาการหลายท่าน ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับจุดประสงค์ในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ดังที่ เกสร รองเดช (2528, หน้า 2-3) กล่าวถึง วัตถุประสงค์ในการสร้างหนังสือดังนี้

1. เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาของเด็กทั้งทางด้านการฟัง พูด อ่าน เขียน โดยเฉพาะการอ่านจะทำให้เด็กอ่านหนังสือได้คล่องแคล่วแตกฉาน
2. เพื่อปลูกฝังและส่งเสริมให้เด็กมีนิสัยรักการอ่านและรักคุณค่าของหนังสืออันเป็นหนทางไปสู่ความสุข ความสำเร็จในการดำรงชีวิต
3. เพื่อให้เด็กเกิดความเพลิดเพลิน ถือเป็นสันตนาการที่เป็นผลให้เด็กมีสุขภาพจิตที่ดีมีอารมณ์แจ่มใส น่าคบหาสมาคมด้วย
4. เพื่อให้เด็กมีความรู้อย่างกว้างขวางเหมาะสมกับวัย

5. เพื่อเป็นการลับสมองและส่งเสริมเชาวน์ปัญญา
6. เพื่อปลูกฝังคุณธรรม ทักษะ ค่านิยมอันดีงามสำหรับการดำเนินชีวิต
7. เพื่อช่วยสร้างความคิด ส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
8. เพื่อช่วยทดแทนความรู้สึกที่เด็กไม่มีข้อบกพร่อง ช่วยปลดปล่อยจิตใจให้เด็กเกิดความอบอุ่นได้

9. เพื่อช่วยให้เด็กมีหนังสืออ่านที่เหมาะสมกับวัย
 ถวัลย์ มาศจรัส (2538, หน้า 15) กล่าวถึง จุดมุ่งหมายในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้
 ดังนี้

1. เป็นการให้ความรู้ ข่าวสารใหม่ ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องและเพิ่มเติมรายละเอียดเนื้อหาบางหัวข้อที่ไม่สามารถกำหนดลงในแบบเรียนได้หมด โดยสามารถตอบสนองความต้องการความสามารถพิเศษ ความอยากรู้อยากเห็น และความกระตือรือร้นของเด็กได้
2. เพื่อเสริมสร้างจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
3. เพื่อให้เด็กรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และเกิดทักษะในการอ่านมากขึ้น
4. ช่วยปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามของสังคม และสร้างศรัทธาในเอกลักษณ์ไทย
5. เพื่อเสริมสร้างนิสัยรักการอ่าน อันจะทำให้เด็กวัยชวชวยหาความรู้ใหม่ ๆ จากหนังสือตามความสนใจ
6. ช่วยให้ได้พัฒนาการเลือกหนังสืออ่านที่ดีและเหมาะสมได้
7. เพื่อให้เด็กได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินมีความสุขใจ
8. ช่วยให้ได้หนังสือที่เหมาะสมกับวัย

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ในเรื่องจุดประสงค์ในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม อาจสรุปได้ว่า เพื่อเป็นการเพิ่มเติมความรู้ ความคิด ส่งเสริม จินตนาการ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินความเหมาะสมของวัย ช่วยปลูกฝังนิสัยรักการอ่านและรู้จักการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

2. ลักษณะของการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

วิริยะ สิริสิงห์ (2537, หน้า 13) แบ่งลักษณะของการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม โดยแบ่งตามลักษณะเรื่องเป็น 3 ประเภทดังนี้

1. นวนิยาย (Fiction) ให้ความเพลิดเพลินเป็นสำคัญ การบรรยายเขียนเป็นร้อยแก้ว หนังสือสำหรับเด็กที่เสนอในรูปแบบนวนิยาย มี 2 แบบ

1.1 เสนอเป็นเรื่องราว (Story) ได้แก่การเล่าเรื่อง เล่านิทาน มีการบรรยายให้ผู้อ่าน เห็นเป็นภาพพจน์

1.2 เสนอเป็นบทละคร (Play) สำหรับใช้แสดงบนเวที ใช้ฉากมีบทเจรจาและ ท่าทางของผู้แสดงเป็นสื่อความเข้าใจ

2. สารคดี (Non Fiction) ให้ความรู้และข้อเท็จจริงเป็นสำคัญ หนังสือสารคดีเหมาะกับเด็ก ทุกวัย การเขียนสารคดีต้องมีเนื้อหาสาระ ความรู้และข้อเท็จจริงที่ถูกต้องโดยการศึกษาจาก แหล่งความรู้ต่าง ๆ

3. ร้อยกรอง (Verse) เป็นการเสนอเรื่องราวไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบนวนิยายหรือ สารคดี เป็นคำคล้องจองตามประเภทชั้นที่ลักษณะต่าง ๆ คือ

3.1 บทร้อยกรองสำหรับเด็ก (Nursery Rhymes)

3.2 บทร้อยกรองสำหรับวัยรุ่น (Poetry for Young Reader)

3. องค์ประกอบและโครงสร้างงานเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติม

กรมวิชาการ (2544, หน้า 6- 9) กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของงานเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติมประเภทสารคดีสำหรับเด็กแบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่ บทนำเรื่อง เนื้อเรื่องและสรุปเรื่อง ดังนี้
บทนำเรื่อง หมายถึง การนำเข้าสู่เนื้อเรื่องเพื่อเข้าใจผู้อ่านให้ติดตามเนื้อหาสาระภายใน เรื่องมีลักษณะสั้น ๆ กระชับ ชมวดปมเนื้อหา ในการนำเสนอหรือบอกเป้าหมายของงานเขียน หนังสือ

เนื้อเรื่อง หมายถึง เนื้อหาสาระและข้อมูลที่ต้องการนำเสนอรวมทั้งภาพประกอบและคำ บรรยายภาพประกอบด้วยเรื่องราวของอดีต ปัจจุบันและอนาคต เนื้อเรื่องแต่ละเรื่องย่อมาให้คุณค่า ของส่วนใดส่วนหนึ่งแตกต่างกันไป

สรุปเรื่อง หมายถึง ข้อความส่วนสุดท้ายของสารคดีที่ผู้เขียนกล่าวอ้างถึงสาระสำคัญของ เนื้อหาและวัตถุประสงค์ที่ต้องการนำเสนอให้เด่นชัดอีกครั้งหนึ่งก่อนที่จะจบการนำเสนอเนื้อหา สาระนั้น

การสร้างหนังสือแต่ละเรื่อง จำเป็นต้องวางโครงเรื่องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการหาข้อมูล และการทำงานต่าง ๆ โครงสร้างของงานเขียนมีหลักกว้างๆ ดังนี้

1. ประเด็นในการนำเสนอ

1.1 สร้างประเด็นจากสิ่งที่เป็นปัญหา เช่น ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหายาเสพติด ฯลฯ

1.2 สร้างประเด็นจากความต้องการของสังคม เช่น การอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น การท่องเที่ยว เป็นต้น

1.3 สร้างประเด็นจากความพร้อมของข้อมูล เช่น อยู่ใกล้แหล่งข้อมูล เครื่องปั้นดินเผา การทอผ้า ทำร่ม สถานที่ท่องเที่ยว เป็นต้น

- นำเรื่องด้วยเหตุการณ์โด่งดัง

- นำเรื่องด้วยบทส่งท้ายเป็นข้อความที่ใช้ในบทสรุปแต่นำมาใช้ขึ้นเป็นบทนำเรื่อง

2. โครงเรื่อง สามารถวางขอบข่ายของเรื่องเป็น 3 ส่วน ดังนี้

2.1 บทนำเรื่อง

- นำเรื่องด้วยบทร้อยกรอง

- นำเรื่องด้วยคำขวัญ

- นำเรื่องด้วยถ้อยคำปริศนา

- นำเรื่องด้วยข้อความนำขึ้นต้น

- นำเรื่องด้วยเหตุการณ์โด่งดัง

- นำเรื่องด้วยบทส่งท้ายเป็นข้อความที่ใช้ในบทสรุปแต่นำมาใช้ขึ้นเป็นบทนำเรื่อง

2.2 เนื้อเรื่อง เนื้อเรื่องจัดแบ่งเป็น 3 ส่วน โดยกำหนดหัวข้อใหญ่และหัวข้อย่อยตามลักษณะประเด็นให้พิจารณาว่าควรเน้นส่วนใด

- อดีต สามารถนำมากำหนดเนื้อเรื่อง ส่วนอดีตเป็นหัวข้อใหญ่ เช่น เรื่องราวจากตำนาน ประวัติศาสตร์ เรื่องที่เล่าสืบต่อกันมา

- ปัจจุบัน การกำหนดเนื้อเรื่องส่วนปัจจุบัน ควรถือเอาสิ่งที่มีและเป็นอยู่ที่ในปัจจุบันที่สุด เช่น ชีวิตความเป็นอยู่ อาชีพ

- อนาคต เป็นส่วนที่ประเมินจากอดีตและปัจจุบัน บางครั้งอาจเป็นการวิเคราะห้การคาดเดาของตัวผู้เขียนเอง

2.3 สรุปเรื่อง การเขียนบทสรุปมีหลักการคล้ายการเขียนบทนำเรื่อง พอสรุปได้ดังนี้ เป็นปัญหาที่น่าเสนอ ประเมินอนาคตที่จะเกิดขึ้น ทั้งปริศนาให้ขบคิด บทย่อกรองเดียวกับ นำเรื่อง เป็นต้น

ถวัลย์ มาศจรฐ (2535, หน้า 79-80) กล่าวว่าในการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติม นิยมเขียน ในรูปสารคดีที่มีองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

1. เนื้อหา
2. ภาษา สารคดี
3. ภาพประกอบ

1. เนื้อหา

ในส่วนนี้จะต้องมาจากเรื่องจริงที่ยึดหลักมุ่งแสดงข้อมูล ให้ความรู้แก่ผู้อ่านสาระของ เรื่องราวสามารถตรวจสอบได้ มีแง่คิดต่อผู้อ่านประเด็นใดประเด็นหนึ่ง

2. ภาษา

สารคดี จะใช้ภาษาที่เป็นแบบแผน มีหลักในการเขียน สามารถตรวจสอบ ได้คือ เป็นคำ สุกภาพ ไม่มีการตัดทอนรูปประโยค ภาษาไม่แสดงออกถึงความรุนแรง หลีกเลี่ยงภาษาที่เป็นโวหาร ยึดเยื้อเป็นกลาง ไม่ตลกขบขัน มีความเคร่งครัด และรักษามาตรฐานของภาษา

3. ภาพประกอบ

ถือเป็นหลักของงานเขียนประเภทของสารคดี เพราะภาพถ่ายจะช่วยเสริมเนื้อหาให้ชัดเจน ยิ่งขึ้น และยังช่วยให้ผู้อ่านมีความรู้ลึกกว่าไปรับรู้เรื่องราวดังกล่าวนั้นด้วยตนเอง ภาพประกอบควร มีลักษณะ ดังนี้

3.1 เสริมให้เนื้อหาเด่นชัดยิ่งขึ้น

3.2 ภาพกับเนื้อหาเป็นเรื่องเดียวกัน

3.3 เป็นภาพถ่ายเรื่องราวจากแหล่งข้อมูลโดยตรง

4. มีคำบรรยายที่ถูกต้องชัดเจน

5. ขนาดของภาพที่เหมาะสม ดังนี้

5.1 เด็กเล็ก (อนุบาล ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2) ควรมีขนาด 3 ใน 4 ของหน้า

5.2 เด็กโต (ชั้นประถมศึกษาปีที่3 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่4) ควรมีขนาด 1 ใน 2 ของหน้า

5.3 เด็กวัยรุ่นตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่5 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6) ควรมีขนาด 1 ใน 4 ของหน้า

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ประกอบไปด้วยโครงสร้างหลักกว้างๆ คือ บทนำเรื่อง เนื้อเรื่องและสรุปเรื่อง ส่วนรูปแบบหนังสืออ่านเพิ่มเติมประเภทเชิงสารคดีนั้น จะมีประกอบไปด้วย เนื้อหา ภาษา สารคดี และภาพประกอบ

4. การเตรียมตัวและวางแผนการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

ในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม นั้น สิ่งสำคัญนอกจากจะศึกษาองค์ประกอบและโครงสร้างงานเขียนแล้ว สิ่งที่สำคัญคือ ผู้เขียนจะต้องพิจารณาเลือกและกำหนดไว้อย่างแน่นอนแม่นยำ หรือมีทิศทางในการเขียนหนังสือ การเตรียมตัวและการวางแผนอ่านเขียนหนังสือที่ดีจะสามารถสื่อสารถ่ายโยงสู่ผู้อ่านให้เกิดความเข้าใจไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ซึ่งมีแนวทางปฏิบัติดังนี้

ถวัลย์ มาศจรัส (2535, หน้า 19) กล่าวถึงการเตรียมตัวก่อนการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ดังนี้

1. ความตั้งใจ หมายถึง ความตั้งใจจริงที่จะผลิตหรือเขียนถ่ายทอดศิลปะการใช้ภาษาผ่านมาทางตัวหนังสือเป็นงานที่แสดงความรู้ ความสามารถ ซึ่งต้องอาศัยความตั้งใจทำอย่างดี เพื่อให้เกิดความคุ้มค่ามากที่สุด

2. ใฝ่หาความรู้ คือ การค้นคว้าหาความรู้ที่หลากหลาย ให้ลึกซึ้งและมากพอที่จะเป็นข้อมูลสำคัญต่องานเขียนในหนังสือ เพราะการใฝ่หาความรู้เป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์และสามารถนำความรู้มาใช้ได้อย่างกว้างขวาง

3. พัฒนาความคิด การคิดเป็นการกระตุ้นสมองและพัฒนาความจำ การฝึกคิดบ่อยๆ ให้เป็นกิจวัตรประจำวัน สมองที่ใช้คิดสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ อยู่เสมอจะเป็นตัวให้เกิดผลงานตามการฟื้นฟูความคิดจะมาจากการอ่านหนังสือ ดังนั้น ความตั้งใจ ใฝ่หาความรู้พัฒนาความคิด ทั้ง 3 ประการ คือ คุณสมบัติเบื้องต้นที่สำคัญของผู้คิดจะเขียนหนังสือ

กรมวิชาการ (2545, หน้า 13) กล่าวว่า การเตรียมตัวและวางแผนในการสร้างหนังสือ มี 3 ประการ

1. การเตรียมตัวเพื่อเป็นนักเขียน
2. การเตรียมงานและวางแผนการเขียน
3. การปฏิบัติการเขียน

1. การเตรียมตัวเพื่อเป็นนักเขียน มีวิธีเตรียมตัว ดังนี้

1.1 เปิดทัศนะเพื่อยอมรับการเป็นนักเขียน ต้องมีความเชื่อมั่นว่าสามารถทำงานเขียนได้โดยไม่จำเป็นต้องมีพรสวรรค์

1.2 เริ่มต้นนิสัยรักการอ่าน ต้องทำความเข้าใจว่าการอ่านเป็นชุมทรัพย์ของการเขียน คือ การสะสมข้อมูลเพื่อนำไปใช้อย่างเพียงพอ ทำให้เกิดความรอบรู้มากเพียงพอที่จะเป็นผู้นำทางความคิดแก่ผู้อ่านได้ ช่วยกระตุ้นความคิดจินตนาการขยายมุมมองและโลกทัศน์ของคนเขียน หนังสือให้กว้างไกล ทั้งยังเป็นการเพิ่มประสบการณ์ทางภาษาและการใช้ภาษาด้วย

1.3 ฝึกฝนความเป็นคนช่างสังเกตด้วยเหตุที่งานเขียนเป็นการถ่ายทอดสติปัญญาของผู้เขียนไปสู่ผู้อ่าน ดังนั้นผู้ทำงานเขียนจึงจำเป็นต้องมีมุมมองที่กว้างขวางหลากหลายเพียงพอที่จะจุดกระแสความคิดหรือเป็นผู้นำความคิดของผู้อ่านได้ การฝึกฝนตนเองให้เป็นคนช่างสังเกตมองปัญหาต่างๆ อย่างหลายนมุมหลายด้าน ละเอียดลอบ หรือลึกไปกว่าที่สายตาคนทั่วไปมองเห็น ซึ่งเรียกกันในภาษานักเขียนว่า มองด้วยนัยน์ตาที่สาม

1.4 ฝึกความเป็นนักคิด การคิดเป็นการฝึกฝนให้สมองแตกฉาน เพื่อนำไปเป็นประโยชน์ในการทำงานเขียน นักเขียนที่จะสามารถพบความสำเร็จในงานเขียนตลอดไป จะต้องเป็นนักคิดควบคู่ไปด้วย ต้องระลึกเสมอว่างานเขียนทุกชิ้นจะต้องมีการเสนอความคิดที่นำผู้อ่านอยู่นิดๆ เสมอไป เมื่อใดที่ผู้เขียนมีความคิดล้ำหลังกว่าผู้อ่านหรือแสดงความซ้ำไม่ทันสมัยในเรื่องความคิดอ่านออกมา งานเขียนของเขาก็จะหมดคุณค่าไป เรามีวิธีการฝึกหัดความคิดสำหรับผู้เริ่มทำงานเขียนหนังสือโดยให้คิดจากง่ายไปหายาก เช่น เริ่มต้นด้วยการคิดแบบย้อนกลับ หรือนึกย้อนอดีตที่ผ่านมา จากนั้นจึงเริ่มฝึกคิดต่อไปข้างหน้า คิดค้นหาความจริง ของสิ่งที่เผชิญอยู่หรือคิดขึ้นในทำยที่สุดก็คิดในสิ่งที่ตรงกันข้ามหรือเป็นไปได้

2. การเตรียมงานและวางแผนการเขียน

การเขียนหนังสือทุกประเภทต้องวางแผนอย่างถูกต้องและมีระบบทำให้สามารถเขียนหนังสือได้ตรงตามความต้องการ และเป้าหมาย นอกจากนั้นก็ยังทำให้การเขียนหนังสือเป็นงานที่ง่ายขึ้นอีกด้วย

2.1 กำหนดเป้าหมายงานเขียน 3 ประการ คือ เขียนเพื่ออะไร ใครเป็นผู้อ่าน และประโยชน์ของงานเขียนนั้นๆ การกำหนดอย่างชัดเจนลงไปของงานเขียนแต่ละงาน จะทำให้งานเขียนมีเป้าหมายที่ชัดเจน สามารถบรรลุจุดประสงค์ที่ต้องการได้อย่างไม่คาดเคลื่อนนอกจากนั้นยังเป็นประโยชน์ในการนำเสนองานเขียนด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกำหนดอย่างชัดเจนว่าเขียนเพื่อให้ใครอ่านจะช่วยให้ผู้เขียนกำหนดระดับความยาว ความยาก ง่าย รวมไปถึงการใช้ภาษาและสำนวนที่เข้าถึงกลุ่มผู้อ่านเฉพาะได้เป็นอย่างดี

2.2 วางโครงสร้างงานเขียน งานเขียนทุกประเภทมีลักษณะโครงสร้างเฉพาะของตนเองอยู่ เช่น การเขียนบทความวิชาการจะต้องประกอบด้วยบทนำเรื่อง เนื้อเรื่องและบทสรุปเรื่อง ส่วนในรายละเอียดของเรื่องนั้นผู้เขียนจะสอดใส่ลงไปก็เป็นเสรีภาพของแต่ละคน เช่น ในส่วนเนื้อเองผู้เขียนมักเสนอให้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนของอดีต ปัจจุบัน และอนาคต สำหรับหนังสือสารคดีนั้น เป็นการรายงานเรื่องราวที่เป็นปัจจุบันที่สุด ดังนั้น หนังสือสารคดีสำหรับเด็กจึงจำเป็นต้องนำเสนอภาพปัจจุบันของเรื่องราวที่ต้องเขียนมากกว่าเนื้อหาส่วนต่างๆ ทั้งหมด

3. การปฏิบัติการเขียน

3.1 กำหนดเรื่องหรือประเด็นของเรื่องที่ต้องการนำเสนอเราจะไม่สามารถเขียนหนังสือได้เลยถ้าไม่มีประเด็นในการเขียนเกิดขึ้นมาเสียก่อนส่วนใหญ่แล้วผู้เขียนมักค้นหาประเด็นเรื่องจากปัญหาที่เกิดขึ้นจากสิ่งที่เกิดขึ้นอยู่ใกล้ๆตัว ตามความต้องการของสังคมและความใกล้ชิดแหล่งข้อมูลของผู้เขียนประเด็นที่นิยมเขียนบทความวิชาการส่วนใหญ่ได้มาจากภูมิปัญญาท้องถิ่นวัฒนธรรมไทยเมื่อได้ประเด็นที่พอใจที่สุดแล้ว ก็นำประเด็นนั้นมาวางขอบข่ายงานเขียนโดยเริ่มด้วยการแบ่งบทกำหนดหัวข้อใหญ่ กำหนดหัวข้อย่อยให้ละเอียดที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อใช้หัวข้อเหล่านี้เป็นเครื่องมือชักนำไปสู่งานเขียนที่ง่าย นักเขียนที่กำหนดหัวข้อไว้อย่างดีสอดคล้องและเสริมซึ่งกันและกันรวมทั้งมีจำนวนข้อที่มากเพียงพอจะช่วยให้เขียนได้ง่ายขึ้นเมื่อได้ข้อบท ข้อหัวข้อใหญ่ ข้อหัวข้อย่อยแล้วจึงนำเอาแต่ละชื่อเหล่านั้นมาวางโครงสร้างรายละเอียดว่าจะบรรจุอะไรลงไปในแต่ละหัวข้อบ้าง สิ่งที่ขาดไม่ได้ก็คือ บทสรุปที่ชัดเจนว่า งานเขียนทั้งหมดที่เตรียมไว้ในประเด็น

ดังกล่าวนี้ต้องการบอกเล่าสิ่งใดแก่ผู้อ่าน เช่น การอนุรักษ์ ตัวอย่างบุคคล หรือขั้นตอนการปฏิบัติ ฯลฯ

3.2 เก็บข้อมูลประกอบการเขียน งานเขียนเป็นการนำเสนอข้อมูลจากผู้เขียนไปสู่ผู้อ่าน งานเขียนที่พบความล้มเหลวคือ งานที่มีข้อมูลพร้อมเพียงและสามารถนำเสนอได้อย่างแม่นยำ เป้าหมายผู้เขียนจึงจำเป็นต้องศึกษา ค้นคว้าหาข้อมูลในเรื่องราวหรือประเด็นที่ต้องการเขียนให้กว้างขวางแม่นยำที่สุด หลังจากวางหัวข้อโครงสร้างงานเขียนได้แล้ว เรามักใช้หัวข้อเหล่านั้นเป็นดัชนีสำหรับค้นคว้าหาข้อมูลต่อไปอีกทอดหนึ่ง เพื่อป้องกันความสูญเปล่าทางเวลา หากไม่มีหัวข้อกำหนดไว้อาจทำให้การเก็บข้อมูลไม่ตรงเป้าและเลื่อนลอยได้

Huck (1961, p 6-14) กล่าวถึงหลักการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีหลักเกณฑ์ ดังนี้

1. โครงเรื่อง (Plot) ต้องเป็นโครงเรื่องที่ดี ใ้เราใจให้ผู้อ่านติดตาม โดยเป็นเรื่องที่น่าสนใจและสมจริง
2. เนื้อเรื่อง (Content) ต้องมีคุณค่าและเหมาะสมกับเด็ก
3. แก่นเรื่อง (Theme) ควรมีคุณธรรมแต่ไม่ต้องสอนโดยตรง เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวันและเหมาะสมกับเด็ก
4. ตัวละคร (Characterization) ควรมีส่วนที่ยกระดับจิตใจของผู้อ่านได้ดียิ่งขึ้น
5. สไตล์ในการเขียน (Style) เสนอเรื่องราว ชัดเจน บทสนทนาเป็นธรรมชาติ
6. รูปแบบ (Format) รูปภาพและรูปเล่มต้องชวนอ่าน ตัวหนังสือควรพิมพ์ชัดเจน
7. อื่น ๆ (Other Consideration) ควรเป็นหนังสือที่ทำให้เด็กพอใจและติดตามอ่าน

5. ขั้นตอนการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

กรมวิชาการ (2545, หน้า 36-38) เสนอแนะขั้นตอนและวิธีผลิตหนังสือ เพื่อใช้เป็นสื่อในการเตรียมความรู้และเพื่อเกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน ด้วยกระบวนการตามขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์ทั่วไปของการผลิตสื่อ
2. ศึกษาและกำหนดคุณสมบัติของผู้เรียน โดยพิจารณาว่าผู้ที่จะใช้สื่อ นั้น คือใคร มีความรู้และประสบการณ์เดิมมาอย่างไร เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดคุณสมบัติส่วนอื่นๆ ของสื่อให้เหมาะสมต่อไป

3. กำหนดและวิเคราะห์เนื้อหาสาระว่าจะต้องประกอบด้วยเนื้อหาสาระอะไรบ้างทั้งนี้ควรจะต้องพิจารณากำหนดเนื้อหาสาระให้สัมพันธ์กับจุดประสงค์ที่ตั้งไว้และให้เหมาะสมกับผู้เรียนด้วย

4. กำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยการตีความและจำแนกแยกย่อยจุดประสงค์ทั่วไปให้ละเอียดลงไปถึงขั้นที่ทราบว่าเมื่อผู้เรียนรู้จากสื่อนั้น แล้วสามารถทำอะไรได้บ้าง ซึ่งจะเป็นแนวทางสำคัญในการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต่อไป

5. กำหนดรูปแบบและวิธีประเมินผล

6. กำหนดวิธีการและแนวทางการเสนอเนื้อหา เป็นการวางแผนว่าจะเสนอเนื้อหาสาระในรูปแบบใด เรียงลำดับหัวข้อและเนื้อหาอย่างไร มีตัวอย่าง มีการนำเรื่อง สรุปเรื่อง หรือทบทวนเรื่องอย่างไร ควรมีแบบฝึกหัดหรือกิจกรรมแทรกอยู่ด้วยหรือไม่ ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั่นเอง

7. กำหนดแหล่งข้อมูลที่น่าสนับสนุนการจัดทำสื่อการสอนการเรียนรู้ ไม่ว่าจะผลิตสื่อการเรียนรู้ชนิดใด อาจจะเป็นสื่อสิ่งพิมพ์หรือเทคโนโลยี ผู้ผลิตจะต้องกำหนดว่าจะหาข้อมูลสนับสนุนได้จากแหล่งใด เช่น แหล่งค้นคว้าเกี่ยวกับเนื้อหา ภาพประกอบ แผนภูมิ เป็นต้น

8. ยกร่างและจัดทำสื่อการเรียนรู้ตามรูปแบบ และวิธีการกำหนดไว้

9. ทดสอบคุณภาพของสื่อการเรียนรู้ที่ผลิตขึ้นโดยนำสื่อต้นแบบไปทดลองใช้กับกลุ่มบุคคลที่เป็นตัวแทนของผู้เรียนที่ต้องใช้สื่อ นั้น ใช้สื่อต้นแบบนี้จัดการเรียนการสอนจริงๆ เพื่อศึกษาข้อบกพร่องต่างๆ สำหรับนำมาเป็นข้อมูล ในการปรับปรุงสื่อให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

10. ปรับปรุงสื่อการเรียนรู้ตามข้อมูลที่ได้ศึกษาไว้

11. นำสื่อที่ปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์แล้วไปใช้ ซึ่งอาจสรุปเป็นขั้นตอนได้ดังนี้

ภาพ 1 แสดงขั้นตอนและวิธีผลิตหนังสือ

ขั้นตอนการวิเคราะห์

1. กำหนดวัตถุประสงค์ทั่วไป
2. ศึกษาและกำหนดคุณสมบัติของผู้เรียน
3. กำหนดและวิเคราะห์เนื้อหาสาระ
4. กำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
5. กำหนดรูปแบบและวิธีประเมินผล
6. กำหนดวิธีการและแนวทางการเสนอเนื้อหา
7. กำหนดแหล่งข้อมูลที่น่าสนับสนุนการจัดทำสื่อ

ขั้นปฏิบัติการ →

8. ยกร่างและจัดทำสื่อการเรียนรู้ตามรูปแบบ และวิธีการที่กำหนดไว้
9. ทดสอบคุณภาพของสื่อการเรียนรู้ที่ผลิตขึ้น
10. ปรับปรุงแก้ไขต้นฉบับ/ ต้นแบบสื่อให้สมบูรณ์

ที่มา: ศูนย์พัฒนาหนังสือ (กรมวิชาการ, 2545, หน้า 37)

สมพร จารุณัญ (2538, หน้า 189) เสนอแนะกระบวนการหรือขั้นตอนในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมประเภทสารคดีสำหรับเด็กไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นวางแผน

1.1 กำหนดความคิดรวบยอด แก่นเรื่องและจุดมุ่งหมายทั่วไป เพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายของงานเขียนหนังสือซึ่งแสดงให้เห็นความคิดที่มีความหมายกว้างขวางหรือแยกแยะลงเป็นรายละเอียดที่เฉพาะเจาะจงได้หรือไม่

1.2 ผู้อ่านเป้าหมายคือ การกำหนดคุณสมบัติที่ต้องการให้เด็กวัยใดระดับชั้นใดมีความรู้เกี่ยวกับอะไรบ้าง เพื่อจะได้เป็นแนวทางวางแผนเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของงานเขียนหนังสือต่อไป

1.3 เนื้อหา สาระ วิเคราะห์ข้อบ่งชี้ของเนื้อหาสาระและเรื่องราวเพื่อให้สัมพันธ์กับความคิดรวบยอดหรือแก่นเรื่อง

1.4 จุดมุ่งหมายเฉพาะ คือการกำหนดลักษณะของจุดมุ่งหมายที่เฉพาะเจาะจง ซึ่งเกี่ยวข้องสัมพันธ์สอดคล้องกับเนื้อหาเหมาะสมกับผู้อ่านเป้าหมาย

1.5 ประเมินความเข้าใจ คือการกำหนดรูปแบบและวิธีการประเมินความเข้าใจเพื่อป้องกันการหลงทางว่าการสร้างงานเขียนสอดคล้องกับเนื้อหาและจุดมุ่งหมายที่เรากำหนดไว้ได้จริง

1.6 แนวทางการเสนอเนื้อหาเป็นการนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์และกำหนดรายละเอียดกับผู้อ่านเป้าหมาย จุดมุ่งหมายเฉพาะและเนื้อหาโดยละเอียดมาเป็นพื้นฐานในการจัดทำเค้าโครงเรื่องและโครงสร้างก่อนลงมือเขียนหนังสือ

1.7 การรวบรวมข้อมูล ได้แก่ข้อมูลที่จะใช้ประกอบการเขียน ที่มีความพร้อมแม่นยำตรงเป้าหมาย

2. ขั้นยกร่างต้นฉบับ

เป็นขั้นที่ผู้เขียนหนังสือ ลงมือยกร่างต้นฉบับตามเค้าโครงเรื่องที่กำหนดไว้โดยมีเอกสารข้อมูลพร้อม กำหนดเวลาตารางทำงานสำหรับการเขียนต้นฉบับ เมื่อยกร่างต้นฉบับเสร็จแล้ว ผู้เขียนต้องอ่านทบทวน ตรวจสอบผลงานที่ออกมานั้นตามแผนงานแล้วปรับปรุงอีกครั้งก่อนนำต้นฉบับไปทดสอบและนำมาปรับปรุงเป็นครั้งสุดท้าย

3. ขั้นการทดสอบต้นฉบับ

ขั้นที่จะช่วยประกันว่าต้นฉบับที่ยกร่างขึ้นมีคุณภาพและสนองจุดมุ่งหมายที่วางไว้ อาจเป็นการทดสอบอย่างไม่เป็นทางการ หรือสุ่มเลือกตัวแทนผู้อ่านเป้าหมายทดสอบความเข้าใจเพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะต่าง ๆ นำมาประกอบปรับปรุงแก้ไขต้นฉบับในขั้นสุดท้าย

4. ขั้นการปรับปรุงต้นฉบับ

เป็นขั้นสุดท้ายที่ผู้เขียนปรับปรุงต้นฉบับ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบและข้อเสนอแนะต่าง ๆ มาพิจารณาปรับปรุงเป็นครั้งสุดท้าย

6. ส่วนประกอบของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

จินตนา ไบกาชุกี (2542, หน้า 204 – 213) กล่าวถึงการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมต้องประกอบด้วยรายละเอียดเป็น 3 ส่วนดังนี้

1. ส่วนหน้าหนังสือ

1.1 หน้าปก (Front Cover) เป็นสิ่งแรกที่ชักจูงให้ผู้อ่านอยากอ่าน เพราะฉะนั้น จะต้องมีความน่าสนใจ สีสันสวยสะดุดตา มีชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง ผู้จัดพิมพ์

1.2 ปกด้านหลัง (End – Paper) คือส่วนหลังของปกหน้า อาจทิ้งวางไว้หรือใส่รายละเอียด เช่น จำนวนที่พิมพ์ ปีที่พิมพ์ สำนักพิมพ์

1.3 ไบรอนด์ปกหน้าปก (Fly – Lcal) ในหน้านี้ไม่นิยมใส่สิ่งใดอยู่ด้านหลังของปกในจะบอกให้ทราบเกี่ยวกับลิขสิทธิ์การพิมพ์ ข้อความจะจัดไว้ด้านบนของหน้า ตอนกลางหรือตอนล่างของหน้าได้ตามแต่จะออกแบบ

1.4 หน้าปกใน (Title Page) เป็นหน้าที่สำคัญมักอยู่ด้านขวา จะมีชื่อหนังสือ ชื่อผู้แต่ง ผู้เขียนภาพ ผู้จัดพิมพ์ และรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำหนังสือ

1.5 หน้าลิขสิทธิ์ (Copyright Page) อยู่ด้านหลังของปกในจะบอกให้ทราบเกี่ยวกับลิขสิทธิ์การพิมพ์ ข้อความจะจัดไว้ด้านบนของหน้า ตอนกลางหรือตอนล่างของหน้าได้ตามแต่จะออกแบบ

1.6 หน้าคำนำ คำชี้แจง หรือบทนำ (Preface, Foreword, Introduction) เป็นหน้าที่ผู้เขียนแสดงจุดประสงค์หรือสารประโยชน์ของหนังสือ ประวัติความเป็นมาหรือคำชี้แจงการใช้หนังสือแบบนี้

1.7 หน้าสารบัญ (Content Page) หน้านี้อ้างอิงด้านซ้ายมือหรือขวามือแล้วแต่หน้าจะว่าง แต่ควรให้ต่อจากหน้าคำนำ ในหน้านี้บรรจุบัญชีหัวเรื่องหรือบทที่ที่ปรากฏอยู่ในหนังสือ พร้อมทั้งระบุหน้าไว้ด้วย เพื่อสะดวกแก่ผู้อ่านสามารถค้นหาสิ่งที่ต้องการ

2. ส่วนเนื้อหาของหนังสือ

หน้าแรกของเนื้อหามักอยู่ด้านขวามือ จัดเรียงลำดับตั้งแต่ 1 จนถึงหน้าสุดท้ายในกรณีหนังสืออ่านประกอบและหนังสืออุเทศที่มีเนื้อหามาก ต้องแบ่งออกเป็นบท ๆ ต้องคำนึงถึงตำแหน่งดังต่อไปนี้

ตำแหน่งชื่อบท จะอยู่กึ่งกลางหน้าโดยเว้นหรือปล่อยว่างด้านบนไว้อยู่ริมขวามือสุดหรือซ้ายมือสุดอยู่ตรงกลางย่อไม่ได้ เมื่อกำหนดบทแรก บทต่อไปให้เหมือนกันทุกบทจนจบเล่ม

การจัดวางชื่อบท จะจัดวางให้บรรทัดแรกเป็นชื่อบทที่ 1 แล้วชื่อเรื่อง อยู่ถัดลงมาอีกบรรทัด บทต่อไปต้องวางให้เหมือนกัน

ขนาดตัวอักษร กำหนดให้เหมาะสมกับวัย คือ เด็กเล็กใช้ 32 พ้อยท์ (9 มม.) ประถมใช้ตัวกลาง ขนาด 24 พ้อยท์ (5 มม.) และเด็กโตใช้ตัวธรรมดา

หน้าเนื้อหา ซึ่งต่อจากหน้าแรกของเนื้อหามักจะอยู่ด้านซ้าย (หน้าเลขคู่) และหน้าถัดไปให้เรียงลำดับตามเลขหน้า โดยกำหนดให้หน้าขวามือ เป็นหน้าเลขที่และหน้าซ้ายมือเป็นหน้าเลขคู่

ภาพในหน้าเนื้อหา ในการจัดหน้าแต่ละหน้าของหนังสือสำหรับเด็กจะต้องจัดภาพให้เป็น ส่วนของเนื้อหา โดยจัดภาพให้อยู่ครึ่งหนึ่ง (1/2) หน้า หรือเป็น หนึ่งในสี่ (1/4) ของหน้า

การใช้ข้อความบรรยายภาพ (Caption) ในหนังสือสารคดี หนังสือสารคดี หนังสืออ่านเพิ่มเติมจะต้องกำหนดตัวอักษร การวางตำแหน่งภาพ คำบรรยายให้มีระบบตลอดทั้งเล่มทั้งพิจารณาตามหลักของความเหมาะสม เรียบง่าย สะดวกแก่การอ่านและสะดวก

3. ส่วนท้ายของหนังสือหรือส่วนหลัง

มีการจัดรูปแบบที่นิยมจัดทำ ได้แก่ หน้าบรรณานุกรม มีรายชื่อหนังสืออ้างอิงคำอธิบายศัพท์ ดัชนีเรื่อง ดัชนีภาพ ปกหลัง (Back Cover) อาจทิ้งว่างไว้ แต่ปัจจุบันจะมีภาพประกอบเป็นส่วนหนึ่งของปกหน้า เพื่อสร้างความน่าสนใจ

ปฏิญญาพร นิตยประภา (2534, หน้า 76-77) กล่าวถึงส่วนประกอบต่าง ๆ ของหนังสือ ดังนี้

1. ไบหุ้มปก (Jacket) คือส่วนที่ทำหน้าที่หุ้มปกหนังสือ บนไบหุ้มปกนี้จะมีภาพสวย ๆ ซึ่งตรงกับเนื้อเรื่องในหนังสือ มีชื่อผู้เขียนภาพประกอบอยู่ด้วย ภาพบนไบหุ้มปกของหนังสือบางเล่มอาจเหมือนกับภาพปกนอกก็ได้

2. ปกนอก (Cover) อาจเป็นปกแข็งหรือปกอ่อนก็ได้บนปกของหนังสือเด็กจะมีภาพสวย ๆ ซึ่งตรงกับเนื้อเรื่องของหนังสือ ผู้วาดภาพประกอบจะเลือกภาพที่เด่นและดึงดูดความสนใจของเด็ก จะมีชื่อผู้เขียนและผู้วาดภาพประกอบอยู่ด้วย

3. ไบรองปก (End Papers) จะเป็นหน้าว่าง ไบรองปกมีทั้งด้านหน้าและด้านหลัง

4. หน้าชื่อเรื่อง (Half title page) หน้านี้จะมีชื่อหนังสือปรากฏอยู่เท่านั้นหนังสือบางเล่มจะตัดส่วนนี้ออกไป

5. หน้าปกใน (Title Page) เป็นหน้าสำคัญ เพราะบรรณารักษ์จะอาศัยหน้านี้ในการทำบัตรรายการและเขียนบรรณานุกรม หน้าปกในประกอบด้วย ชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง ชื่อผู้วาดภาพประกอบ ชื่อชุดผู้จัดพิมพ์หรือสำนักพิมพ์ สถานที่พิมพ์ ปีที่พิมพ์ ครั้งที่พิมพ์

6. หน้าลิขสิทธิ์ (Copyright Page) อยู่ด้านหลังของหน้าปกในจะบอกให้ทราบว่าหนังสือเล่มนี้ได้จดทะเบียนลิขสิทธิ์เมื่อใด

7. หน้าคำอุทิศ (Dedication) เป็นคำที่ผู้เขียนกล่าวแสดงความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ

8. หน้าสารบัญ (Content) เป็นหน้าที่แสดงให้เห็นว่าเนื้อเรื่องหนังสือนั้นแต่ละบทอยู่หน้าใด

9. เนื้อเรื่อง (Text) หน้าแรกของเนื้อเรื่องจะเป็นหน้าขวามือ แต่หนังสือที่พิมพ์ 2 หน้าก็อาจเริ่มจากหน้าซ้ายมือ

10. อภิธานศัพท์ (Glossary) สำหรับหนังสือเด็กที่มีคำศัพท์เฉพาะเป็นจำนวนมากควรอธิบายคำศัพท์เรียงตามลำดับอักษร ไปด้วยเพื่อช่วยให้เด็กอ่านเนื้อเรื่องได้เข้าใจยิ่งขึ้น

11. หน้าแสดงกิจกรรม เป็นหน้าที่ให้เด็กได้ฝึกเขียนรูป ระบายสีหรือมีแบบฝึกหัดช่วยให้เข้าใจในเนื้อเรื่องดีขึ้น อาจอยู่ท้ายบทหรือท้ายเล่ม

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นในเรื่อง หลักการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม อาจสรุปได้ว่า หลักการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมต้องพิจารณาให้ครอบคลุม ทั้งนี้เพื่อให้ครอบคลุมในรายละเอียด การสร้างหนังสือให้เกิดคุณภาพและสนองจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้เกิดประโยชน์ต่อผู้อ่าน สำหรับใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ได้เนื้อหาสาระเพิ่มเติมส่งเสริมการค้นคว้าและการเรียนรู้เชิงวิชาการรวมทั้ง เป็นสื่อการพัฒนาการเรียนการสอนของครูและนักเรียนด้วย สำหรับหลักการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมผู้ศึกษาเลือกใช้หลักการสร้างของ Huck (1961, p 6-14) ซึ่งมีหลักเกณฑ์ ดังนี้ โครงเรื่อง (Plot) ต้องเป็นโครงเรื่องที่ดี ใ้ใจให้ผู้อ่านติดตามโดยเป็นเรื่องที่ น่าสนใจและสมจริง เนื้อเรื่อง (Content) ต้องมีคุณค่าและเหมาะสมกับเด็ก แก่นเรื่อง (Theme) ควรมีคุณธรรมแต่ไม่ต้องสอน โดยตรงเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวันและเหมาะสมกับเด็กตัวละคร (Characterization) ควรมีส่วนที่ยกระดับจิตใจของผู้อ่านได้ดียิ่งขึ้น สลีลาในการเขียน (Style) เสนอเรื่องราว ชัดเจนบทสนทนาเป็นธรรมชาติ รูปแบบ (Format) รูปภาพและรูปเล่มต้องชวนอ่าน ตัวหนังสือควรพิมพ์ชัดเจนและอื่น ๆ (Other Consideration) ควรเป็นหนังสือที่ทำให้เด็กพอใจและติดตามอ่าน เนื่องจากมีหลักการสร้างที่ชัดเจนและครอบคลุมรายละเอียดสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ดีได้

3.7 การประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติม

3.7.1 หลักเกณฑ์การประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติม

มีนักการศึกษาให้แนวคิดในการประเมินคุณภาพของหนังสือไว้ ซึ่งสามารถนำไปเป็นแนวทางในการประเมินได้ดังนี้

ศักดิ์ศรี ปาณะกุล (2539, หน้า 195-198) กล่าวถึงเกณฑ์ในการประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ 2 ลักษณะดังนี้

1. ใช้หลักเกณฑ์เดียวกับเกณฑ์ประเมินแบบเรียน ซึ่งเป็นหัวข้อใหญ่ดังนี้

1.1 คุณภาพในการจัดรูปเล่ม

1.2 หลักการเรียนรู้การสอนเฉพาะวิชา

1.3 หลักวิทยาแห่งการเรียนรู้

1.4 ความสอดคล้องกับหลักสูตร

2. เกณฑ์การประเมินหนังสือเพิ่มเติมซึ่งส่วนใหญ่ที่ใช้กันอยู่ จะแบ่งออกเป็น 10 หัวข้อดังนี้

2.1 ผู้แต่ง

- เป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องที่แต่งเป็นอย่างดี
- ได้มีการค้นคว้าประกอบการแต่งหนังสืออย่างพอเพียง
- เข้าใจความต้องการ ความสนใจความสามารถของผู้อ่านโดยทั่วไป
- เกี่ยวข้องกับวงการศึกษาและมีประสบการณ์ในการแต่งหนังสือ

2.2 ปีที่แต่งและพิมพ์ พิจารณาใน 2 ประเด็นคือ

- เป็นหนังสือใหม่ พิมพ์หรือแต่งในระยะเวลาที่ผ่านมาไม่นานเกิน 10 ปี ซึ่งให้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง ทันสมัย ควรแก่การเชื่อถือยิ่งกว่าหนังสือเก่าที่แต่งมานานแล้ว
- เป็นหนังสือเก่าที่แต่ง หรือพิมพ์มานานแล้ว แต่ไม่มีผลกระทบต่อเนื้อหาและกลับทำให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องที่สุด เช่น เรื่องประเพณีเก่าแก่หรือวัฒนธรรม

ดั้งเดิม เป็นต้น

2.3 เนื้อหาสาระ

- มีแก่นสาร สาระเหตุผลเป็นที่น่าเชื่อถือ
- ให้ความรู้และข้อค้นพบใหม่ที่ทันสมัย รวมทั้งชักชวนให้ติดตามอ่านต่อไป
- สอดคล้องกับหลักสูตรและแบบเรียน
- ให้อรรถรสที่ลึกซึ้ง แจ่มแจ้งและสมบูรณ์
- ขยายประสบการณ์ของผู้อ่านและส่งเสริมแนวคิดที่กว้างขวางยิ่งขึ้น

2.4 ภาษา

- เป็นภาษาที่เข้าใจง่าย สื่อความหมายได้ตรงและชัดเจน
- เป็นภาษาสุภาพ กะทัดรัดและถูกต้องตามหลักภาษา
- เรียบเรียงได้เหมาะสม ชวนอ่านไม่น่าเบื่อ
- ใช้ถ้อยคำ อ่านแล้วเสริมให้เกิดสุนทรียะทางด้านการใช้ภาษา
- มีคำอธิบายศัพท์ประกอบด้วยเมื่อจำเป็น

2.5 การจัดเรื่อง

- ลำดับเนื้อเรื่องแต่ละบทเชื่อมโยงกันดี
- ลำดับเรื่องจากง่ายไปหายากและจัดตามลำดับประสบการณ์ของผู้ได้รับ
- เนื้อเรื่องไม่เรียงลำดับ สามารถตัดตอนได้โดยไม่ขาดช่วง
- มีความกลมกลืนใกล้เคียงกับหลักสูตร
- มีลักษณะส่งเสริมเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจโดยลำดับไม่ขัดแย้งหรือหักล้างกัน

2.6 ความน่าอ่าน

- มีตัวหนังสือขนาดพอเหมาะ มีหลายลักษณะให้สังเกตได้ง่ายช่องไฟมี

จังหวะอ่านได้สะดวก

- ตัวพิมพ์ชัดเจน ไม่เลอะเลือนอยู่บนกระดาษที่มีคุณภาพดี
- มีภาพประกอบหรือแผนภูมิเหมาะสมกับความจำเป็น พร้อมทั้งมีคำอธิบาย

ชัดเจน

- มีลักษณะดึงดูดและน่าเชื่อถือ

2.7 เครื่องช่วยประกอบ

- มีเครื่องช่วยในการอ่าน ได้แก่ แผนที่ แผนภูมิ แผนผังภาพประเภทต่างๆ
- มีบทนำ สารบัญและหัวข้อเรื่องที่ชัดเจน
- มีตรรกะที่ต้นเรื่องและภาคผนวก
- มีเชิงอรรถและบรรณานุกรมท้ายเล่ม แนะนำหนังสือเพื่ออ่านเพิ่มเติม
- มีบทสรุปและข้อเสนอแนะอันจะเป็นประโยชน์ในแง่เสริมสร้างความรู้ เช่น

แบบฝึกหัด โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ

2.8 ความทนทาน

- รูปเล่มกะทัดรัด ไม่หนาหนัก เล่มใหญ่หรือกว้างเกินไปที่จะทำให้ใช้ไม่ถนัด
- การเข้าเล่มและเข้าปกแข็งถาวร
- กระดาษที่พิมพ์เป็นกระดาษดี ไม่ขาดหรือเปื่อยง่าย
- ปกแข็งเรียบร้อยและคงทน
- หมึกพิมพ์ชัดเจน ไม่ซีดจางหรือลบเลือนได้ง่าย

2.9 ค่านิยมของวิชา

- แทรกคุณธรรมของความเป็นพลเมืองดีไว้เสมอเมื่อมีโอกาส
- ให้แง่คิดและแนวทางเพื่อปฏิบัติในชีวิตที่ฉลาด
- ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยในสังคม
- เน้นให้ตระหนักในบทบาท ความรับผิดชอบของตนต่อสังคม
- เกิดประโยชน์ต่อผู้อ่านส่วนใหญ่และเสริมสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน

2.10 คุณค่าในด้านอื่น ๆ

- สร้างพื้นฐานในการใช้วิจารณญาณ หาเหตุผลอย่างรอบคอบ
- ส่งเสริมให้เกิดความริเริ่ม สร้างสรรค์ในทางที่ดี
- สามารถวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ ในสังคมได้ด้วยใจเป็นธรรม
- ปลุกฝังทัศนคติที่ดีต่อการอ่านและการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

พัฒนา จันทนา (2545, หน้า 25) กล่าวสรุปแนวการประเมินแบบเรียนสังคมศึกษาว่า เกณฑ์ในการประเมินจะใช้หลักการกว้าง ๆ เป็น 2 ลักษณะคือ

1. การประเมินคุณลักษณะรูปแบบ

- 1.1 การวิเคราะห์ลักษณะรูปแบบ
- 1.2 การวิเคราะห์คุณภาพหนังสือ
- 1.3 การวิเคราะห์คุณภาพผู้แต่ง

2. การประเมินคุณค่าทางวิชาการ ได้แก่

2.1 การประเมินเนื้อหาวิชาโดยทั่วไป เช่น จำนวนเรื่องในเล่ม สัดส่วนของ เรื่องและความเหมาะสมกับระดับชั้นเรียน เป็นต้น

2.2 การประเมินเนื้อหาที่ตรงกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยประเมินถึงเนื้อหาความ
ในเนื้อเรื่องซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายที่หลักสูตรกำหนดไว้

ศูนย์พัฒนาหนังสือกรมวิชาการ (2545, หน้า 14-28) กล่าวว่าหลักเกณฑ์ แนวทางในการ
ประเมินคุณค่าของหนังสือควรมีดังนี้

1. หลักเกณฑ์เกี่ยวกับเนื้อหา
2. หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเสนอเนื้อหา
3. หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการใช้ภาษา
4. หลักเกณฑ์เกี่ยวกับคุณประโยชน์
5. หลักเกณฑ์เกี่ยวกับความน่าสนใจ

1. หลักเกณฑ์เกี่ยวกับเนื้อหา มีประเด็นที่ควรจะต้องพิจารณาเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของ
หนังสือหลายแง่มุมดังต่อไปนี้

1.1 เนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์ ผู้เขียนจำเป็นจะต้องกำหนดจุดประสงค์ในการ
เขียนหนังสือให้ชัดเจน ว่าต้องการให้ผู้อ่านได้ความรู้ ความคิด ทักษะและเจตคติอย่างไรสัมพันธ์กับ
จุดประสงค์หรือไม่ ผู้เขียนได้นำเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกันนำเสนอไว้หรือไม่

1.2 เนื้อหาถูกต้อง ส่วนประกอบที่สำคัญของหนังสือคือส่วนที่เป็นเนื้อหาสาระของ
หนังสือจะต้องถูกต้องอย่างปราศจากข้อสงสัย โดยเฉพาะหนังสือที่ให้ความรู้ ความคิดรวบยอด
หลักการและทฤษฎีต่างๆ เนื้อหาจะต้องถูกต้อง ตามหลักวิชาการสาขาใดสาขาหนึ่งอย่างชัดเจน
เนื้อหาจะต้องเหมาะสมในแง่ที่เป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป ปราศจากอคติ ไม่กระทบกระเทือน
ผู้ใด หรือองค์กรใดให้เกิดความเสียหายไม่ขัดต่อระเบียบ ประเพณี วัฒนธรรมสังคม เป็นต้น

1.3 เนื้อหายากง่ายพอเหมาะ เนื้อหาสาระของหนังสือไม่ว่าจะเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับ
รายละเอียดความรู้ความคิดรวบยอด หลักการ ทฤษฎี ทักษะ แนวความคิด ตลอดจนตัวอย่าง
ประกอบเรื่อง ต้องมีความยากง่ายพอเหมาะแก่วัย ประสบการณ์และความสามารถทางสติปัญญา
ของผู้อ่านที่จะได้รับ ในเรื่องนี้จำเป็นที่ผู้เขียนจะต้องกำหนดกลุ่มผู้อ่านเป้าหมายให้ต้องแท้จริงว่ามี
ความรู้และประสบการณ์พื้นฐานมาก่อนอย่างไร มีความสามารถที่จะทำความเข้าใจ ความรู้ที่เสนอ
ในหนังสือได้หรือไม่ คุณสมบัติของกลุ่มผู้อ่านเป้าหมายจะช่วยเป็นหลักเกณฑ์ในการตรวจพิจารณา
เนื้อหาสาระ มีความพอเหมาะคือไม่มากเกินไปหรือง่ายเกินไปสำหรับผู้อ่าน

1.4 เนื้อหาสั้นยาวพอเหมาะเนื้อหาสาระของหนังสือที่ดูเหมือนว่ายากง่ายพอเหมาะกับผู้อ่าน ถ้ายืดยาวเยิ่นเย้อจนอาจเกิดความสับสน หรือห้วนสั้นเกินไปจนอาจจะลำบากแก่การตีความก็ยิ่งถือว่าไม่เหมาะสม เมื่อผู้เขียนกำหนดวัตถุประสงค์ของการเขียนหนังสือไว้ชัดเจนสามารถกำหนดขอบเขตของเนื้อหาที่เพียงพอและจำเป็นในการบรรลุจุดประสงค์เหล่านั้นได้ ทำให้มีหลักเกณฑ์ที่จะพิจารณาไม่ให้เนื้อหาสั้นเกินไปจนผู้อ่านมาสามารถเกิดความรู้ ความเข้าใจดียิ่งขึ้นกลับสับสนและกลายเป็นไม่เข้าใจในที่สุด

1.5 เนื้อหาประกอบด้วยตัวอย่างที่เหมาะสม การเสนอตัวอย่างเป็นวิธีที่ดีในการช่วยสร้างความเข้าใจ แต่ถ้าเป็นตัวอย่างที่ไม่เกี่ยวข้องหรือไม่เหมาะสมก็อาจเกิดความเข้าใจผิดได้และถ้าให้ตัวอย่างน้อยเกินไปก็อาจไม่เพียงพอจะช่วยให้เกิดความเข้าใจ ความคิดรวบยอดต่าง ๆ แต่ถ้ามากเกินไปก็อาจเกิดความจำเริญหรือทำให้เกิดไขว่เขว นอกจากนี้ยังควรพิจารณาด้วยว่าตัวอย่างที่ผู้เขียนเสนอเป็นตัวอย่างที่พอเหมาะแก่วุฒิภาวะ ประสบการณ์และสภาพแวดล้อมของผู้อ่านตลอดจนเป็นตัวอย่างที่สมจริงด้วย

2. หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเสนอเนื้อหา หลักเกณฑ์นี้สามารถจำแนกเป็นหลักเกณฑ์ย่อยได้ 2 ลักษณะคือ

2.1 หลักส่งเสริมความเข้าใจ ข้อความที่เสนอเป็นเรื่องราวหรือหนังสือที่จะช่วยผู้อ่านให้สามารถตีความหมาย เกิดความเข้าใจ และเข้าใจถึงความคิดต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็วและถูกต้องนั้นจำเป็นต้องอาศัยส่วนประกอบที่ได้กลายมาเป็นหลักเกณฑ์ตรวจพิจารณาหนังสือด้วย ดังต่อไปนี้

2.1.1. โครงสร้างของข้อความ ในการแสดงเนื้อหาสาระเรื่องใด เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจจะอย่างไร และเพียงไร ถ้าผู้เขียนพิจารณานำเสนอในโครงสร้างที่เหมาะสมเข้าใจได้ง่าย เช่น ในบางกรณีควรนำเสนอด้วยการอธิบายความในบางกรณีควรนำเสนอ

2.1.2. โครงสร้างทางวิทยาการ ศาสตร์สาขาใดมักจะมีโครงสร้างเฉพาะตัวถ้าผู้เขียนเสนอเนื้อหาสาระให้เป็นไปตามลำดับขั้นตอนอย่างเหมาะสมก็จะช่วยให้ทำความเข้าใจง่ายขึ้น เสนอความรู้ย่อย ๆ เพื่อให้เกิดความคิดรวบยอดระดับหนึ่ง ซึ่งจำเป็นต้องเข้าใจก่อนที่จะเข้าใจความคิดรวบยอดที่ใหญ่หรือกว้างขวางยิ่งขึ้น เป็นลำดับไปจนถึงขั้นเกิดการถ่ายโอนความรู้จนสามารถนำไปใช้แก้ปัญหาได้ เป็นต้น

2.1.3. เอกภาพ สัมพันธภาพ และจุดเน้น เรื่องได้กล่าวไว้ในตอนต้นแล้ว

2.2 หลักส่งเสริมการเรียนรู้ ผู้เขียนสามารถพิจารณาเลือกใช้เครื่องมือหรือวิธีการที่จะส่งสัญญาณ ไปยังผู้อ่าน ซึ่งจะช่วยให้ผู้อ่านสามารถตีความหมายเกิดความรู้ความเข้าใจในสาระความรู้ความคิดเกี่ยวกับเรื่องทีอ่านอย่างถูกต้องและรวดเร็วได้หลายวิธี ดังต่อไปนี้

2.2.1. บอกจุดประสงค์ให้ผู้อ่านทราบแต่ต้นทำให้การอ่านมีจุดมุ่งหมายสามารถพุ่งความสนใจไปที่ประเด็นความสำคัญของเรื่อง ซึ่งเป็นเป้าหมายของการอ่าน ช่วยลดการเดาและความกระวนกระวายใจของผู้อ่านในขณะนั้นด้วย

2.2.2. มีบทนำเรื่อง ช่วยให้ผู้อ่านได้ทราบก่อนลงมืออ่านเรื่องที่จะอ่านหรือศึกษาต่อไปนั้น เกี่ยวกับเรื่องใดบ้าง ผู้เขียนอาจเสนอบทนำเรื่องได้หลายรูปแบบ เช่น เป็นความเรียง กล่าวถึงเรื่องทีผู้อ่านกำลังศึกษาต่อไป เป็นรายการหัวข้อเรื่องสาระรายละเอียด ซึ่งมีความสัมพันธ์กับกรอบความคิดนำเรื่องนั้น ซึ่งผู้อ่านกำลังจะอ่านต่อไป

2.2.3. มีคำถามนำเรื่องหรือคำถามตามเรื่อง คำถามนำเรื่องทำหน้าที่เช่นเดียวกับจุดประสงค์และช่วยให้ผู้อ่านได้ทดสอบความเข้าใจ สามารถตีความและเข้าถึงเรื่องทีอ่านเพียงไร ส่วนคำถามตามเรื่องมักจะอยู่ตอนจบเรื่องหรือจบบท ช่วยให้ผู้อ่านทดสอบความเข้าใจเรื่องภายหลัง จากการอ่านจบตอนหรือจบบทไปแล้ว คำถามอยู่ระหว่างบทได้ตามความจำเป็น คำถามเหล่านี้มักจะถามตามสาระทีเป็นใจความสำคัญของเรื่อง เท่ากับผู้อ่านให้จับใจความสำคัญของเรื่องทีอ่าน ครูเองมักจะใช้คำถามนี้ตรวจสอบว่านักเรียนเข้าใจเรื่องถูกต้องแล้วหรือยัง

2.2.4. มีสรุปตอนท้ายเรื่อง บทสรุปท้ายเรื่องมีความสำคัญและค่อนข้างจำเป็นสำหรับสาระความรู้ทีค่อนข้างยาว ยาก และซับซ้อน ช่วยผู้อ่านให้สามารถจับประเด็นความสำคัญได้ถูกต้อง บางครั้งผู้เขียนอาจจำเป็นทีจะต้องสรุปใจความสำคัญของสาระความรู้ในระหว่างบทหรือเมื่อผู้อ่านอ่านจบเรื่องหนึ่งหรือความคิดหนึ่งไปแล้วซึ่งจำเป็นทีผู้อ่านจะต้องเข้าใจให้ถูกต้องเสียก่อนทีจะอ่านและทำความเข้าใจความคิดทีมากขึ้นต่อไป

2.2.5. มีการกำหนดหัวข้อทีเหมาะสม การกำหนดหัวเรื่องใหญ่และหัวเรื่องย่อยต่างช่วยให้ผู้อ่านสามารถแยกแยะเรื่องเป็นประเด็น เป็นหมวดหมู่ได้ตามลำดับไม่เกิดความสับสนหลักเกณฑ์สำคัญในเรื่องนี้ก็คือ หัวเรื่องจะต้องสอดคล้องสัมพันธ์กับเนื้อหาภายในหัวเรื่องนั้น ๆ และควรตั้งชื่อหัวเรื่องให้สื่อความหมายทีชัดเจนว่าผู้เขียนกำลังกล่าวเรื่องอะไรในลักษณะทีแคบและเฉพาะเจาะจงพอสมควรทีจะนำผู้อ่านให้พุ่งความสนใจไปในเรื่องนั้น

2.2.6. มีการกล่าวเน้นความสัมพันธ์ อาจจำเป็นที่ผู้เขียนจะต้องย้าให้ผู้อ่านเห็นความสำคัญของสาระรายละเอียดและประเด็นความคิดแต่ละขั้นตอนเป็นลำดับไปตั้งแต่ความคิดย่อย ๆ จนเป็นความคิดความเข้าใจที่กว้างขวางขึ้น วิธีการกล่าวเน้นความสำคัญเรื่องเช่นนี้ เป็นการช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้อ่านมิให้เพลนไปแต่จำใจความไม่ติด

2.2.7. มีการใช้ภาพประกอบอาจเป็นภาพวาด ภาพถ่าย แผนผัง แผนภูมิ แผนที่ตาราง กราฟต่าง ๆ เพื่อช่วยความเข้าใจของผู้อ่านต่อเรื่องที่อ่านหรือช่วยสรุปความช่วยเปรียบเทียบตามความเหมาะสม ภาพประกอบจำเป็นจะต้องถูกต้อง ชัดเจนและส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2.8. มีกิจกรรมท้ายบทแม้ว่าหนังสือเสริมประสบการณ์จะมุ่งเน้นให้ผู้อ่านศึกษาด้วยตัวเองยิ่งกว่าหนังสือเรียน ซึ่งจะมีครูช่วยในการทำความเข้าใจใกล้ชิดแล้วกิจกรรมที่มีประโยชน์ในหนังสือเสริมประสบการณ์อาจช่วยส่งเสริมความรู้และความคิดของนักเรียนให้กว้างขวางลึกซึ้งยิ่งขึ้น กล่าวคือกิจกรรมท้ายบทอาจเป็นคำถามประเภทกระตุ้นความคิดให้ไกลออกไปจากเรื่องที่อ่านช่วยให้นำความเรื่องที่อ่านไปแล้วไปเปรียบเทียบเหตุการณ์ที่คล้ายคลึงกันหรือไปแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวัน เป็นต้น และครูผู้สอนอาจจำแนกความคิดจากกิจกรรมไปเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกัน ส่งเสริมให้นักเรียนได้ความรู้ความคิดทักษะเพิ่มขึ้น

2.2.9. มีการเสนอรายชื่อหนังสืออ้างอิงหรือสำหรับอ่านเพิ่มเติมอีกได้ตามความสนใจ นับเป็นการส่งเสริมให้เกิดการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองให้เกิดความรู้ ความเข้าใจกว้างขวางยิ่งขึ้น

2.2.10. มีการใช้เทคนิคเกี่ยวกับตัวอักษรและจัดพิมพ์ประเภทหนังสือและขนาดของตัวอักษร รวมทั้งขนาดของเล่มหนังสือ การจัดวางหน้าหนังสือและภาพประกอบมีส่วนส่งเสริมหรือขัดขวางการทำความเข้าใจเรื่องของผู้อื่นด้วย จึงเป็นหลักเกณฑ์ที่สำคัญอีกประการหนึ่งของการตรวจพิจารณาหนังสือ ในบางครั้งแม้ว่าขณะที่ตรวจพิจารณาด้านฉบับนั้นยังไม่ได้พิมพ์อย่างสมบูรณ์ แต่ต้องถือว่าหลักเกณฑ์ข้อนี้เป็นเงื่อนไขที่ผู้จัดทำหนังสือจะต้องพิจารณาจัดทำให้เหมาะสมในลักษณะที่ช่วยส่งเสริมความรู้ความเข้าใจของผู้อ่านด้วย

3. หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการใช้ภาษา การใช้ภาษาเป็นเรื่องที่สำคัญมากเรื่องหนึ่งสามารถจำแนกเป็นหลักเกณฑ์กว้างๆสำหรับตรวจพิจารณาคุณภาพของหนังสือด้วยได้ 3 ลักษณะ คือ

3.1 ศัพท์ต้นเหตุประการหนึ่งที่ทำให้ผู้อ่านไม่ค่อยเข้าใจเรื่องที่ตนอ่าน คือไม่เข้าใจ คำศัพท์ของผู้เขียนใช้ ผู้เขียนจึงจำเป็นต้องพิจารณาความสามารถผู้อ่านในเรื่องนี้ให้รอบคอบ หนังสือที่ให้ความรู้เนื้อหาเฉพาะเรื่องหรือเฉพาะสาขานั้นผู้เขียนจะหลีกเลี่ยงการใช้ศัพท์เทคนิคได้ยาก จึงจำเป็นต้องให้คำจำกัดความเสียก่อนหรือหยาบยักศัพท์เฉพาะที่ผู้อ่านจำเป็นต้องเข้าใจเสียก่อน อ่านเรื่องมาอธิบายให้เข้าใจหรือมีการอธิบายความหมายของศัพท์เฉพาะนั้นไว้หนังสือ เพื่อช่วยผู้อ่านทำความเข้าใจเรื่องด้วย

3.2 การใช้ภาษาโดยทั่วไปโดยผู้อ่านจะสามารถเข้าใจประโยคหรือประโยคที่มี เนื้อความอย่างเดียวกันได้ง่ายกว่าเอกรรพประโยคหรือประโยคเนื้อความรวมหลายอย่าง หรือ ประโยคที่ประกอบด้วยเอกรรพประโยคซ้อนกันอยู่ประโยคบอกเล่าเข้าใจง่ายกว่าประโยคปฏิเสธ หรือปฏิเสธซ้อนปฏิเสธ เป็นต้น ในเรื่องการใช้ภาษานี้ผู้เขียนต้องระมัดระวังใช้ภาษาที่ถูกต้อง ชัดเจนและสละสลวยเข้าใจง่าย การอธิบายความกะทัดรัดไม่เยิ่นเย้อซ้ำซ้อน วกวน

3.3 การใช้คำหรือวลีเชื่อมประโยค วลีหรือคำที่ขยายความหรือเชื่อมข้อความหรือ ประโยคไม่ว่าจะเป็นคำวิเศษณ์ คำบุพบทหรือคำสันธานก็ตามล้วนสื่อความหมายเฉพาะของมัน เองซึ่งใช้อย่างถูกต้องและถูกที่แล้วจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายของข้อความหรือสาระของ ผู้เขียนประสงค์จะสื่อความได้เป็นอย่างดี เช่นกับ แก่ แต่ ต่อ หรือและ จึง แล้ว...ก็แล้ว..จึง พอ... แล้ว จึงแม้ว่า ถ้า...ก็ แต่ว่า มิฉะนั้น เพราะฉะนั้น เพราะว่า ดังนั้นหรือไม่กี่ เป็นต้น ถ้าผู้เขียนใช้ไม่ ถูกต้องก็มีผลทำให้ผู้อ่านสับสนได้เหมือนกัน

4. หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับคุณประโยชน์ หนังสือในฐานะที่เป็นสื่อการเรียนการสอนควรทำ หน้าทีพัฒนาทั้งความรู้ ความคิดและเจตคติ ตลอดจนค่านิยมให้เกิดแก่ผู้อ่านด้วยหนังสือที่เพียงแต่ รวบรวมรายละเอียดข้อมูลต่าง ๆ โดยปราศจากการชี้แนะหรือแนวทางแก่ผู้อ่านในการคิดวิเคราะห์ เลือกรสร เปรียบเทียบ นำไปใช้ สังเคราะห์ เป็นต้น แล้วดูเหมือนจะส่งเสริมการเรียนรู้ในระดับความ เข้าใจเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ผู้เขียนจึงควรกำหนดจุดประสงค์ของการเขียนหนังสือไว้ให้แน่ชัดแต่ต้นว่า จะให้ผู้อ่านได้พัฒนา ความรู้ ความคิด เจตคติและค่านิยมไปถึงระดับใด ผู้เขียนควรตั้งจุดประสงค์ ให้ผู้อ่านในจุดประสงค์ในการอ่านสูงกว่าระดับได้ข้อมูลหรือข้อเท็จจริงคือได้พัฒนาความคิดและ สติปัญญาด้วย ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่การดำเนินชีวิตของผู้อ่านได้ดีกว่าคุณค่าสาระที่ผู้อ่านได้จาก

การอ่านหนังสือ จึงเป็นหลักเกณฑ์อีกประการหนึ่งที่ใช้ตรวจสอบพิจารณาความเหมาะสมและคุณประโยชน์ของหนังสือนั้น

5. หลักเกณฑ์เกี่ยวกับความน่าสนใจ คุณสมบัติอีกประการหนึ่งของหนังสือคือความน่าสนใจ หนังสือที่ดีควรมีลักษณะที่ดึงดูดผู้อ่านให้ติดตามอ่าน ซึ่งมีส่วนสำคัญที่ทำให้หนังสือน่าสนใจทั้งสิ้น ในที่นี้จะเสนอลักษณะอื่น ๆ เพิ่มเติมคือ

5.1 บอกความสำคัญของเรื่อง ผู้เขียนควรบอกให้ผู้อ่านทราบด้วยว่าเรื่องที่กำลังอ่านนั้นมีความสำคัญอย่างไรแก่ผู้อ่าน เช่นมีความจำเป็นหรือมีประโยชน์แก่การดำเนินชีวิต เป็นพื้นฐานความรู้ที่จำเป็นสำหรับการศึกษาเรื่องนั้นหรือเรื่องอื่นที่เกี่ยวข้องในอนาคตต่อไป หรือมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับเรื่องอื่นหรือวิชาอื่น เป็นต้น เช่นนี้ทำให้ผู้ศึกษานั้น อย่างมีความหมายยิ่งขึ้น

5.2 สร้างความสัมพันธ์ กับผู้อ่าน การอ่านหนังสือกล่าวได้ว่าเป็นการสื่อสารระหว่างผู้เขียนและผู้อ่านนั่นเอง ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เขียนและผู้อ่านอาจมีลักษณะเป็นกันเองหรือห่างเหินก็ได้ขึ้นอยู่กับผู้เขียน หนังสือที่ผู้เขียนสามารถทำให้เกิดความรู้สึกใกล้ชิดกับผู้อ่านเกิดความรู้สึกว่าผู้เขียนขึ้นสำหรับตนอ่านด้วยความเข้าใจ จะช่วยให้ผู้อ่านให้ศึกษาด้วยความสบายใจ ลดความเครียด และช่วยสร้างความคิด เชิงวิพากษ์วิจารณ์ในขณะที่อ่าน แทนที่จะรู้สึกเหมือนผู้เขียนและหนังสือคือผู้ทรงความรู้สูงสุดและเป็นคัมภีร์ที่ผู้อ่านจะคิดผิดแปลกไปไม่ได้

3.7.2 ขั้นตอนและเครื่องมือในการวิเคราะห์หนังสืออ่านเพิ่มเติม

พัฒนา จันทนา (2545, หน้า 146-148) เสนอถึงขั้นตอนในการวิเคราะห์และประเมินค่าหนังสือดังนี้

1. นิยามและอธิบายว่าอย่างไรคือสิ่งที่กำลังต้องการวัด การนิยามเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ในการประเมินเพราะจะช่วยให้มีความเที่ยงตรงและสามารถประเมินได้ตรงจุดตรงประเด็นที่ต้องการ
2. พิจารณาเครื่องมือที่จะใช้สำหรับประเมินลักษณะของหนังสือ เครื่องมืออาจเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประเมินค่า ฯลฯ โดยการประเมินนั้น อาจจะต้องใช้เครื่องมือมากกว่าหนึ่งอย่างก็ได้ ทั้งนี้เพื่อเป็นการเพิ่มความเชื่อมั่นของการวัดผล
3. วิเคราะห์และประเมินค่าโดยบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้แต่ง ผู้เชี่ยวชาญ ในด้านเนื้อหา ผู้พิมพ์ ครู และผู้เรียน การวิเคราะห์และประเมินค่าโดยบุคคลเพียงคนเดียว

4. แปลความ หลังจากข้อมูลต่างๆรวบรวมมาแล้ว จะต้องนำมาแปลความ การวิเคราะห์ และประเมินค่า โดยอาจพิจารณาตัดสินคุณค่าของหนังสือที่ละส่วนหรือถ้าต้องการให้เห็นภาพที่ชัดเจนเกี่ยวกับคุณค่าของหนังสือนั้น ก็อาจนำองค์ประกอบในด้านต่าง ๆ พิจารณาร่วมกันได้

5. ให้ผลการประเมินย้อนกลับไปยังฝ่ายผลิต จุดมุ่งหมายของการประเมินคุณค่าหนังสือ ไม่ใช่เพียงเป็นการคัดเลือกมาใช้ในโรงเรียนหรือเพื่อการยอมรับ ไม่ยอมรับหนังสือเท่านั้นแต่จะหมายรวมถึงการปรับปรุงด้วย และเพื่อบรรลุตามที่ตั้งไว้สำหรับการปรับปรุงแก้ไขที่ดี เครื่องมือในการวิเคราะห์และประเมินค่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมนั้นประกอบด้วย

1. ใบวิเคราะห์รายการ (Analysis Sheet)

ใบวิเคราะห์รายการ เป็นเครื่องมือที่สำคัญหนึ่งสำหรับการประเมินค่าหนังสือซึ่งในการเก็บรวบรวมข้อมูล รวบรวมหลักฐานที่จะช่วยอำนวยความสะดวกตามจุดมุ่งหมายของการประเมิน 2 ประการคือ การเลือกและการปรับปรุงหนังสือ หลักฐานเกี่ยวกับลักษณะต่าง ๆ ของหนังสือจะถูกบันทึกไว้ให้ผู้ทำการประเมินสามารถนำไปใช้ได้โดยง่ายไม่ว่าจะเป็นการใช้ในชั้นการพิจารณาถึงความเห็นหรือตัดสินใจ ใบวิเคราะห์รายการจะเป็นสิ่งที่ช่วยในการจดจำเป็นอย่างดี นอกจากนั้นยังเป็นบันทึกที่ถาวรสามารถนำไปใช้ได้หลาย ๆ จุดประสงค์ อีกทั้งยังช่วยในการประเมินค่าหนังสือมีความเที่ยงตรงและเชื่อมั่นได้มากยิ่งขึ้น

ลักษณะของการประเมินโดยใช้ใบวิเคราะห์รายการนี้ จะเป็นการนำลักษณะของหนังสือ และหัวข้อที่ต้องการประเมินตามความเป็นจริง ดังนั้น เพื่อให้การใช้ใบวิเคราะห์รายการเป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพ ผู้ทำการประเมินต้องทำความเข้าใจกับรายละเอียดต่าง ๆ โดยศึกษาจากรายละเอียดของหนังสือให้เข้าใจก่อน

คำแนะนำในการใช้ใบวิเคราะห์รายการ

1. เครื่องมือที่จัดทำขึ้นเพื่อรวบรวมและบันทึกหลักฐานเกี่ยวกับจุดเด่นและจุดด้อยของหนังสือ ควรรวบรวมให้อยู่ในแบบฟอร์มที่สะดวกแก่การตัดสินใจ ซึ่งสามารถใช้ได้ทั้งในขั้นตอนการคัดเลือกและขั้นตอนการปรับปรุงหนังสือ

2. ก่อนจะนำเครื่องมือนี้ไปใช้กับการประเมินหนังสือ ควรศึกษาใบวิเคราะห์รายการให้เข้าใจในลักษณะต่าง ๆ ที่จะสำรวจจากหนังสือก่อน

3. เมื่อเริ่มทำการพิจารณาหรือสังเกต อาจจะมีการบันทึกลงไปไปตามตำแหน่งที่เหมาะสม โดยทำเครื่องหมายลงในหนังสือเพื่อเป็นการช่วยเมื่อถึงขั้นทบทวน

4. ในกรณีที่จำเป็นอาจจะต้องพิจารณาหนังสือมากกว่า 1 ครั้ง เพื่อให้การเก็บข้อมูลที่อยู่ในประเด็นที่ทำได้อย่างครบถ้วน

5. ถ้าเนื้อที่ที่จัดเตรียมไว้สำหรับการบันทึกไม่พอ จะต้องมีการใช้กระดาษเสริม

2. บัตรรายการให้คะแนน (Score card)

บัตรรายการเป็นเครื่องมือที่ถูกนำมาใช้อย่างกว้างขวางในการประเมินค่าหนังสือ เนื่องจากเปิดโอกาสต่อการตั้งเกณฑ์ซึ่งใช้เป็นพื้นฐานการวิเคราะห์หนังสือและยังอำนวยความสะดวกในการตรวจสอบเรื่องราวต่างๆได้รวมทั้งเป็นเครื่องมือที่พยายามกันความคิดเห็นส่วนบุคคลออกจากการตัดสินอย่างไรก็ตามเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์กันมากกว่ายังไม่มีเกณฑ์ที่สำคัญการกำหนดบัตรรายการและเกณฑ์ที่เลือกจะขึ้นอยู่กับ การตัดสินของแต่ละบุคคลซึ่งการตัดสินก็ไม่ได้ขึ้นอยู่กับพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ที่สำคัญการให้นำนักคะแนนไม่มีความเที่ยงตรงเชิงวิทยาศาสตร์ด้วย ดังนั้น การประเมินค่าหนังสือในด้านเนื้อหาสาระและด้านรูปเล่ม ควรแยกคะแนนทั้ง 2 ด้านนี้ออกจากกันและถ้ามีการเปรียบเทียบระหว่างหนังสือ 2 เล่ม ก็อาจจะเปรียบเทียบแยกแต่ละด้านกัน

ส่วนเกณฑ์การพิจารณาเพื่อจัดอันดับคุณภาพของหนังสืออาจกำหนดได้ดังนี้ในกรณี
ที่คะแนนเต็ม 1000 คะแนน

คะแนน 850 ขึ้นไป	คุณภาพอยู่ในระดับดีมาก
คะแนน 750-849	คุณภาพอยู่ในระดับดี
คะแนน 650-749	คุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนน 550-649	คุณภาพอยู่ในระดับควรปรับปรุง

3. แบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

แบบตรวจสอบรายการ เป็นการประเมินค่าหนังสือโดยการตรวจสอบและทำเครื่องหมายว่าลักษณะนั้น ๆ ของหนังสือตามรายการที่กำหนดมีหรือไม่มี แบบตรวจสอบรายการจะมีมากสำหรับการรวบรวมหลักฐานเกี่ยวกับลักษณะของหนังสือ ได้อย่างแน่นอน และอาจใช้เป็นส่วนหนึ่งของใบวิเคราะห์ก็ได้ โดยเฉพาะการตรวจสอบลักษณะทางกายภาพของหนังสือ เช่น แบบฝึกหัดในหนังสือมีหรือไม่มีแหล่งอ้างอิงมีหรือไม่มี เป็นต้น อย่างไรก็ตามแบบตรวจสอบรายการจะมี

ข้อบกพร่องที่พบโดยทั่วไปในการสร้าง คือ หัวข้อเรื่องไม่ชัดเจนมีรายการต่าง ๆ มากเกินไปและซ้ำซ้อน

4. แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)

แบบมาตราส่วนประเมินค่า เป็นเครื่องมือที่มีลักษณะคล้ายกับแบบตรวจสอบรายการ แตกต่างกันตรงที่แบบประเมินค่าจะบอกถึงระดับด้วยว่า มีในระดับใด มาก ปานกลาง หรือน้อย การระบุระดับความมากน้อยสามารถใช้ประโยชน์ในการตัดสินคุณภาพของสิ่งที่สังเกตได้อย่างดีแม้มีข้อวิพากษ์วิจารณ์ว่าการใช้แบบมาตราส่วนประเมินค่าเป็นการตรวจสอบที่ไม่ค่อยดีสำหรับสารบัญ ภาพประกอบ จำนวนหน้า การเน้นและสัดส่วนเนื้อหา เป็นต้น

3.7.3 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์หนังสืออ่านเพิ่มเติม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์และประเมินค่าหนังสือมีหลายชนิด แต่ละชนิดนั้นควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. ความเที่ยงตรง (Validity) เพื่อให้การประเมินค่าหนังสือได้ผลตามต้องการจะวัด เครื่องมือจึงต้องมีความเที่ยงตรง คือเครื่องมือจะต้องมีรากฐานอยู่บนความคิดรวบยอดที่ชัดเจนเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะของหนังสือ ซึ่งเครื่องมือที่ถูกออกแบบมาเพื่อใช้ในการวัด
2. ความเชื่อมั่น (Reliability) เครื่องมือควรจะประเมินค่าหนังสือได้อย่างมีความเชื่อมั่น กล่าวคือ ประเมินออกมาแล้วได้ผลเหมือนเดิม ไม่ว่าจะใช้ประเมินลักษณะนั้นๆ ก็ครั้งก็ตามและไม่มีการผิดพลาดโดยบังเอิญเกิดขึ้น
3. ความเป็นปรนัย (Objectivity) ความปรนัยเป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินค่าหนังสือ เพราะส่วนใหญ่แล้วการการประเมินขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของบุคคล ดังนั้นจึงมีความคิดเห็นส่วนบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินด้วย ซึ่งจะต้องมีการควบคุมในขณะที่สร้างเครื่องมือ
4. ความสามารถในการนำไปใช้เชิงปฏิบัติ (Practicability) เมื่อมีความระมัดระวังในเรื่องความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่น และความเป็นปรนัยแล้ว การประเมินค่าหนังสือจึงไม่ควรลืมนำเรื่องความสามารถในการนำไปใช้ได้เชิงปฏิบัติของเครื่องมือ ซึ่งรวมไปถึงการพิจารณาในแง่เศรษฐกิจ ความสะดวกในการบริหาร การตีความ

หลักเกณฑ์ต่างๆ ที่ใช้ในการตรวจสอบพิจารณาหนังสืออ่านเพิ่มเติมดังกล่าวแล้วเป็นประโยชน์ในการพัฒนาหนังสือให้เป็นสื่อการเรียนการสอนที่มีคุณค่าแก่การศึกษาและมีความพอเหมาะที่ผู้อ่านจะทำความเข้าใจหรือศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองได้ หากจะต้องอาศัยการช่วยเหลือแนะนำจากครูหรือผู้ปกครองก็เพียงเล็กน้อย คุณสมบัติอันจะช่วยส่งเสริมผู้อ่านในการศึกษาทำความเข้าใจและช่วยผู้เขียนในการเสนอเรื่องราว ตามที่เสนอไว้ในหลักเกณฑ์ต่างๆ อาจจะมีสำคัญและจำเป็นต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมทั้งนี้ก็ต้องพิจารณาถึงประเภทจุดมุ่งหมายในการเขียนหนังสือ แต่กลุ่มผู้อ่านเป้าหมายเป็นสำคัญด้วย

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นในเรื่อง หลักเกณฑ์การประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติม อาจสรุปได้ว่า หลักเกณฑ์การประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติม มีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นการตรวจสอบหนังสือที่สร้างขึ้นตรงตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ตามเกณฑ์ เพื่อคุณภาพของการนำไปใช้ สำหรับผู้ศึกษาได้เลือกเกณฑ์ของศูนย์พัฒนาหนังสือกรมวิชาการ (2545, หน้า 14-28) เป็น แนวทางในการประเมินคุณภาพของหนังสือซึ่งมีหลักเกณฑ์ ดังนี้ หลักเกณฑ์เกี่ยวกับเนื้อหา หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเสนอเนื้อหาหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการใช้ภาษา หลักเกณฑ์เกี่ยวกับคุณประโยชน์และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับความน่าสนใจ

3.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม มีดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

รัตนา แสนใจ และคณะ (2548) ได้พัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง “คำขวัญจังหวัดพิษณุโลก” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง “คำขวัญจังหวัดพิษณุโลก” มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 84.84/85.93 เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง “คำขวัญจังหวัดพิษณุโลก” ในภาพรวมอยู่ในระดับมากโดยมีความพึงพอใจต่อลีลาการเขียนและวิธีการนำเสนอความพึงพอใจต่อองค์ประกอบรูปเล่ม และการพิมพ์อยู่ในระดับมากที่สุด

กชกร ภักดี และคณะ (2551) ได้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง “การป้องกันภัยธรรมชาติ ในพื้นที่เสี่ยงเกิดภัยธรรมชาติ จังหวัดตาก” สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง “การป้องกันภัยธรรมชาติในพื้นที่เสี่ยงเกิดภัยธรรมชาติ จังหวัดตาก” มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 82.60/83.45 เป็นไปตามภาพตามเกณฑ์ 80/80 นักเรียนที่เรียนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง “การป้องกันภัยธรรมชาติในพื้นที่เสี่ยงเกิดภัยธรรมชาติ จังหวัดตาก” สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ขนิษฐา ทองมน และคณะ (2553) ได้พัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมิปัญญาบรรพบุรุษไทยในอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมิปัญญาบรรพบุรุษไทยในอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ภูมิปัญญาบรรพบุรุษไทยในอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ภาวณี ด่านศิริวานิชย์ (2553) ได้พัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ย่าถิ่นแดนเครื่อง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ย่าถิ่นแดนเครื่อง ประสิทธิภาพ 88.24/80.76 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนมีความคิดเห็นต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ย่าถิ่นแดนเครื่อง ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

งานวิจัยต่างประเทศ

Campbell ได้ทำการวิจัยเมื่อ ค.ศ. 1879 ได้วิจัยถึงความนิยมในหนังสือที่ได้รับความนิยมอย่างมาก พบว่า หนังสือที่ได้รับความนิยมอย่างมากนั้นเป็นเพราะมีรูปร่างลักษณะน่าสนใจ มีการออกแบบดี ตัวหนังสือไม่แน่น มีภาพประกอบกระจายอยู่ทั่วเล่มแผนภาพต่างๆ มีความสัมพันธ์กับเนื้อหามากที่สุด และภาษาที่ใช้มีอารมณ์ขัน มีการเชื่อมโยงความคิดรวบยอดที่เป็นนามธรรมหลายๆ เข้าด้วยกันสถานการณ์ที่ใช้ก็มีอารมณ์ขัน

4. การหาประสิทธิภาพของนวัตกรรม

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2543, หน้า 51) กล่าวว่า การหาประสิทธิภาพของนวัตกรรมเพื่อเป็นการประกันว่า นวัตกรรมที่สร้างขึ้นนั้นมีประสิทธิภาพในการสอนจริงซึ่งผู้สร้างจำต้องกำหนดเกณฑ์ขึ้นมาเองโดยคำนึงถึงหลักการที่ว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการเพื่อช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน ดังนั้นการกำหนดเกณฑ์จึงจำเป็นต้องคำนึงถึง “กระบวนการ” และ “ผลลัพธ์” โดยกำหนดตัวเลขเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ยมีค่าเป็น E_1 / E_2

E_1 คือค่าประสิทธิภาพของกระบวนการคิดเป็นร้อยละของคะแนนที่นักเรียนได้รับโดยเฉลี่ยจากการทำแบบฝึกหัดและการประกอบกิจกรรม

E_2 คือค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงในตัวผู้เรียน) คิดเป็นร้อยละของคะแนนที่นักเรียนได้รับจากการทดสอบหลังเรียน

การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของนวัตกรรม เષชัญ กิจระการ (2546, หน้า 47) กล่าวถึงการกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของนวัตกรรมว่า การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของนวัตกรรมต่างๆ นิยมตั้งไว้ที่ 90/90 สำหรับเนื้อหาที่เป็นความจำและไม่ต่ำกว่า 80/80 สำหรับการทดสอบเพื่อหาประสิทธิภาพของนวัตกรรม ควรดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

1. แบบหนึ่งต่อหนึ่ง (Individual Tryout) (1:1:1) นำนวัตกรรมไปทดลองใช้กับผู้เรียน 1-3 คน โดยทดสอบกับผู้เรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อน การทดสอบแต่ละครั้งต้องปรับปรุงสำนวน ภาษาภาพประกอบ สื่อต่างๆ ที่จัดไว้ในนวัตกรรมนั้นให้ดีขึ้นอยู่ตลอดเวลา

2. แบบกลุ่มเล็ก (Small Group Tryout) (3:3:3) นำนวัตกรรมที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับผู้เรียน 6-10 คน ที่มีความสามารถละกันแล้วทำการปรับปรุงให้ดีขึ้น

3. แบบกลุ่มใหญ่ (Large Group Tryout) นำนวัตกรรมไปทดลองใช้ในชั้นเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 30-100 คน หากการทดสอบภาคสนามได้ค่า E_1 / E_2 ไม่ถึงเกณฑ์ที่ตั้งไว้จะต้องปรับปรุงนวัตกรรมนั้นใหม่ และทำการทดลองหาประสิทธิภาพภาคสนามซ้ำ

การที่ประสิทธิภาพของนวัตกรรมที่สร้างขึ้นไม่ถึงเกณฑ์ที่ตั้งไว้ อาจเนื่องจากมีตัวแปรที่ควบคุมไม่ได้ เช่น สภาพแวดล้อมไม่เหมาะสม ความพร้อมของผู้เรียนมีน้อย บทบาทและความชำนาญในการใช้นวัตกรรมของครูไม่มากพอ เป็นต้น ซึ่งโดยปกติอาจอนุโลมให้มีระดับผิดพลาดได้ที่ประมาณ 2.5% - 5% จากประสิทธิภาพที่กำหนดไว้ โดยกำหนดประสิทธิภาพไว้ 3 ระดับ

1. ระดับ “สูงกว่าเกณฑ์” เมื่อประสิทธิภาพของนวัตกรรมสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้มีค่าเกิน 2.5 ขึ้นไป
2. ระดับ “เท่าเกณฑ์” เมื่อประสิทธิภาพของนวัตกรรมไม่สูง ไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้
3. ระดับ “ต่ำกว่าเกณฑ์” เมื่อประสิทธิภาพของนวัตกรรมต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้แต่ไม่ต่ำกว่า 2.5 ซึ่งถือว่ายังมีประสิทธิภาพที่ยอมรับได้

การหาประสิทธิภาพเพื่อประเมินสื่อของกรมวิชาการ (2545, หน้า 57-58) ใช้สูตรดังนี้

$$E_1 = \frac{\sum X}{N} \times 100 \quad \text{หรือ} \quad E_1 = \frac{\bar{X}}{A} \times 100$$

E_1 คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ

$\sum X$ คือ ผลรวมของคะแนนที่ได้จากการวัดระหว่างเรียน

N คือ จำนวนผู้เรียน

A คือ คะแนนเต็มจากการวัดระหว่างเรียน

$$E_2 = \frac{\sum Y}{N} \times 100 \quad \text{หรือ} \quad E_2 = \frac{\bar{Y}}{B} \times 100$$

E_2 คือ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ที่ได้จากคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบสอบหลังเรียนของผู้เรียนทั้งหมด

$\sum Y$ คือ ผลรวมของคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียน

N คือ จำนวนผู้เรียน

B คือ คะแนนเต็มของการสอบหลังเรียน

สรุปได้ว่า การหาประสิทธิภาพของนวัตกรรมก็คือ ตัวชี้วัดคุณค่าของสื่อหรือนวัตกรรม อยู่ที่เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นหลักว่ามีคุณภาพหรือไม่ ถ้าหากเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยไม่มีคุณภาพ ผลสรุปที่ได้ก็เชื่อถือไม่ได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจะต้องคำนึงถึงการหาคุณภาพหรือการตรวจสอบคุณภาพของสื่อหรือนวัตกรรม ซึ่งสำหรับการหาคุณภาพของนวัตกรรมสามารถหาได้หลายวิธี ซึ่งใน

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการหาประสิทธิภาพ E_1 / E_2 สำหรับหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาถิ่นที่ได้สร้างขึ้น

5. การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

5.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2530, หน้า 29) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ความเข้าใจ ความสามารถและทักษะทางด้านวิชาการ รวมทั้งสมรรถภาพทางสมองและมอวล ประสบการณ์ทั้งปวงที่เด็กได้รับการเรียนการสอน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่างๆ ซึ่งแสดงให้เห็นได้ด้วยคะแนนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

5.2 จุดมุ่งหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2530, หน้า 29 - 30) การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นการตรวจสอบระดับความสามารถของสมรรถภาพทางสมองของบุคคลว่า เรียนรู้อะไรบ้าง และมีความสามารถในด้านใด มากน้อยเพียงใด เช่น มีพฤติกรรมด้านความรู้ความเข้าใจ การนำไปใช้การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า มากน้อยอยู่ระดับใด นั่นคือ การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นการตรวจสอบพฤติกรรมของผู้เรียนในด้านพุทธิพิสัยนั่นเองซึ่งเป็นการวัด 2 องค์ประกอบตามจุดมุ่งหมายและลักษณะของวิชาการที่เรียน คือ

2.1. การวัดด้านปฏิบัติ เป็นการตรวจสอบความรู้ความสามารถทางการปฏิบัติโดยให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงให้เห็นเป็นผลงานปรากฏออกมาที่สังเกตและวัดได้ เช่น วิชา ศิลปศึกษา พลศึกษา การช่าง เป็นต้น การวัดแบบนี้จึงต้องวัดโดยใช้ "ข้อสอบภาคปฏิบัติ" ซึ่งการประเมินผลจะพิจารณาที่วิธีปฏิบัติและผลงานที่ปฏิบัติ

2.2. การวัดด้านเนื้อหา เป็นการตรวจสอบความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเนื้อหาหรือรวมทั้งพฤติกรรมความสามารถในด้านต่างๆ อันเป็นผลมาจากผลการเรียนการสอนมีวิธีการสอบวัดได้ 2 ลักษณะ คือการสอบปากเปล่า การสอบแบบนี้มักจะทำโดยรายบุคคลซึ่งเป็นการสอบที่ต้องการดูผลเฉพาะอย่าง เช่น การสอบอ่านหนังสือ การสอบสัมภาษณ์ ซึ่งต้องการดูการใช้ถ้อยคำในการตอบคำถาม รวมทั้งการแสดงความคิดเห็นและบุคลิกภาพต่างๆ เช่น การสอบปริญาานิพนธ์ซึ่งต้องวัดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องที่ทำ และคำถามก็สามารถเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมได้ตาม

ต้องการการสอบแบบใช้เขียนตอบ เป็นการสอบวัดที่ให้ผู้สอบเขียนเป็นตัวหนังสือตอบซึ่งมีรูปแบบตอบอยู่ 2 แบบ คือแบบไม่จำกัดคำตอบ ได้แก่ การสอบวัดที่ใช้ข้อสอบแบบอัตนัยความเรียง แบบจำกัดคำตอบ ซึ่งเป็นการสอบที่กำหนดขอบเขตของคำถามที่จะให้ตอบ หรือกำหนดคำตอบที่ให้

เลือก ซึ่งให้เลือก ซึ่งมีรูปแบบของคำตอบอยู่ 4 รูปแบบ คือ

แบบเลือกทางใดทางหนึ่ง

แบบจับคู่

แบบเติมคา

แบบเลือกคำถาม

การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับกลุ่มพฤติกรรมที่ต้องวัด เป็นการวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ 3 ด้าน คือ

1. พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถและความคิด รวมทั้งการแก้ปัญหาเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ อันเป็นผลจากการเรียนการสอนซึ่งพฤติกรรมด้านความรู้และความคิด ประกอบด้วยพฤติกรรมย่อย 6 ชั้นตอน ดังต่อไปนี้

1.1 ความรู้ ความจำ หมายถึง ความว่า ความสามารถของบุคคลที่จะรักษาไว้ ซึ่งเรื่องราวต่างๆ ที่ได้รับจากการเรียนการสอนและประสบการณ์ต่างๆ รวมทั้งสิ่งที่สัมผัสกับประสบการณ์นั้นๆ และสามารถถ่ายทอดออกมาได้ถูกต้อง

1.2 ความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการแปลความ ตีความและสรุปความเกี่ยวกับสิ่งที่ได้พบซึ่งเป็นเรื่องราวและเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับรู้และสามารถสื่อความเข้าใจที่ตนมีอยู่นั้นไปสู่ผู้อื่นได้อย่างถูกต้อง

1.3 การนำไปใช้ หมายถึง ความสามารถในการนำความรู้ ทฤษฎี หลักการ กฎเกณฑ์ และวิธีการต่าง ๆ ซึ่งได้รับจากการเรียนรู้ไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวัน หรือสถานการณ์ใหม่ที่คล้ายคลึงกันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

1.4 การวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการจำแนกเรื่องราว ข้อเท็จจริงหรือเหตุการณ์ใด ๆ ออกเป็นส่วนย่อย ๆ และสามารถบอกได้ว่าส่วนย่อย ๆ นั้นแต่ละส่วนสำคัญอย่างไร ส่วนใดสำคัญที่สุด แต่ละส่วนมีความสัมพันธ์กันอย่างไรและมีหลักการใดร่วมกันอยู่

1.5 การสังเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการผสมผสานส่วนย่อย ๆ เข้าด้วยกันให้เป็นส่วนใหญ่ ทำให้ได้ผลผลิตที่แปลกใหม่และดีไปกว่าเดิม พฤติกรรมด้านนี้เน้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ

1.6 การประเมินค่า หมายถึง ความสามารถในการวิจัย ตีราคาประมาณการสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างมีหลักเกณฑ์เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป

2. พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจ เจตคติ ค่านิยม ความสนใจ ความชื่นชมของบุคคลต่อสิ่งต่าง ๆ ประกอบด้วยพฤติกรรมย่อย 5 ชั้น ดังนี้ (กรมวิชาการ, 2545, หน้า 11 – 14.)

2.1 ชั้นการเรียนรู้ (Receiving) เป็นจุดพัฒนาการขั้นแรกที่สุด ในขั้นนี้บุคคลจะมีความรู้สึกรับรู้ต่อสิ่งที่ปรากฏเมื่อได้รับการกระตุ้นจะเกิดความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นจุดเริ่มต้นที่จะเรียนรู้ในเรื่องราวต่าง ๆ ซึ่งเป็นจุดสำคัญยิ่งในการเรียนการสอน หรือการทำงาน เพราะถ้าไม่มีการรับรู้ นักเรียนไม่เปิดใจรับสิ่งเร้าข้อมูลต่าง ๆ รูปแบบการปฏิบัติต่าง ๆ แล้วย่อมจะไม่เกิดการเรียนรู้ใด ๆ ทั้งสิ้น การรับรูปร่างแบ่งเป็น 3 ชั้นย่อย ดังนี้

2.1.1 การรับรู้ เป็นการเริ่มรู้สึก นึกคิดต่อเหตุการณ์ ตั้งข้อสังเกต รับรู้ความแตกต่างของสิ่งเร้าที่มากระทบ เช่น รับรู้ความแตกต่างของภาพ เสียง รูปร่างเหตุการณ์ต่าง ๆ เช่น รู้ตัวว่าขณะนี้กำลังเรียนวิชาอะไร หรือครูกำลังจะให้ทำอะไร

2.1.2 การตั้งใจรับรู้ เป็นการเต็มใจเอาใจใส่ ฝักใฝ่ต่อสิ่งเร้า เริ่มสะสมความรู้ ประสบการณ์ในสิ่งเร้า นั้น ๆ และนำมารวมกัน หรือยอมรับเพื่อปฏิบัติแต่ยังไม่มีความคิดเห็น การประเมินหรือการตัดสินใจใด ๆ ในการเรียนการสอนใด ๆ ถ้านักเรียนตั้งใจรับรู้ก็จะรับสิ่งที่จะเรียนได้มากถ้าตั้งใจน้อยก็รับได้น้อยหรือไม่ได้เลย

2.1.3 การเลือกรับรู้ เป็นการจำแนกความแตกต่างเพื่อเลือกสรรรับเฉพาะอย่าง หรือเฉพาะเรื่องที่สนใจหรือเลือกตอบคำถามเฉพาะบางคำถามที่สนใจ

2.2 ชั้นการตอบสนอง (Responding) เป็นพัฒนาการสูงขึ้นซึ่งต่อเนื่องมาจากชั้นที่หนึ่ง กล่าวคือ บุคคลไม่เพียงแต่รับรู้สิ่งเร้าเฉย ๆ เท่านั้น แต่เริ่มมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่ตนรับรู้ แบ่งเป็น 3 ชั้นย่อย ดังนี้

2.2.1 ยินยอมตอบสนอง เป็นความรู้สึกที่ยอมรับหรือยอมปฏิบัติตามสถานการณ์หรือเรื่องราวนั้นยินยอมปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ หรือหลักการที่ได้รับมา เช่น ในสิ่งที่เขาได้รับรู้มา เป็นการยอมทำตามด้วยความรู้สึกที่ว่าจำเป็นต้องทำตาม

2.2.2 เต็มใจตอบสนอง เป็นความรู้สึกว่าจะต้องทำตามปฏิบัติตามในกิจกรรมนั้น ๆ ด้วยความสมัครใจในขั้นนี้บุคคลจะเริ่มอาสาที่จะทำหรือเข้าเริ่มปฏิบัติกรกับผู้อื่นหรือพยายามหลีกเลี่ยงที่จะปฏิบัติในพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้อง เช่น อาสาตอบคำถาม สมัครเข้าร่วมชุมนุมต่าง ๆ

2.2.3 พอใจตอบสนอง เป็นการตอบสนองด้วยความรู้สึกเต็มใจพอใจต่อพฤติกรรมหรือการแสดงออกของผู้อื่นในพฤติกรรมที่พึงประสงค์ แสดงความไม่พอใจหรือขัดแย้งในสิ่งที่เป็นพฤติกรรมไม่พึงประสงค์เป็นการเลือกสรรแสดงตอบสนองต่อสิ่งเร้า เช่น ในการพัฒนาระเบียบวินัยในขั้นนี้นักเรียนจะเริ่มพอใจต่อพฤติกรรมหรือการแสดงออกของผู้อื่นที่เกี่ยวกับความมีระเบียบวินัยและหรือเริ่มมีความขัดแย้งต่อพฤติกรรมหรือการแสดงออกที่ไม่มีความมีระเบียบวินัยเป็นต้น

2.3 การเห็นคุณค่า เป็นขั้นที่บุคคลเริ่มเห็นคุณประโยชน์ของสิ่งที่เขารับรู้และสิ่งที่เขาตอบสนองแล้วโดยยอมรับว่าเขาได้รับมาปฏิบัติ นั้น เป็นสิ่งที่มีคุณค่ามีประโยชน์มีความหมายต่อเขาในสิ่งที่เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ส่วนคุณลักษณะที่ไม่พึงประสงค์บุคคลจะเริ่มรู้สึกว่าไม่มีประโยชน์ ไม่มีความหมาย ไม่มีค่าต่อเขาแล้ว บุคคลจะพัฒนาถึงความรู้สึกในขั้นนี้ได้โดยอาศัยการสะสมไว้อย่างค่อย ๆ ซึ่งเป็นการเกิดขึ้นอย่างช้า ๆ ซึ่งต้องอาศัยเวลา จึงจะเป็นพฤติกรรมการเห็นคุณค่าที่มีความแน่นอนคงเส้นคงวามีการกระทำที่สม่ำเสมอพอควร ในขั้นนี้แบ่งเป็น 3 ขั้นย่อยดังนี้

2.3.1 การยอมรับคุณค่า เป็นการยอมรับในคุณค่าของสถานการณ์ เรื่องราว เชื่อในคุณค่าของคุณลักษณะนั้น ๆ และพยายามเพิ่มพูนประสบการณ์ในเรื่องราวนั้น ๆ พยายามปฏิบัติตามบ่อยครั้ง

2.3.2 การชื่นชมในคุณค่า เป็นการยอมรับนิยมคุณค่าของสถานการณ์ถึงระดับที่ต้องการที่จะแสดงออกอย่างใดอย่างหนึ่งต้องการติดตามเข้าช่วยเหลือสนับสนุนให้ความร่วมมือในกิจกรรมที่ส่งเสริมสิ่งที่เขาเห็นด้วย

2.3.3 ยึดมั่นในคุณค่า มีความเชื่อมั่นและแน่วแน่ มีความศรัทธาในเรื่องราวนั้นว่าควรจะทำตามและพยายามหาโอกาสที่จะแสดงออกอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น เข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มหรือกิจกรรมหรือโต้แย้งขัดขวางการกระทำที่ไม่พึงประสงค์ที่เกิดขึ้นในคุณค่าที่เขายอมรับ

2.4 การจัดระบบ (Organization) ในขั้นนี้บุคคลจะรวบรวมสิ่งที่เป็นคุณค่าไว้ในจิตใจหลายอย่างซึ่งจะทำให้เกิดระบบภายในโดยเขาพยายามปรับตัวเองให้เข้ากับคุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่เขายอมรับและเห็นคุณค่านั้นและพยายามพิจารณาเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยม (Value) ที่เข้าเห็นคุณค่าหลาย ๆ อย่างพร้อมกัน แล้วพยายามจัดลำดับค่านิยมต่าง ๆ ที่รับมาแล้วรับให้เข้ากับสิ่งต่าง ๆ ที่ยอมรับนั้น ๆ ในขั้นนี้แบ่งออกเป็น 2 ขั้นย่อย ดังนี้

2.4.1 การสร้างระบบคุณค่า เป็นการสรุปยอดระหว่างคุณค่าของเรื่องราวต่าง ๆ ที่บุคคลยึดมั่นเข้าด้วยกันสร้างความเข้าใจในค่านิยมซึ่งเขาจะแสดงออกโดยการเข้ากลุ่มร่วมสร้างแนวคิด เป็นต้น

2.4.2 การจัดระบบค่านิยม เป็นการเรียงลำดับความสำคัญของสิ่งที่มีคุณค่าต่าง ๆ แยกแยะและจัดคุณค่าต่าง ๆ ให้ผสมกลมกลืนเข้าด้วยกัน สร้างแผนสร้างกฎเกณฑ์ให้สอดคล้องกับสิ่งที่เขายอมรับ เมื่อสร้างระบบขึ้นแล้วจะนำไปใช้กับตัวเองหรือพยายามชักชวนให้ผู้อื่นยอมรับระบบนั้นด้วย

2.5 การสร้างลักษณะนิสัย (Characterization) เป็นพัฒนาการขั้นสูงสุดเมื่อบุคคลเริ่มต้นยอมรับสิ่งที่บุคคลเห็นว่าจัดระบบต่าง ๆ จนเข้ารูปแล้ว บุคคลจะติดกับระบบจนเป็นลักษณะเฉพาะของตัวเอง แล้วปฏิบัติหรือยึดถือต่อไปจนเกิดการแสดงออกตอบสนองรูปแบบที่คงเส้นคงวาจนจัดได้ว่าเป็นลักษณะประจำตัวของเขาในที่สุด ขั้นการสร้างลักษณะนิสัย แบ่งเป็น 2 ขั้นย่อย ดังนี้

2.5.1 สร้างข้อสรุป เป็นความพยายามปรับปรุงระบบตนเองให้สมบูรณ์ตามแนวที่ตนเองต้องการ

2.5.2 กิจนิสัย เป็นการแสดงออกอย่างสม่ำเสมอจนได้รับการยอมรับอย่างมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวของเขาซึ่งแสดงว่าได้เกิดคุณลักษณะเฉพาะนั้น ๆ ในตัวของเขาแล้ว เมื่อบุคคลได้มาถึงขั้นเกิดกิจนิสัยแล้วจะมีความคงเส้นคงวาของการปฏิบัติการมีส่วนร่วมหรือเข้าไปจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของส่วนรวมที่สอดคล้องกับค่านิยมหรือคุณลักษณะของเขา มีการเทิดทูนหรือเสียสละ เพื่อยืนยัน อุดมคติที่เขายึดมั่น หรือยกเลิก โต้แย้ง หลีกเลียงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

โดยทั่วไปจะมีปรากฏการณ์ที่เป็นที่ยอมรับของสังคมส่วนใหญ่ ได้แก่ การได้รับยกย่องยอมรับ รับรางวัลหรือเกียรติยศ ได้รับการกล่าวถึงในสังคมหรือกลุ่มชนที่เขาเป็นสมาชิก เช่น เมื่อกล่าวถึงความซื่อสัตย์จะนึกถึงบุคคลบางคนในกลุ่มที่มีคุณลักษณะด้านนี้เป็นพิเศษจนเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป เป็นต้น

3. พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถในการใช้กลไกทางกายและทางสมองได้สัมพันธ์กันจนสามารถใช้ส่วนต่างๆของร่างกายทำงานอย่างมีจุดหมาย ซึ่งแบ่งพฤติกรรมออกเป็น 7 ชั้นย่อย ดังนี้

3.1 การรับรู้ เป็นการรับรู้โดยประสาทสัมผัสเกี่ยวกับรูปธรรม เช่น วัตถุ สิ่งของและนามธรรม เช่น คุณสมบัติหรือความสัมพันธ์

3.2 การเตรียมพร้อม เป็นความพร้อมทั้งทางใจ ความพร้อมทางกายและความพร้อมทางอารมณ์

3.3 การเลียนแบบ เป็นการทำตามหรือเลียนแบบ

3.4 การปฏิบัติได้ เป็นพฤติกรรมตอบสนองที่พัฒนาจนเป็นนิสัย

3.5 การตอบสนองที่ซับซ้อน เป็นการแสดงออกที่ซับซ้อนตามกระบวนการปฏิบัติอย่างไม่ลังเล และเป็นไปโดยอัตโนมัติ

3.6 การดัดแปลง เป็นขั้นที่ทดลองหาวิธีอื่นมาปฏิบัติหลังจากที่ได้ปฏิบัติวิธีเดิมจนชำนาญแล้ว เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้มากขึ้น

3.7 การริเริ่ม เป็นการประยุกต์สิ่งที่ได้ดัดแปลงแล้ว เพื่อให้เกิดสิ่งใหม่ขึ้น

กล่าวสรุปได้ว่า พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย คือ พฤติกรรมย่อยด้านความรู้ ความจำ เป็น พฤติกรรมที่มีระดับต่ำสุดถือเป็นพฤติกรรมขั้นพื้นฐาน ส่วนพฤติกรรมย่อยด้านความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า เป็นพฤติกรรมที่สูงขึ้นตามลำดับในการเรียนการสอนโดยหลักทั่วไปนั้น ต้องการให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมสูงกว่าความรู้ ความจำ คือเป็นการพัฒนาให้เกิดความคิด

5.3 ประเภทของการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2530, หน้า 30 - 32) กล่าวว่า การทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสามารถกระทำได้ 2 ลักษณะ คือ

1. การทดสอบแบบอิงกลุ่ม หรือการวัดผลแบบอิงกลุ่ม เป็นการทดสอบหรือการสอบวัดที่ เกิดจากแนวความเชื่อ ในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล ที่ว่าความสามารถของบุคคลใดๆ ใน เรื่องใดนั้นไม่เท่ากัน บางคนมีความสามารถเด่น บางคนมีความสามารถด้อยและส่วนใหญ่จะมี ความสามารถปานกลาง การกระจายความสามารถของบุคคลถ้านำมาเขียนกราฟจะมีลักษณะ คล้าย ๆ โค้งรูประฆังหรือที่เรียกว่า “โค้งปกติ” ดังนั้นการทดสอบแบบนี้จึงยึดคนส่วนใหญ่เป็นหลัก ในการเปรียบเทียบ โดยพิจารณาคะแนนผลการสอบของบุคคลอื่นที่สอบด้วยข้อสอบฉบับเดียวกัน จุดมุ่งหมายของการทดสอบแบบนี้ เพื่อจะกระจายบุคคลทั้งสองกลุ่มไปตามความสามารถของแต่ละบุคคล กล่าวคือ คนที่มีความสามารถสูงจะได้คะแนนสูง คนที่มีความสามารถด้อยกว่าก็จะได้ คะแนนลดหลั่นลงมาถึงคะแนนต่ำสุด

2. การทดสอบแบบอิงเกณฑ์ หรือการวัดผลแบบอิงเกณฑ์ ยึดความเชื่อในเรื่องการเรียนรู้ เพื่อรอบรู้ กล่าวคือ ยึดหลักการว่าในการเรียนการสอนนั้น จะต้องมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนทั้งหมด ประสบความสำเร็จในการเรียน แม้ว่าผู้เรียนจะมีลักษณะแตกต่างกันก็ตามแต่ทุกคนได้รับการ ส่งเสริมให้พัฒนาไปถึงขีดความสามารถสูงสุดของตน โดยอาจใช้เวลาแตกต่างกันในแต่ละบุคคล ดังนั้น การทดสอบแบบอิงเกณฑ์ จึงมีการกำหนดเกณฑ์ขึ้นแล้วนำผลการสอบของแต่ละบุคคล เทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ไม่ได้นำผลการสอบไปเปรียบเทียบกับบุคคลอื่น ๆ ในกลุ่ม ความสำคัญของการทดสอบนี้ จึงอยู่ที่การกำหนดเกณฑ์เป็นสำคัญ เกณฑ์หมายถึงการตรวจสอบดูว่าใครเรียนได้ ถึงเกณฑ์และใครยังไม่ถึงเกณฑ์ ควรได้รับการปรับปรุงแก้ไขต่อไป เช่น อาจให้มีการเรียนซ่อม เสริม เป็นต้น

ประโยชน์ของแบบทดสอบการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีดังนี้

1. ใช้สำรวจทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับตำแหน่งการเรียนในโรงเรียน เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ปกติ ทำให้เข้าใจนักเรียนได้ดีขึ้น
2. ใช้แนะแนวและประเมินค่าเกี่ยวกับการสอบได้ สอบตกของแต่ละบุคคล จุดอ่อน และ จุดเด่นของแต่ละบุคคล การสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนฉลาด และนักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือ การปรับปรุงการสอน
3. ใช้จัดกลุ่มนักเรียนเพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน

4. ช่วยในการวิจัยทางการศึกษา เปรียบเทียบผลการเรียนในวิชาที่สอนแตกต่างกันโดยใช้แบบทดสอบมาตรฐานเป็นเครื่องมือวัด

5.4 คุณลักษณะของข้อสอบที่ดี

วิเชียร เกตุสิงห์ (2517, หน้า 27 - 30) และชวาล แพร์ตันกุล (2516, หน้า 123 - 138) กล่าวว่า การได้ทราบคุณลักษณะที่ดีของข้อสอบจะทำให้สามารถทดสอบมาตรฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งคุณลักษณะที่ดีมี 10 ประการ คือ

1. มีความเที่ยง หมายถึง คุณลักษณะของข้อสอบที่สามารถวัดได้ตรงจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ความเที่ยงตรงนี้จำแนกออกเป็นหลายชนิด คือ

1.1 ความเที่ยงตามเนื้อหา คือ ข้อสอบที่มีคำถามสอดคล้องตรงตามเนื้อหาในหลักสูตร

1.2 ความเที่ยงตามโครงสร้าง หมายถึง ลักษณะของข้อสอบที่วัดสมรรถภาพความเป็นจริงของสมองด้านต่าง ๆ ตรงตามที่ได้กำหนดไว้ในหลักสูตร

1.3 ความเที่ยงตามสภาพ หมายถึง ลักษณะของข้อสอบที่วัดได้ตรงสมรรถภาพความเป็นจริงของเด็กในขณะนั้น

1.4 ความเที่ยงตรงเชิงพยากรณ์ คือ ข้อสอบที่วัดและทำนายไว้ว่าเด็กคนใดจะเรียนวิชาอะไรได้ดีเพียงไรในอนาคต

2. มีความเชื่อมั่น หมายถึง แบบทดสอบที่สามารถวัดได้แน่นอนไม่เปลี่ยนแปลง การวัดครั้งแรกเป็นอย่างไร เมื่อวัดซ้ำอีกผลการวัดก็ยิ่งเหมือนเดิม

3. มีอำนาจจำแนก คือ สามารถจำแนกเด็กเก่ง – อ่อนได้ เมื่อทดสอบแล้วบอกได้ว่าใครเก่ง ใครอ่อน อย่างไร เมื่อทดสอบแล้วปรากฏว่าเด็กเก่งมักทำถูกและเด็กอ่อนมักทำผิด สามารถแยกเด็กได้ตรงตามสภาพความเป็นจริง

4. มีความเป็นปรนัย ข้อสอบที่มีความเป็นปรนัยมีคุณสมบัติ 3 ประการ คือ

4.1 มีความชัดเจนในความของคำถาม ทุกคนอ่านแล้วเข้าใจตรงกันว่าถามอะไร

4.2 มีความคงที่ในการตรวจให้คะแนน คือ ให้ใครตรวจได้คะแนนเหมือนกัน

4.3 มีความแจ่มชัดในการแปลความหมายของคะแนน คือ ต้องแปลคะแนนที่ได้เป็นอย่างเดียวกัน เพื่อประโยชน์ในการเปรียบเทียบ

5. มีประสิทธิภาพ คือ มีคุณสมบัติที่แสดงถึงการประหยัด เช่น ลงทุนน้อย มีราคาถูก ง่ายในการดำเนินการสอบ พิมพ์ชัด อ่านง่าย และให้ผลในการสอบวัดผลที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้ เป็นต้น

6. มีการวัดลึกซึ้ง หมายถึง ข้อสอบที่ถามครอบคลุมพฤติกรรมหลาย ๆ ด้าน เช่น มีคำถามวัดความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการประเมินค่า ไม่ถามเพียงแค่พฤติกรรมด้านความรู้ ความจำ ตามตำราเพียงอย่างเดียว เป็นต้น

7. มีความยุติธรรม หมายถึง ข้อความของข้อสอบต้องไม่มีช่องทางแนะให้ เด็กฉลาด ใช้ไหวพริบในการตอบได้ถูก หรือไม่เปิดโอกาสให้เด็กเกียจคร้านตอบได้ คือต้องเป็นข้อสอบที่ไม่ลำเอียงต่อกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดโดยเฉพาะ

8. มีความเจาะจง คือ คำถามต้องชัดเจน ไม่คลุมเครือ ไม่ถามหลายแง่หลายมุม

9. มีความยากง่ายพอเหมาะ ไม่ยากหรือง่ายเกินไป ถ้ามีข้อยากก็ควรมีข้อง่ายเป็นการทดแทน โดยยึดหลักว่าเมื่อดูรวม หรือโดยเฉลี่ยแล้วมีความยากปานกลาง

5.5 กระบวนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2530, หน้า 47-52 อ้างอิงจาก Rose, 1954, p 103) ในการปฏิบัติงานใดก็ตามหากผู้ปฏิบัติทราบกระบวนการทำงานว่ามีขั้นตอนอย่างไร และปฏิบัติตามขั้นตอนเหล่านั้นจึงทำให้สามารถดำเนินการไปตามเป้าหมายได้ ในเรื่องการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หากผู้สร้างทราบขั้นตอนในการสร้างและปฏิบัติตามขั้นตอนจะทำให้สามารถสร้างข้อสอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1. **ขั้นวางแผน** สิ่งที่ควรปฏิบัติในการวางแผนสร้างข้อสอบ คือ

1.1 กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างข้อสอบทุกครั้ง กำหนดจุดมุ่งหมายให้ชัดเจนและแน่นอนว่าเพื่อวัตถุประสงค์ใด

1.2 กำหนดเนื้อหาและพฤติกรรมที่ต้องการวัด ในขั้นนี้หากกำหนดขอบข่ายของเนื้อหาและพฤติกรรมที่จะออกข้อสอบได้เหมาะสม จะช่วยให้ข้อสอบที่ความเที่ยงตรง

1.3 กำหนดชนิดและรูปแบบของข้อสอบ ในการสอบวัดต้องเลือกใช้ชนิดและรูปแบบของข้อสอบให้เหมาะสม

1.4 กำหนดส่วนประกอบอื่นๆ ที่จำเป็นในการออกข้อสอบและในการเลือกข้อสอบคือ การกำหนดเวลาในการสร้างข้อสอบ บุคลากรในการสร้างข้อสอบ จำนวนข้อสอบ เวลาในการทดสอบ วิธีการตรวจ และให้คะแนน เป็นต้น

2. ขั้นเตรียมงาน เป็นการเตรียมสิ่งที่เอื้ออำนวยต่อการสร้างข้อสอบ ได้แก่ หลักสูตร หนังสือแบบเรียน ทำการวิเคราะห์หลักสูตร อุปกรณ์ในการพิมพ์ การอัดสำเนา ฯลฯ

3. ขั้นลงมือปฏิบัติ เป็นขั้นลงมือเขียนข้อสอบ ในกรณีการสร้างข้อสอบนั้นทำในรูปแบบคณะกรรมการ คณะกรรมการแบ่งงานกันเขียนข้อสอบ แล้วนัดหมายหรือมาประชุมวิเคราะห์ข้อสอบที่สร้างขึ้น

4. ขั้นประเมินหรือตรวจสอบคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อนำผลไปปรับปรุงข้อสอบ มีขั้นตอนดังนี้

4.1 ขั้นประเมินเบื้องต้นคือการวิจารณ์ข้อสอบโดยพิจารณาในประเด็นต่อไปนี้ คือ

4.1.1 ข้อคำถามวัด วัดในสิ่งที่ต้องการวัดหรือไม่

4.1.2 ข้อคำถามชัดเจนเข้าใจตรงกันหรือไม่

4.1.3 ข้อคำถามมีคำตอบที่แน่นอนเพียงคำตอบเดียวหรือไม่

4.1.4 ข้อคำถามในภาษารัดกุมเหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียนหรือไม่ ในกรณีเป็นข้อสอบเลือกตอบ พิจารณาว่าตัวลวงเหมาะสมหรือไม่ เช่น เรียงลำดับเนื้อหาเรียงจากง่ายไปหายาก และการเรียงตัวเลือกในแต่ละข้อเหมาะสมสวยงามหรือไม่ เป็นต้น

4.2 ขั้นตรวจสอบคุณภาพหลังการทดสอบ ข้อสอบที่ผ่านการวิเคราะห์และปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปพิมพ์เพื่อนำไปทดลอง (Try Out) เมื่อนำไปทดลองแล้วนำมาตรวจให้คะแนนและตรวจสอบคุณภาพ โดยพิจารณาในเรื่องต่อไปนี้

4.2.1 ความยากง่ายของข้อสอบ

4.2.2 อำนาจจำแนกของข้อสอบ

4.2.3 ค่าความเที่ยง

4.2.4 หาค่าสถิติพื้นฐานของข้อสอบ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย

สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลที่เกิดจากกระบวนการเรียนการสอนที่จะทำให้นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรม และสามารถวัดได้โดยการแสดงออกมาทั้ง 3 ด้าน

คือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือวัดความสามารถของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายและเนื้อหาของรายวิชาต่างๆที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ที่พัฒนามาจากการฝึกอบรม สั่งสอนโดยตรงอันประกอบด้วยพฤติกรรม 6 ด้าน คือ ความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์

6. ความคิดเห็น

6.1 ความหมายของความคิดเห็น

ความคิดเห็น ได้มีนักวิชาการให้ความหมายของความคิดเห็นไว้หลากหลาย ดังนี้
 เว็บสเตอร์ (Webster. 1968, p1254) ได้ให้ความหมายว่า ความคิดเห็นคือ ความเชื่อที่ไม่ได้ตั้งอยู่บนความแน่นอน หรือความรู้อันแท้จริง แต่จะตั้งอยู่ในจิตใจ ความเห็นและการลงความเห็นของแต่ละบุคคลที่น่าจะเป็นจริงหรือน่าจะตรงตามที่คิดไว้

กู๊ด (Good. 1973, p 339) ให้คำจำกัดความว่า ความคิดเห็นหมายถึง ความเชื่อ การตัดสินใจความรู้สึกประทับใจที่ไม่ได้มาจากการพิสูจน์หรือซึ่งนำหน้าความถูกต้องหรือไม่

เบสท์ (Best. 1977, p 169) กล่าวว่า ความคิดเห็นคือ การแสดงออกในด้านความเชื่อและความรู้สึกของแต่ละบุคคล โดยการพูดที่นำไปสู่การคาดคะเน หรือการแปลผลในพฤติกรรมหรือเหตุการณ์

ปทานุกรมสังคมวิทยา (ราชบัณฑิตยสถาน. 2532, หน้า 246) ได้บัญญัติคำว่าความคิดเห็น ซึ่งตรงกับคำว่า Opinion ในภาษาอังกฤษไว้ว่า หมายถึง

1. ข้อพิจารณาเห็นว่าเป็นจริงจากการใช้ปัญญาความคิดประกอบ ถึงแม้จะไม่ได้อาศัยหลักฐานพิสูจน์ยืนยันได้เสมอไปก็ตาม
2. ทศนะหรือประมาณการเกี่ยวกับเนื้อหาหรือประเด็นใดประเด็นหนึ่ง
3. คำแถลงที่ยอมรับนับถือกันว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญในหัวข้อปัญหาที่มีผู้นำมาขอปรึกษา คำว่าความคิดเห็นมีความหมายใกล้เคียงกับคำว่า เจตคติ ซึ่งมีคำอธิบายไว้ว่าแนวโน้มที่บุคคลได้รับมาหรือเรียนรู้มา และกลายเป็นแบบอย่างในการแสดงปฏิกิริยาสับสนุน หรือเป็นปฏิกิริยาคือต่อบางสิ่งบางอย่างหรือต่อบุคคลบางคน

จำรอง เงินดี (2534 ,หน้า 2) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นว่า เป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดในลักษณะที่ไม่ลึกซึ้งเหมือนทัศนคติ ความคิดเห็นนั้นอาจกล่าวได้ว่าเป็นการแสดงออกของทัศนคติก็ได้ สังเกตและวัดได้จากคน แต่มีส่วนที่แตกต่างไปจากทัศนคตินั้นเจ้าตัวอาจจะตระหนักหรือไม่ตระหนักก็ได้

บุญเรียง ขจรศิลป์ (2534 ,หน้า 78) ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกทางวาจาของเจตคติการที่บุคคลกล่าวว่าเขามีความเชื่อ หรือความรู้สึกอย่างไรเป็นการแสดงความคิดเห็นของบุคคล ดังนั้นการวัดความคิดเห็นของบุคคลนั้นเป็นสิ่งที่เป็นไปได้

จากการให้ความหมายของความคิดเห็นของท่านทั้งหลาย ผู้วิจัยได้สรุปความหมายของความคิดเห็นกล่าวคือ ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกถึงความรู้สึก ทัศนคติ ความเชื่อ และค่านิยมของแต่ละบุคคลที่มีต่อบุคคล สิ่งของ เรื่องราว หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ประสบในสังคมโดยมีพื้นฐานมาจากภูมิหลังทางสังคม ความรู้ ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ของบุคคลนั้น ๆ โดยไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัว

6.2 ประเภทของความคิดเห็น

จำรอง เงินดี (2534 ,หน้า 5) กล่าวว่าความคิดเห็นมี 2 ประการด้วยกัน คือ

1. ความคิดเห็นเชิงบวกสุด – เชิงลบสุด (Extreme Opinion) เป็นความคิดเห็นที่เกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ ซึ่งสามารถทราบทิศทางได้ ทิศทางบวกสุด ได้แก่ ความรักจนหลง ทิศทางลบสุด ได้แก่ ความรังเกียจ ความคิดเห็นนี้รุนแรงแปลงแปลงยาก
2. ความคิดเห็นจากความรู้ความเข้าใจ (Cognitive contents) การมีความเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจที่มีต่อสิ่งนั้น เช่น ความรู้ความเข้าใจในทางที่ดี ชอบ ยอมรับเห็นด้วย ความรู้ความเข้าใจในทางที่ไม่ดี ได้แก่ ไม่ชอบ ไม่ยอมรับ ไม่เห็นด้วย

6.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น

การแสดงความคิดเห็นเป็นเรื่องของแต่ละบุคคล ซึ่งความคิดเห็นของแต่ละคนต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งแม้เป็นเรื่องเดียวกัน ไม่จำเป็นต้องเหมือนกันเสมอไปและอาจแตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยพื้นฐานของแต่ละบุคคลที่ได้รับมาจนมีอิทธิพลต่อการแสดงความคิดเห็น

โอสแคมป์ (Oskamp) (1977 : 119 – 133) ได้สรุปปัจจัยที่ทำให้เกิดความคิดเห็น ดังนี้

1. ปัจจัยทางพันธุกรรมและร่าง (Genetic and Physiological Factors) เป็นปัจจัยตัวแรกที่ไม่ค่อยจะได้พูดถึงมากนัก โดยมีการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านพันธุกรรม จะมีผลต่อระดับความก้าวร้าวของบุคคล ซึ่งจะมีผลต่อการศึกษา เจตคติ หรือความคิดเห็นของบุคคลนั้น ๆ ได้ ปัจจัยด้านร่างกาย เช่น อายุ ความเจ็บป่วย และผลกระทบจากการให้ยาเสพติดจะมีผลต่อความคิดเห็นและเจตคติของบุคคล เช่น คนที่มีความคิดอนุรักษ์นิยมมักจะเป็นคนที่มีอายุมาก เป็นต้น

2. ประสบการณ์โดยตรงของบุคคล (Direct Personal Experience) คือ บุคคลได้รับความรู้สึกและความคิดต่าง ๆ จากประสบการณ์โดยตรง เป็นการกระทำหรือพบเห็นต่อสิ่งต่าง ๆ โดยตนเอง ทำให้เกิดเจตคติหรือความคิดเห็นจากประสบการณ์ที่ตนเองได้รับ เช่น เด็กทารกที่แม่ได้ป้อนน้ำส้มคั้นให้ทาน เขาจะมีความรู้สึกชอบ เนื่องจากน้ำส้มหวาน เย็น หอม ชื่นใจ ทำให้เขามีความรู้สึกต่อน้ำส้มที่ได้ทานเป็นครั้งแรกเป็นประสบการณ์ โดยตรงที่เขาได้รับ

3. อิทธิพลจากครอบครัว (Parental Influence) เป็นปัจจัยที่บุคคลเมื่อเป็นเด็กจะได้รับอิทธิพลจากการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่และครอบครัว ทั้งนี้เมื่อตอนเป็นเด็กเล็ก ๆ ที่จะได้รับการอบรมสั่งสอน ทั้งในด้านความคิด การตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกาย การให้รางวัลและการลงโทษ ซึ่งเด็กจะได้รับจากครอบครัวและจากประสบการณ์ที่ตนเองได้รับมา

4. เจตคติและความคิดเห็นของกลุ่ม (Group Determinants of Attitude) เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อความคิดเห็นหรือเจตคติของแต่ละบุคคล เนื่องจากบุคคลจะต้องมีสังคมและอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม ดังนั้น ความคิดเห็นและเจตคติต่าง ๆ จะได้รับการถ่ายทอดและมีแรงกดดันจากกลุ่มไม่ว่าจะเป็นเพื่อนในโรงเรียน กลุ่มอ้างอิงต่าง ๆ ซึ่งทำให้เกิดความคล้อยตามเป็นไปตามกลุ่มได้

5. สื่อมวลชน (Mass Media) เป็นสื่อต่าง ๆ ที่บุคคลได้รับสื่อเหล่านี้ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ วิทยุ โทรทัศน์ จะมีผลทำให้บุคคลมีความคิดเห็นมีความรู้สึกต่าง ๆ เป็นไปตามข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากสื่อ

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลคือ ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของบุคคลโดยตรง เช่น เพศ อายุ รายได้ และปัจจัยสภาพแวดล้อม คือ ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของบุคคลโดยอ้อม เช่น สื่อมวลชน กลุ่มที่เกี่ยวข้องและครอบครัว

6.4 การวัดความคิดเห็น

เบสท์ (Best) (1977, p171) กล่าวว่า การวัดความคิดเห็นโดยทั่วไปจะต้องมีองค์ประกอบ 3 อย่างคือ บุคคลที่จะถูกวัด สิ่งเร้าที่มีการตอบสนองซึ่งจะออกมาในระดับสูงต่ำมากน้อย วิธีวัดความคิดเห็นนั้น โดยมากจะใช้ตอบแบบสอบถามและการสัมภาษณ์โดยให้ผู้ที่ตอบคำถามเลือกตอบแบบสอบถาม และผู้ถูกวัดจะเลือกตอบตามความคิดเห็นของตนในเวลานั้น การใช้แบบสอบถามสำหรับวัดความคิดเห็นนั้นใช้การวัดแบบลิเคอร์ท์ โดยเริ่มด้วยการรวบรวม หรือเรียบเรียงข้อความที่เกี่ยวกับความคิดเห็นและระบุให้ผู้ตอบ ตอบว่าเห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วยเกี่ยวกับข้อความที่กำหนดให้ ซึ่งข้อความแต่ละข้อความจะมีความคิดเห็นเลือกตอบ โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

สรุปได้ว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกทางด้านความรู้สึก ความเชื่อและการตัดสินใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยอาศัยพื้นฐานความรู้ การรับรู้ ประสบการณ์และสภาพแวดล้อมในขณะนั้นเป็นพื้นฐาน ซึ่งความเห็นของแต่ละบุคคลอาจเป็นที่ยอมรับ หรือปฏิเสธจากบุคคลอื่นได้ ส่วนวิธีวัดความคิดเห็นนั้น โดยมากจะใช้ตอบแบบสอบถามและการสัมภาษณ์โดยให้ผู้ที่ตอบคำถามเลือกตอบแบบสอบถาม และผู้ถูกวัดจะเลือกตอบตามความคิดเห็นของตนในเวลานั้น ออกมาในรูปแบบคะแนนระดับสูงต่ำมากน้อย สำหรับในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวัดความคิดเห็น แบบลิเคอร์ท์ โดยเริ่มด้วยการรวบรวม หรือเรียบเรียงข้อความที่เกี่ยวกับความคิดเห็นและระบุให้ผู้ตอบ ตอบว่าเห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วยเกี่ยวกับข้อความที่กำหนดให้ ซึ่งข้อความแต่ละข้อความจะมีความคิดเห็นเลือกตอบ โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

6.5 วิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็น

หุทัย บุญประดับ(2552) ได้ศึกษาการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง สิ่งแวดล้อมเมืองฝาง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านแม่คะ จังหวัดเชียงใหม่เพื่อสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านแม่คะจังหวัดเชียงใหม่ ผลความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง สิ่งแวดล้อมเมืองฝางสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อยู่ในระดับมาก

ภาวณี ด่านศิริวานิชย์ (2553) ได้พัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ย่ำถิ่นแดนครึ่ง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ย่ำถิ่นแดนครึ่ง ประสิทธิภาพ 88.24/80.76 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนมีความคิดเห็นต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ย่ำถิ่นแดนครึ่ง ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

สรุป

จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง อาจสรุปได้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมนับเป็นสื่อที่สำคัญใช้เป็นแหล่งค้นคว้าเพิ่มเติมในแต่ละเนื้อหาของหลักสูตรและช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้หนังสืออ่านเพิ่มเติมยังให้เนื้อหาสาระที่มีประโยชน์และมีคุณค่าต่อการเรียนการสอนของคุณครู ผู้เรียน และชุมชน เป็นสื่อการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ตามความสนใจและเหมาะสมกับระดับการเรียนรู้ ในส่วนของภาษาล้านนา นั้นเป็นมรดกทางภาษาที่มีค่ายิ่ง สมควรต้องเรียนรู้และอนุรักษ์ไว้เพื่อสืบทอดให้กับคนรุ่นหลัง ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของภาษาล้านนาและเห็นความจำเป็นในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม โดยได้ดำเนินการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนาขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และความรักในภาษาท้องถิ่นของตนเอง ตลอดจนร่วมกัน หวงแหนและอนุรักษ์ไว้ให้อยู่คู่กับสังคมเมืองล้านนาต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

ในการดำเนินการวิจัย เรื่อง การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 โดยมีรายละเอียดวิธีการดำเนินงานตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เนื้อหา
3. ระยะเวลาและสถานที่
4. เครื่องมือ
5. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ
6. การดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล
7. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2557 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูนเขต 2 จำนวน 43 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนบ้านท่าช้าง อำเภอเวียงหนองล่อง สำนักงานเขตการศึกษาเขต 2 จำนวน 12 คน

2. เนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้เนื้อหาวิชาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 13 เรื่องภาษาและวรรณกรรม ตามหลักสูตรท้องถิ่นจังหวัดลำพูน ผู้วิจัยได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 เรื่อง ดังนี้

เรื่องที่ 1	บุคคล เครือญาติ	2	ชั่วโมง
เรื่องที่ 2	ของใช้เครื่องแต่งกาย	2	ชั่วโมง
เรื่องที่ 3	ผักและผลไม้	2	ชั่วโมง
เรื่องที่ 4	กริยา อากา	2	ชั่วโมง
เรื่องที่ 5	อาคารสถานที่	2	ชั่วโมง

3. ระยะเวลาและสถานที่

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ปีการศึกษา 2557 เวลาที่ใช้สอน 12 ชั่วโมง และมีการทดสอบก่อนทดลอง 60 นาที หลังทดลอง 60 นาที ณ โรงเรียนบ้านท่าช้าง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

- 4.1 หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 5 เล่ม โดยใช้ควบคู่แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องภาษาล้านนา จำนวน 6 แผน
- 4.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือกจำนวน 20 ข้อ
- 4.3 แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนแต่ละเล่ม จำนวน 5 เล่ม เป็นแบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก เล่มละ 10 ข้อ
- 4.4 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน ใช้สอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา

5. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

5.1 การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

5.1.1 การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา มีขั้นตอนดังนี้

- 1) ศึกษาหลักสูตรท้องถิ่นจังหวัดลำพูน และแบบเรียนภาษาล้านนาของสมเจตน์วิมลเกษม
- 2) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนาของกรมวิชาการ เพื่อกำหนดขอบเขตและรูปแบบที่เหมาะสม
- 3) ได้วิเคราะห์เนื้อหาภาษาล้านนา จุดประสงค์การเรียนรู้ คาบเวลา นำมาเป็นกรอบการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา จำนวน 5 เล่ม ดังนี้

เรื่องที่ 1 บุคคล เครือญาติ

เรื่องที่ 2 ของใช้เครื่องแต่งกาย

เรื่องที่ 3 ผักและผลไม้

เรื่องที่ 4 กริยา อากา

เรื่องที่ 5 อาคารสถานที่

- 4) หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนาที่ผู้สร้างขึ้นมีจุดเด่นดังนี้

(1) มีเนื้อหาเป็นภาษาล้านนาทั้งในรูปแบบของภาษาเขียน และภาษาพูดในแต่ละคำศัพท์แต่ละเล่ม เป็นการอนุรักษ์และเผยแพร่ภาษาล้านนา

(2) เป็นหนังสือที่ใช้ภาพวาดเป็นสื่อถ่ายทอดความรู้ในรูปแบบของหนังสือศัพท์ (Picture book) สอดแทรกความรู้ตามพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานไทย มีกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้หนังสือน่าสนใจ และนักเรียนเรียนอย่างมีความสุข สนุกสนานกับการเรียนตลอดทั้งเล่ม

(3) การนำเสนอเนื้อหาเป็นลำดับขั้นตอนจากรื่องใกล้ตัวที่สุดไปจนถึงเรื่องไกลตัว นักเรียนสามารถเรียนรู้อย่างเป็นลำดับขั้นตอนได้ด้วยตนเองตามศักยภาพ

(4) มีกิจกรรมให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ เพื่อสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

(5) มีการบูรณาการเข้ากับภาษาอังกฤษ เพื่อให้สอดคล้องกับการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน อีกทั้งยังส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

5) สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนาตามเนื้อหาแต่ละเล่มที่วางไว้ โดยมีลักษณะ ดังนี้

(1) ลักษณะรูปเล่ม จัดเป็นรูปเล่มตามแนวนอนมีขนาด 21x29.7 เซนติเมตร จำนวน 5 เล่ม แต่ละเล่มมีจำนวนหน้าตามความเหมาะสมกับเนื้อหาและวัยของเด็ก มีแบบทดสอบเพื่อตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน

(2) ลักษณะภาพ เป็นภาพวาดเสมือนจริงที่วาดขึ้น และตกแต่งระบายสีให้มีความใกล้เคียงกับภาพจริงมากที่สุด ทั้งหมด 100 ภาพโดยได้จัดแบ่ง 1 หน้าต่อคำศัพท์ 2 คำ

(3) เนื้อหา ของหนังสือแต่ละเล่มประกอบด้วยเนื้อหาแบ่งเป็น 5 หมวด แต่ละหมวดจะมีภาพวาดเป็นตัวนำเสนาคำศัพท์พร้อมทั้งภาษาเขียนล้านนา ภาษาพูด ภาษาไทย และภาษาอังกฤษอีกทั้งยังมีความหมายของคำศัพท์ตามพจนานุกรมไทย โดยเนื้อหาที่ได้ ได้จากการสำรวจความต้องการจากนักเรียนที่ยังไม่เคยเรียนมาก่อน จำนวน 100 คำศัพท์ แบ่งเป็น 5 หมวด หมวดละ 20 คำศัพท์

(4) การใช้ภาษา ภาษาที่ใช้ในหนังสือเล่มนี้มีทั้งหมด 4 ภาษาประกอบไปด้วยภาษาล้านนา ซึ่งแยกออกเป็นอักษรล้านนา กับ ภาษาพูดล้านนา นอกจากนี้ยังมีการใช้ภาษาไทยกลางในการบอกความหมายของภาพ และเสริมเพิ่มเติมให้คือภาษาอังกฤษ

5.1.2 การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา

1) นำหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนาที่สร้างขึ้นทั้งหมด 5 เล่ม ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พร้อมแบบประเมินคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา(รายละเอียดดังในภาคผนวก ข) เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง ความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

ภาษาล้านนา ซึ่งประกอบไปด้วย ด้านลักษณะรูปเล่ม ด้านภาพประกอบ ด้านเนื้อหา ด้านการใช้ภาษา และด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ ตลอดจนข้อบกพร่องต่างๆ ซึ่งได้ข้อเสนอแนะพอสรุปได้ดังนี้

- (1) ด้านการจัดรูปเล่ม ควรใส่เลขหน้าของหนังสือไว้ที่มุมบนขวามือของแต่ละหน้า
 - (2) ด้านภาพประกอบ ภาพควรให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความหมายของคำที่นำเสนอ ถ้านำภาพมาจากอินเทอร์เน็ตควรให้อ้างอิงแหล่งที่มาด้วย
 - (3) ด้านเนื้อหา ควรใช้คำที่มีความหมายเป็นรูปธรรม และมีความหมายเดียว เพื่อต่อการสื่อภาษาล้านนาให้ตรงกับภาษาไทย ให้เสนอเป็นลำดับขั้นตอน จากง่าย (ใกล้ตัว) ไปหายาก (ของไกลตัว) และกิจกรรมควรมีหลากหลายเพื่อให้นักเรียนได้ตรวจสอบความเข้าใจ
 - (4) ด้านการใช้ภาษา ควรปรับปรุงการเขียนคำให้ถูกต้อง โดยเฉพาะภาษาพูด ล้านนาซึ่งมีความแตกต่างกันแต่ละท้องถิ่นให้อิงจากพจนานุกรมภาษาล้านนาทุกคำ และรูปแบบตัวอักษรในแต่ละหน้าไม่ควรเกิน 3 รูปแบบ และมีขนาดให้เท่ากันทุกหน้า
- 2) ผู้วิจัยได้ปรับปรุงหนังสือตามนำข้อเสนอแนะจากการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เชี่ยวชาญ
 - 3) เมื่อปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนากลับไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง ซึ่งเป็นการหาประสิทธิภาพเบื้องต้นของหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา ที่สร้างขึ้น โดยผู้เชี่ยวชาญประเมิน ตรวจสอบความเหมาะสมของรูปเล่ม ภาพประกอบ เนื้อหา และการใช้ภาษา โดยใช้แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบบปลายเปิดในส่วนท้ายของแบบประเมิน (รายละเอียดตั้งในภาคผนวก ข) เพื่อสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ โดยกำหนดค่าคะแนนเป็น 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) โดยผู้ศึกษาค้นคว้าได้ปรับปรุงและพัฒนาจากแนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด (2545, หน้า 103)
 - 4) ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่าน พบว่า มีความเห็นอยู่ในระดับมากทุกรายการ มีความเหมาะสมและสามารถนำไปทดลองใช้กลุ่มหาประสิทธิภาพต่อไปได้ (รายละเอียดตั้งในภาคผนวก ค)
 - 5) นำหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนาที่สร้างขึ้นไปหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ E_1 / E_2 โดย E_1 หมายถึง ค่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนกลุ่มหาประสิทธิภาพที่ทำแบบฝึกหัดหลังเรียนแต่ละเล่ม คิดเป็นร้อยละ 80 และ E_2 หมายถึงค่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนกลุ่มหาประสิทธิภาพที่ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากเรียนด้วยหนังสืออ่าน

เพิ่มเติมภาษาล้านนาคิดเป็น ร้อยละ 80 ดำเนินการทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มหาประสิทธิภาพ ดังนี้

ครั้งที่ 1 ทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (1:1) โดยนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นไปทดลองกับนักเรียนกลุ่มหาประสิทธิภาพ ซึ่งได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนวัดบ้านเวียง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 จำนวน 3 คน ซึ่งเป็นนักเรียนที่เรียนเก่ง 1 คน เรียนปานกลาง 1 คน และเรียนอ่อน 1 คน โดยยึดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นเป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกเพื่อประเมินและตรวจสอบความเหมาะสมหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนาในแต่ละด้าน คือด้าน ลักษณะรูปเล่ม ด้านภาพประกอบ ด้านเนื้อหา ด้านการใช้ภาษา และด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ ได้ขอבקพร่องตามข้อมูลที่นักเรียนเสนอแนะไว้ ดังนี้ รูปภาพไม่สอดคล้องกับเนื้อหา หน้าปกไม่สวย ตัวหนังสือเล็กไป ภาษาอังกฤษบางคำไม่ถูกต้องและไม่สอดคล้องกับรูปภาพ ความหมายของคำบางคำยาวเกินไป จึงได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

ครั้งที่ 2 ทดลองกลุ่มเล็ก โดยนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ปรับปรุงแล้วจากการทดลองครั้งที่ 1 ไปทดลองกับนักเรียนกลุ่มหาประสิทธิภาพ ซึ่งได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนวัดบ้านเวียง อำเภอเวียงหนองล่อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 จำนวน 10 คน ซึ่งเป็นนักเรียนที่เรียนเก่ง 3 คน เรียนปานกลาง 4 คน และเรียนอ่อน 3 คน โดยยึดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นเป็นเกณฑ์ในการคัดเลือก ซึ่งเป็นนักเรียนที่ไม่ซ้ำกับการทดลองครั้งที่ 1 ในขณะที่ดำเนินการทดลองผู้วิจัยได้จับเวลาการทำกิจกรรมในหนังสือของนักเรียนในแต่ละคนไว้ พร้อมทั้งนำมาวิเคราะห์ว่ากิจกรรมข้อใดบ้างที่นักเรียนทำผิดแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ซึ่งผลการทดลองปรากฏว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา มีประสิทธิภาพเท่ากับ 73.60/76.00 (รายละเอียดดังในภาคผนวก ค) สรุปผลข้อเสนอแนะของนักเรียนทั้ง 10 คนพบว่า กิจกรรมบางกิจกรรมมีคำตอบอยู่ในกิจกรรม และบางกิจกรรมคำถามไม่ชัดเจน ผู้วิจัยได้นำข้อบกพร่องและข้อเสนอแนะมาปรับปรุงให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและนำไปทดลองกับนักเรียนกลุ่มภาคสนามต่อไป

ครั้งที่ 3 ชั้นทดลองกลุ่มภาคสนาม โดยผู้วิจัยได้นำหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนาที่ได้ปรับปรุงแล้วจากการทดลองครั้งที่ 2 มาทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มหาประสิทธิภาพ ซึ่งได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนวัดวังสะแกง อำเภอเวียงหนองล่อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 จำนวน 30 คน เพื่อหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนาตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยดำเนินการ

เช่นเดียวกับการทดลองกลุ่มเล็ก ซึ่งผลการทดลอง พบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.00/82.83 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 (รายละเอียดในบทที่ 4)

6) หลังจากที่ได้ทดลองกับนักเรียนกลุ่มหาประสิทธิภาพแล้วได้ปรับปรุงแก้ไขตามขั้นตอนดังกล่าวแล้วจึงได้นำหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา ไปใช้กับกลุ่มทดลอง ซึ่งได้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนบ้านท่าช้าง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 จำนวน 12 คน โดยใช้ควบคุมแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 6 แผน

5.2 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

5.2.1 การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน

- 1) ศึกษาเอกสารการสร้างเครื่องมือการวัดและการประเมินผลของพวงรัตน์ ทวีรัตน์
- 2) วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้ในหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนาที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ศึกษาหลักการ ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบ
- 3) ร่างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ โดยแบ่งตามจุดประสงค์การเรียนรู้ดังนี้

ตาราง 3 วิเคราะห์แบบทดสอบตามจุดประสงค์การเรียนรู้

จุดประสงค์การเรียนรู้	ลักษณะของแบบทดสอบ	จำนวนข้อ
1.นักเรียนสามารถบอกคำศัพท์ภาษาล้านนาได้	แบบปรนัย	14
2.นักเรียนสามารถอ่านและเขียนคำศัพท์ภาษาล้านนาได้	แบบปรนัย	26
3.นักเรียนสามารถนำความรู้ภาษาล้านนาไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้	แบบปรนัย	10

(4) ร่างแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก สร้างเป็นแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน แต่ละเล่ม ดังนี้

เล่มที่ 1 เรื่อง บุคคล เครือญาติ	จำนวน 10 ข้อ
เล่มที่ 2 เรื่อง ของใช้เครื่องแต่งกาย	จำนวน 10 ข้อ
เล่มที่ 3 เรื่อง ผักและผลไม้	จำนวน 10 ข้อ
เล่มที่ 4 เรื่อง กิริยาอาการ	จำนวน 10 ข้อ
เล่มที่ 5 เรื่อง อาคารสถานที่	จำนวน 10 ข้อ

ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก โดยสร้างแบบทดสอบตามจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละเล่ม

5.2.2 การพัฒนาเครื่องมือรวบรวมข้อมูลได้ดำเนินการ ดังนี้

1) นำร่างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์และแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหาของแต่ละทักษะ และระดับพฤติกรรมการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในจุดประสงค์การเรียนรู้ ความเหมาะสมของภาษาและความยากง่าย แล้วปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบ โดยใช้แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยให้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ ผู้เชี่ยวชาญประเมิน 3 ระดับ คือ สอดคล้อง (+1) ไม่แน่ใจ(0) หรือไม่สอดคล้อง(-1) โดยกำหนดเกณฑ์การยอมรับว่าเครื่องมือ นั้นสอดคล้อง กับวัตถุประสงค์จากค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ผลการประเมินแต่ละท่าน (รายละเอียดดังภาคผนวก ค)

3) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนแต่ละเล่ม มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญด้านความเหมาะสมและความชัดเจนการใช้ภาษา ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านท่าช้าง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 25 คน

4) นำผลการทดสอบมาวิเคราะห์ข้อสอบเพื่อหาค่าความยากง่าย(p)และค่าอำนาจจำแนก(r) แล้วเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่ายระหว่าง .20-.80 และค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป มาเพียง 20 ข้อ สำหรับใช้เป็นแบบทดสอบ การหาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ โดยใช้การวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อแล้วคำนวณหาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปของ ดร.ปกรณ์ ประจันบาน (รายละเอียดดังในภาคผนวก ค)

5) นำแบบทดสอบที่มีคุณภาพมาจัดทำเป็นชุดที่สมบูรณ์ แล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปของปกรณ์ ประจันบาน ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 (รายละเอียดดังในภาคผนวก ค)

6) ได้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำนวน 1 ชุด แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนจำนวน 5 ชุด (รายละเอียดดังในภาคผนวก ง)

5.3 การสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษา ล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง

5.3.1 การสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษา
ล้านนา ทั้ง 5 เล่ม ดังนี้

1) ศึกษาเอกสารหลักการ และรูปแบบวิธีการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของ
นักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา

2) กำหนดหัวข้อรายการที่เป็นพฤติกรรมและความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสือ
อ่านเพิ่มเติม ให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนและภาษาชัดเจนถูกต้อง จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ด้าน
รูปเล่มและการพิมพ์ ด้านภาพประกอบ ด้านเนื้อหา ด้านการใช้ภาษา และด้านคุณค่าของหนังสือ
โดยมีระดับคะแนนความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ ได้แก่ มีความเห็นด้วยมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย
และน้อยที่สุด ระดับคะแนนความคิดเห็นมีดังนี้

มีความเห็นด้วยในระดับมากที่สุด	มีค่าคะแนนเท่ากับ 5
มีความเห็นด้วยในระดับมาก	มีค่าคะแนนเท่ากับ 4
มีความเห็นด้วยในระดับปานกลาง	มีค่าคะแนนเท่ากับ 3
มีความเห็นด้วยในระดับน้อย	มีค่าคะแนนเท่ากับ 2
ความเห็นด้วยในระดับมากน้อยที่สุด	มีค่าคะแนนเท่ากับ 1
โดยนำคะแนนมาคิดคำนวณเพื่อแปลผลค่าคะแนน ดังนี้	
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	การแปลผล
4.51 – 5.00	มีความเห็นด้วยมากที่สุด
3.51 – 4.50	มีความเห็นด้วยมาก
2.51 – 3.50	มีความเห็นด้วยปานกลาง
1.51 – 2.50	มีความเห็นด้วยมากที่สุดน้อย
1.51 – 1.00	มีความเห็นด้วยน้อยที่สุด

5.3.2 การพัฒนาแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน

1) นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ดูความสอดคล้องของแบบ
ประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา โดยใช้แบบสอบถามเป็น
แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) และแบบปลายเปิดในส่วนท้ายของแบบประเมิน เพื่อ
สอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ โดยกำหนดค่าคะแนนเป็น 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต
(Likert) โดยผู้ศึกษาค้นคว้าได้ปรับปรุงและพัฒนามาจากแนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด (2545,
หน้า 103) ผลการประเมินแต่ละท่าน (รายละเอียดตั้งในภาคผนวก ข)

2) นำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้สมบูรณ์มากขึ้น นำแบบสอบถามไปสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนหลังจากเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนาทั้ง 5 เล่ม (รายละเอียดดังในภาคผนวก ข)

5.4 การสร้างและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้

5.4.1 การสร้างและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้

ผู้วิจัยได้สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำไปใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 6 แผน โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและวิเคราะห์เอกสารที่ใช้ในการจัดทำแผนการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้

- 1) คู่มือการจัดการเรียนรู้ หลักสูตรท้องถิ่นจังหวัดลำพูน
- 2) คู่มือการสอนภาษาล้านนา ของสมเจตน์ วิมลเกษม
- 3) เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครื่องมือการวัดและประเมินผล
- 4) วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 13

ภาษาและวรรณกรรม จากหลักสูตรท้องถิ่นจังหวัดลำพูน

- 5) สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 แผน โดยเรียงตามหัวข้อที่สำคัญ ดังนี้
 - (1) ชื่อหัวข้อแผนการจัดการเรียนรู้
 - (2) สาระสำคัญ
 - (3) ผลการเรียนรู้
 - (4) จุดประสงค์การเรียนรู้
 - (5) เนื้อหาสาระ
 - (6) กระบวนการจัดการเรียนการสอน
 - (7) การวัดและประเมินผล
 - (8) สื่อและแหล่งการเรียนรู้
 - (9) บันทึกหลังกิจกรรมการเรียนรู้
 - (10) ภาคผนวก (แบบประเมินต่างๆ)

6) แผนการจัดการเรียนรู้ประกอบการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา จำนวน 6 แผน ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ภาษาล้านนาของเรา จำนวน 1 แผน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง บุคคล เครือญาติ	จำนวน 1 แผน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง ของใช้เครื่องแต่งกาย	จำนวน 1 แผน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง ผักและผลไม้	จำนวน 1 แผน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง กิริยาอาการ	จำนวน 1 แผน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง อาคารสถานที่	จำนวน 1 แผน

5.4.2 การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้

นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความเหมาะสม โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินแต่ละรายการ และเสนอแนะเกี่ยวกับความตรงของเนื้อหา จุดประสงค์ กิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล ตลอดจนความถูกต้องของการเขียน การใช้ภาษา แล้วนำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้แผนการจัดการเรียนรู้ มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น โดยผู้วิจัยได้ปรับปรุงและพัฒนามาจากแนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด (2545, หน้า 103) และมีข้อเสนอแนะที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำไปปรับปรุง ได้แก่ ควรเพิ่มกิจกรรมให้นักเรียนสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ กิจกรรมควรมีหลากหลาย จึงได้นำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ แล้วใช้ดำเนินการจัดการเรียนรู้ควบคู่กับหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา(รายละเอียดดังในภาคผนวก ข)

6. การดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล

หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนาที่สร้างขึ้นใช้เป็นสื่อเสริมประกอบการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้สอนในคาบเรียนวิชาภาษาล้านนาและใช้กับนักเรียนทั้งชั้น

กลุ่มทดลองที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 12 คน ผู้วิจัยได้ดำเนินการสอนนักเรียนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา จำนวน 5 เล่มที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ใช้กิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ ใช้เวลาสอนทั้งสิ้น 10 ชั่วโมง และมีการทดสอบก่อนเรียน 60 นาที หลังเรียน 60 นาที รวม 12 ชั่วโมง ในเวลาเรียนปกติ

6.1 ดำเนินการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน แล้วรวบรวมคะแนนจากการทดสอบของนักเรียนแต่ละคนบันทึกลงในตารางที่กำหนดไว้

6.2 ก่อนดำเนินการสอนมีการทดสอบย่อย ก่อนเรียนแต่ละเล่ม แล้วดำเนินการสอนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา โดยเริ่มจาก เล่มที่ 1 เล่ม 2 เล่ม 3 เล่ม 4 และเล่ม 5 ระหว่างเรียนแต่ละเล่มจะมีกิจกรรมแบบฝึกให้นักเรียนทำในแต่ละเล่ม ซึ่งผู้ศึกษา ตรวจและเก็บบันทึกคะแนนระหว่างเรียนลงในตารางบันทึกคะแนนทุกเล่ม และเมื่อเรียนจบแต่ละเล่มมีการสอบหลัง

เรียนแล้วบันทึกผล นอกจากนี้นักเรียนยังสามารถนำไปใช้เป็นสื่อเสริมในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษได้อีกด้วย

6.3 หลังสิ้นสุดระยะการดำเนินการทดลอง ทำการทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์กับนักเรียนอีกครั้งหนึ่ง แล้วรวบรวมคะแนนจากการทดสอบนักเรียนแต่ละคน บันทึกผลลงตาราง

6.4 นำผลการประเมินที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน ระยะเวลาเรียนไปสรุปผลวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6.5 ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาอ่านจากแบบสอบถามความคิดเห็น โดยจัดระดับความเห็นด้วยเป็น 5 ระดับ แล้วนำข้อมูลวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผลการทดลองการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง โดยการใช้โปรแกรม Excel และโปรแกรมสำเร็จรูปที่พัฒนาโดย ดร.ปกรณัม ประจันบาน ด้วยวิธีการทางสถิติ ดังนี้

1. ประเมินแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร KR-20 ของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน
2. ประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง โดยแบบประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาอ่าน สำหรับผู้เชี่ยวชาญ วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. ประเมินประสิทธิภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้างโดยใช้สูตร E_1 / E_2
4. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง ด้วยโปรแกรม Excel, และโปรแกรมสำเร็จรูปที่พัฒนาโดย พัฒนาโดย ดร.ปกรณัม ประจันบาน ในการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test dependent)
5. ประเมินความความคิดเห็นที่นักเรียนมีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง
2. ผลการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง โดยได้ศึกษา ดังนี้
 - 2.1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน
 - 2.2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน กับเกณฑ์ร้อยละ 75
3. ผลความคิดเห็นของนักเรียนต่อการใช้นหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง

ผลการวิเคราะห์

1. ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง ประกอบไปด้วย 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผลการประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง

การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา ผู้วิจัยได้พัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง โดยนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนาที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา ได้ผลดังนี้

ตาราง 4 แสดงผลการประเมินคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมิน ด้านลักษณะรูปเล่ม	n=3		ระดับ คุณภาพ
	\bar{x}	SD	
1. ลักษณะรูปเล่ม			
1.1 การจัดรูปเล่มมีความเหมาะสม	4.67	0.58	มากที่สุด
1.2 การเย็บเล่มหนา ประณีต คงทน ถาวร	4.00	1.00	มาก
1.3 ขนาดของเล่มพอเหมาะแก่การจับถือของเด็ก ในวัยนี้	4.67	0.58	มากที่สุด
1.4 ขนาดของตัวอักษรเหมาะสมกับระดับชั้น และวัยของเด็ก	4.67	0.58	มากที่สุด
1.5 ตัวอักษรสวยงาม อ่านง่ายและชัดเจน	4.67	0.58	มากที่สุด
1.6 กระดาษมีคุณภาพ หนา เหนียว ทนทาน	4.00	1.00	มาก
1.7 จำนวนหน้ามีความเหมาะสม	4.67	0.58	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.48	0.08	มาก
2. ภาพประกอบ			
2.1 ภาพมีความสัมพันธ์กับเนื้อเรื่องเป็นอย่างดี	3.67	0.58	มาก
2.2 ภาพส่วนใหญ่ ชัดเจน มีศิลปะ	4.33	0.58	มาก
2.3 ขนาดของภาพเหมาะสม	4.33	0.58	มาก
2.4 จำนวนภาพเพียงพอที่ให้ความสนใจเนื้อเรื่อง	4.33	0.58	มาก
รวมเฉลี่ย	4.17	0.29	มาก
3. เนื้อหา			
3.1 เนื้อเรื่องเหมาะสมกับวัยของเด็ก	4.33	0.58	มาก
3.2 ความยาวของเรื่องเหมาะสมกับวัยและความสนใจ ของเด็ก	4.67	0.58	มากที่สุด
3.3 เนื้อหาอิงหลักสูตรส่วนใด ส่วนหนึ่ง	4.33	0.58	มาก
3.4 เนื้อเรื่องสามารถนำไปประยุกต์ในชีวิตประจำวันได้	4.67	0.58	มากที่สุด
3.5 การเรียงลำดับความยาก-ง่าย	4.33	0.58	มาก
รวมเฉลี่ย	4.47	0.12	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

รายการประเมิน	n=3		ระดับ คุณภาพ
	\bar{x}	SD	
4. การใช้ภาษา			
4.1 ภาษาที่เข้าใจมีความชัดเจน เข้าใจง่าย เหมาะสมกับ ระดับชั้นและวัยของเด็ก	4.33	0.58	มาก
4.2 ประโยคที่ใช้ ไม่ซับซ้อน	3.67	0.58	มาก
รวมเฉลี่ย	4.00	0.50	มาก
5. คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ			
5.1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีหนังสืออ่านเพิ่มเติม ภาษาล้านนา	4.33	0.58	มาก
5.2 นักเรียนได้เรียนรู้ภาษาท้องถิ่นของตนเอง	4.67	0.58	มากที่สุด
5.3 เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สามารถบูรณาการได้ หลายวิชา	4.67	0.58	มากที่สุด
5.4 ให้นักเรียนเกิดความรัก และหวงแหนภูมิปัญญาด้าน ภาษา	4.00	1.00	มาก
5.5 ให้นักเรียนเกิดความรัก และหวงแหนภูมิปัญญาด้าน ภาษา	4.67	0.58	มากที่สุด
5.6 ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้มากขึ้น	4.33	1.15	มาก
5.7 เป็นแนวทางหรือตัวอย่างในการจัดทำหนังสืออ่าน เพิ่มเติมสำหรับนักเรียน ของครู และผู้สนใจ	4.67	0.58	มากที่สุด
รวม	4.00	0.50	มาก
รวมเฉลี่ย	4.39	0.08	มาก

จากตาราง 4 ผลการประเมินคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับคุณภาพมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.08 โดยพิจารณาในแต่ละด้านพบว่าอยู่ในระดับคุณภาพมากทุกด้าน แสดงว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนามีความเหมาะสม สามารถนำไปหาประสิทธิภาพต่อไปได้

ขั้นตอนที่ 2 ผลการหาประสิทธิภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง

การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กับนักเรียนกลุ่มหาประสิทธิภาพ โดยปรากฏผลดังตารางที่ 5

ตาราง 5 แสดงผลการหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนาทั้ง 5 เล่ม กับนักเรียนกลุ่มหาประสิทธิภาพ จำนวน 30 คน

	(E ₁)	(E ₂)
จำนวนนักเรียน	ประสิทธิภาพระหว่างเรียน	ประสิทธิภาพหลังเรียน
30 คน	(50 คะแนน)	(20 คะแนน)
คะแนนเฉลี่ย	42.00	16.57
ร้อยละ	84.00	82.83

จากตาราง 5 พบว่า การทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มหาประสิทธิภาพจำนวน 30 คน ได้คะแนนระหว่างเรียนร้อยละ 84.00 ได้คะแนนหลังเรียนร้อยละ 82.83 ดังนั้นหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนามีประสิทธิภาพ 84.00/82.83 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80

ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด สามารถนำไปใช้ประโยชน์เพื่อเป็นสื่อสนับสนุนการเรียนรู้ได้

2. ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง

การวิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง ทำการทดลองใช้กับกลุ่มทดลอง ซึ่งได้แก่ นักเรียนโรงเรียนบ้านท่าช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 12 คน โดยปรากฏผลดังตาราง 6-7

ตาราง 6 แสดงผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนหนังสืออ่านเพิ่มเติม
ภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	\bar{x}	S.D.	% of Mean	t	Sig(1-tailed)
ก่อนเรียน	12	20	12.67	1.67			
หลังเรียน	12	20	16.42	1.83	82.08	31.04 *	0.00

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 6 แสดงให้เห็นว่า ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน ของนักเรียนที่เรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 7 แสดงผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนหนังสืออ่าน
เพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง
กับเกณฑ์ร้อยละ 75

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	\bar{x}	S.D.	% of Mean	t	Sig(1-tailed)
หลังเรียน	12	20	16.42	1.83	82.08	2.68 *	0.01

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 7 แสดงให้เห็นว่า ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง กับเกณฑ์ร้อยละ 75 พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง

การวิเคราะห์ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง โดยศึกษาความคิดเห็นกลุ่มทดลองนักเรียนโรงเรียนบ้านท่าช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 12 คน ผลการเปรียบเทียบ ดังปรากฏในตาราง 8

ตาราง 8 แสดงความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง

รายการประเมิน	ผลการประเมิน		
	\bar{x}	S.D	ระดับความเหมาะสม
1. รูปเล่มและการพิมพ์			
1.1 นักเรียนเห็นว่าชื่อเรื่องกระตุ้นความสนใจชวนให้อยากอ่าน	4.83	0.37	มากที่สุด
1.2 นักเรียนเห็นว่าปกสวยงามเร้าความสนใจ	4.75	0.43	มากที่สุด
1.3 นักเรียนเห็นว่ากระดาษเล่มหนาพอดี	4.08	0.86	มาก
1.4 นักเรียนเห็นว่าการจัดข้อความ รูปภาพ อ่านง่าย สบายตา	3.92	0.86	มาก
1.5 นักเรียนเห็นว่าการออกแบบหนังสือจัดได้เหมาะสม	4.17	0.80	มาก
รวมเฉลี่ย	4.35	0.55	มาก
2. ด้านภาพประกอบ			
2.1 นักเรียนเห็นว่าภาพประกอบชัดเจนสื่อได้เข้าใจ	4.92	0.28	มากที่สุด
2.2 นักเรียนเห็นว่าภาพประกอบสอดคล้องกับเนื้อหา	3.83	0.69	มาก
2.3 นักเรียนเห็นว่าภาพประกอบน่าสนใจ ชวนอ่าน	4.75	0.43	มากที่สุด
2.4 นักเรียนเห็นว่าคำอธิบายทำให้เข้าใจเนื้อหามากขึ้น	4.33	0.62	มาก
2.5 นักเรียนเห็นว่าจำนวนภาพประกอบเหมาะสม	4.17	0.80	มาก
รวมเฉลี่ย	4.40	0.35	มาก
3. ด้านเนื้อหา			
3.1 นักเรียนเห็นว่าเนื้อหาน่าสนใจชวนให้ติดตาม	4.75	0.43	มากที่สุด
3.2 นักเรียนเห็นว่าเขียนเนื้อหาอ่านเข้าใจง่าย	4.08	0.86	มาก
3.3 นักเรียนเห็นว่าเนื้อหาให้ความรู้เกี่ยวกับภาษาล้านนาที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	3.83	0.90	มาก
รวมเฉลี่ย	4.40	0.35	มาก
4. ด้านการใช้ภาษา			
4.1 นักเรียนเห็นว่าภาษาที่ใช่ง่ายต่อการอ่านและการทำความเข้าใจ	4.25	0.72	มาก

ตาราง 8 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผลการประเมิน		
	\bar{x}	S.D	ระดับความเหมาะสม
4. ด้านการใช้ภาษา (ต่อ)			
4.2 นักเรียนเห็นว่าการอธิบายเนื้อหาชัดเจนน่าอ่าน	4.92	0.28	มากที่สุด
4.3 นักเรียนเห็นว่าการใช้ภาษาสละสลวย	3.75	0.72	มาก
รวมเฉลี่ย	4.31	0.46	มาก
5. ด้านคุณค่าของหนังสือ			
5.1 นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในภาษาล้านนา	4.75	0.43	มากที่สุด
5.2 นักเรียนได้รับความเพลิดเพลินในการอ่าน	4.33	0.62	มาก
5.3 นักเรียนเกิดความรักและภูมิใจในภาษาท้องถิ่นตนเอง	4.92	0.28	มากที่สุด
5.4 นักเรียนได้แนวทางปฏิบัติเพื่อสืบสานภาษาล้านนาในท้องถิ่น	4.92	0.28	มากที่สุด
5.5 นักเรียนได้รับความรู้ที่เป็นประโยชน์สามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้	4.25	0.72	มาก
รวมเฉลี่ย	4.63	0.32	มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยรวมทุกด้าน	4.40	0.41	มาก

จากตาราง 8 แสดงให้เห็นว่าความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.41 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดโดยมีค่าเฉลี่ย 4.92 ได้แก่ นักเรียนเห็นว่าการประกอบชัดเจนสื่อได้เข้าใจ นักเรียนเห็นว่าการอธิบายเนื้อหาชัดเจนน่าอ่าน นักเรียนเกิดความรักและภูมิใจในภาษาท้องถิ่นตนเอง และ นักเรียนได้แนวทางปฏิบัติเพื่อสืบสานภาษาล้านนาในท้องถิ่น

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่า มีขั้นตอนการวิจัยและสรุปผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพ หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง

1.1 ผลการสร้างโดยการหาคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง มีรูปแบบเป็นหนังสือที่ใช้อ่านเพิ่มเติม โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 เรื่อง ประกอบด้วย บุคคลเครือญาติ ของใช้เครื่องแต่งกาย ผักผลไม้ กิริยาอาการ และอาคารสถานที่ ในลักษณะของรูปเล่มนั้นภาพประกอบเป็น ภาพวาดและระบายสีที่ใกล้เคียงของจริง ข้อความเป็นภาษาล้านนา ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ มีความกระตือรือร้น และสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่เรียนได้ ผลการประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนาโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มีคุณภาพตามเกณฑ์ คือ อยู่ในเกณฑ์มาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 0.08

1.2 การทดสอบหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง โดยวิเคราะห์จากการทำแบบฝึกหัดหลังเรียนแต่ละเล่ม ทั้ง 5 เล่ม และคะแนนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนตามเกณฑ์ การทดสอบประสิทธิภาพ (E_1/E_2) ทดสอบภาคสนามกับนักเรียนกลุ่มหาประสิทธิภาพ จำนวน 30 คน พบว่า ประสิทธิภาพระหว่างเรียน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 42.00 คิดเป็นร้อยละ 84.00 และประสิทธิภาพหลังเรียน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 16.57 คิดเป็นร้อยละ 82.83 ดังนั้นแสดงว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้างที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.00 /82.83

2. ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง

ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง เป็นดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน ของนักเรียนที่เรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง พบว่า การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน 12.67 และหลังเรียนเฉลี่ย 16.42 คะแนน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา พบว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน กับเกณฑ์ร้อยละ 80 ของนักเรียนที่เรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง พบว่า คะแนนทดสอบหลังเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้างที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา

ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง ในภาพรวม นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.41 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดโดยมีค่าเฉลี่ย 4.92 ได้แก่ นักเรียนเห็นว่าภาพประกอบชัดเจนสื่อได้เข้าใจ นักเรียนเห็นว่าการอธิบายเนื้อหาชัดเจนน่าอ่าน นักเรียนเกิดความรักและภูมิใจในภาษาท้องถิ่นตนเอง และ นักเรียนได้แนวทางปฏิบัติเพื่อสืบสานภาษาล้านนาในท้องถิ่น

อภิปรายผลจากการวิจัย

จากการวิจัย เรื่อง การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง อภิปรายผลตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย ได้ดังต่อไปนี้

1. ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง จำนวน 5 เล่มมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด แสดงว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนามีคุณภาพและมีประสิทธิภาพที่เชื่อถือได้ ทั้งนี้เนื่องมาจาก

ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยเริ่มตั้งแต่ศึกษาเอกสารหลักสูตรท้องถิ่นจังหวัดลำพูน หนังสือเรียนภาษาล้านนา และศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการสร้างและหาประสิทธิภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมจากชัยยงค์ พรหมวงศ์(2543) ศึกษาหลักการและขั้นตอนการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมของศูนย์พัฒนาหนังสือจากกรมวิชาการ(2545) มีองค์ประกอบและขั้นตอนที่เป็นไปตามหลักการสร้างหนังสือสร้าง

ขึ้นโดยอิงหลักสูตรท้องถิ่นจังหวัดลำพูน ซึ่งสอดคล้องกับที่กรมวิชาการ (2533) ได้กล่าวไว้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นหนังสือที่มีสาระอ้างอิงหลักสูตรใด หลักสูตรหนึ่งสำหรับให้นักเรียนอ่าน เพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองตามความเหมาะสมของวัย และความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล และสอดคล้องกับที่จินตนา ไบกาซูยี (2542) ได้ให้ความสำคัญของการหนังสืออ่านเพิ่มว่า เป็นหนังสือที่บรรจุความรู้ซึ่งเป็นความรู้จากส่วนใดส่วนหนึ่งหรือความรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งเป็นประโยชน์เสริมประสบการณ์ให้แก่ผู้อ่าน เป็นประสบการณ์ที่น่าสนใจสำหรับการมีชีวิตอยู่และเรียนรู้ที่สมบูรณ์ นอกจากนั้นหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนาเป็นหนังสือที่มีขนาดรูปเล่มและตัวอักษรที่เหมาะสม ตัวอักษรสวยงาม อ่านง่ายและชัดเจน ภาพประกอบที่ใช้มีความสัมพันธ์กับข้อความ ภาษาและเนื้อหาเหมาะสมกับวัยและความสนใจของนักเรียน และสามารถนำเนื้อหาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ เป็นหนังสือที่บูรณาการได้หลายวิชา อ่านสนุกให้ความเพลิดเพลิน เป็นภาษาที่ง่ายและใช้อยู่เป็นประจำ โดยมีภาพประกอบเป็นภาพวาด การนำเสนอเนื้อหา สามารถดึงดูดความสนใจของเด็กนักเรียนได้เป็นอย่างดี และเป็นไปตามที่ถวัล มาศจรัส (2535) กล่าวไว้ว่า ภาพประกอบถือเป็นหลักของการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เพราะภาพจะช่วยเสริมเนื้อหาให้ชัดเจนยิ่งขึ้น และยังช่วยให้ผู้อ่านมีความรู้สึกว่าได้รับรู้เรื่องราวดังกล่าวนั้นด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนา แสนเกษม และคณะ (2548) ได้พัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง “คำขวัญจังหวัดพิษณุโลก” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง “คำขวัญจังหวัดพิษณุโลก” มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 84.84/85.93 เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 และยังสอดคล้องกับ กชกร รักดี และคณะ (2551) ได้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง “การป้องกันภัยธรรมชาติในพื้นที่เสี่ยงเกิดภัยธรรมชาติ จังหวัดตาก” สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “การป้องกันภัยธรรมชาติในพื้นที่เสี่ยงเกิดภัยธรรมชาติ จังหวัดตาก” มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 82.60/83.45 เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนิษฐา ทองมน และคณะ (2553) ได้พัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมิปัญญาบรรพบุรุษไทยในอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมิปัญญาบรรพบุรุษไทยในอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของภาวณี ด่านศิริวานิชย์ (2553) ได้พัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ย่าถิ่นแดนแครง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ย่าถิ่นแดนแครง มีประสิทธิภาพ 88.24/80.76 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 อีกด้วย

2. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า คะแนนหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน และสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น และมีความก้าวหน้าทางการเรียนทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก

การใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาถิ่นในการเรียนการสอนสามารถช่วยดึงดูด ความสนใจของนักเรียนให้นักเรียนตั้งใจเรียนมากขึ้น สนใจเนื้อหาบทเรียน ทั้งนี้เพราะหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาถิ่นได้สร้างความเข้าใจเกิดความสนใจในหนังสือโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาถิ่น หนังสือมีความเหมาะสมกับระดับวัย ความยากง่ายเหมาะสม โดยมีภาพประกอบเป็นภาพวาดสี สามารถทำให้นเนื้อหาเข้าใจง่ายและน่าสนใจขึ้น ทำให้ความรู้และความเพลิดเพลินช่วยกระตุ้นให้นักเรียนอยากติดตามต่อ เด็กไม่เบื่อหน่ายและยังสามารถปรับแนวความคิดที่ดีจากการอ่านหนังสือได้ ซึ่งได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Campbell ได้ทำการวิจัยเมื่อปี ค.ศ. 1979 ได้วิจัยหาสาเหตุของความนิยมหนังสือเล่มที่ได้รับความนิยมขึ้นชมอย่างมาก พบว่า หนังสือได้รับความสนใจ มีการออกแบบก่อน ตัวหนังสือไม่แน่น มีภาพประกอบกระจายอยู่ทั่วเล่ม สัมพันธ์กับเนื้อหามากที่สุด ดังนั้น หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาถิ่น ซึ่งเป็นรูปวาดภาพสีที่สร้างขึ้น จึงเป็นหนังสือที่มีประสิทธิภาพทางการเรียน สามารถทำให้เด็กที่อ่าน ได้เกิดความรู้เพิ่มขึ้นและเกิดประสบการณ์ความสำเร็จจากการเรียน จากการอ่านเป็นอย่างดีและนอกจากนี้หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาถิ่นได้เสนอเนื้อหาเป็นเรื่องราว ไม่ยากและไม่มากจนเกินไปทำให้นักเรียนไม่เบื่อเพราะเนื้อหาได้แบ่งเป็นเล่มๆ เสนอในรูปหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาถิ่น ที่สอดแทรกเนื้อหาเป็นเรื่อง ที่ใกล้ตัว เป็นสิ่งที่พบเจอได้ในชีวิตประจำวันโดยนำเสนอเป็นภาษาถิ่นในรูปแบบของอักษรภาษาถิ่น ทั้งนี้ยังได้เพิ่มในส่วนของการพูดท้องถิ่นภาษาถิ่นเข้าไปด้วย และบูรณาการกับวิชาภาษาอังกฤษ ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นด้วยสอดคล้องกับงานวิจัยของหลายท่านได้แก่ งานของ ขนิษฐา ทองมน และคณะ (2553) ได้พัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมิปัญญาบรรพบุรุษไทยในอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และงานวิจัยของ ภาวณี ด้านศิริวานิชย์ (2553) ได้พัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ย่าถิ่นแดนครึ่ง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความคิดเห็นของนักเรียนที่เรียนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยรวมอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจาก หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา เป็นหนังสือที่มีความเหมาะสม ทั้งทางรูปเล่มที่มีขนาดเหมาะสมกับวัย การจัดรูปเล่มภาพประกอบ เนื้อหาสาระและความยาวของเรื่อง การใช้ภาษาเข้าใจง่ายและด้านคุณค่าที่ได้รับมีความแปลกใหม่ เกิดนิสัยรักการอ่านโดยสังเกตจากพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างและนักเรียนชั้นอื่นๆ ที่ให้ความสนใจในการอ่านหนังสือและซักถามเรื่องราวที่มีอยู่ในหนังสือด้วยความกระตือรือร้นและสนุกสนานเพลิดเพลิน สามารถนำเนื้อหาและภาษาที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชนาถ ศรีภูณ (2553) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาสื่อการสอนอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อการเรียนรู้ค่าเมืองเชียงใหม่ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านทรายมูล จังหวัดเชียงใหม่ โดยได้นำสื่อการสอนอิเล็กทรอนิกส์ ที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ และหลังใช้ได้ทำการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ผลการวิจัยพบว่า สื่อการสอนอิเล็กทรอนิกส์ ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพทางด้านทักษะการอ่านออกเสียงและทักษะการเขียนภาษา ล้านนา สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ 80/80 และนักเรียนมีความคิดเห็นต่อการเรียนโดยสื่อการสอนอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อการเรียนรู้ค่าเมืองเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของภาวณี ด้านศิริวานิชย์ (2553) ได้พัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ย่าถิ่นแดนครึ่ง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ย่าถิ่นแดนครึ่ง ประสิทธิภาพ 88.24/80.76 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนมีความคิดเห็นต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ย่าถิ่นแดนครึ่ง ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

จะเห็นว่าการนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนามาใช้ประกอบการเรียนการสอนเป็นที่ดึงดูดความสนใจของเรียนในการเรียนได้เป็นอย่างดี และทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้ เนื่องมาจากหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา มีการนำภาษามานุกรณาการ ทั้งภาษาล้านนา ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สิ่งแปลกใหม่ เกิดความสนใจและกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ นักเรียนมีความสนุกสนานกับการเรียน จึงทำให้เกิดความรู้ที่คงทน อีกทั้งยังเป็นการอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่นไว้เพื่อสืบทอดให้กับคนรุ่นต่อไป

ดังนั้นการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา ของผู้วิจัย จึงเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการพัฒนาการเรียนรู้ให้กับนักเรียน ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้ทำให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของ

โรงเรียนบ้านท่าช้าง อำเภอเวียงหนองล่อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2
มีผลทางการเรียนด้านภาษาล้านนาเพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สามารถนำหลักการ แนวคิด ทฤษฎี กระบวนการและวิธีการ ในการออกแบบพัฒนา
จากงานวิจัยชิ้นนี้ นำไปสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมในเรื่องอื่น ๆ ได้

1.2 หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สามารถใช้เป็นหนังสืออ่านเสริมนอกเวลาเรียน
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 บุคคลอื่น ๆ และผู้ที่สนใจในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยและพัฒนาต่อไป

1. ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องควรให้การสนับสนุน และเห็นความสำคัญของ
ภาษาล้านนา โดยส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้ผลิตสื่อการสอนภาษาล้านนาเพิ่มมากขึ้น

2. ควรสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนาในรูปแบบของสารคดี นิทาน หรือเรื่องเล่า

3. เป็นแนวทางในการสร้างสื่อภาษาล้านนาในรูปแบบอื่น เช่น หนังสือสามมิติ หนังสือ
อิเล็กทรอนิกส์

บรรณานุกรม

กชกร ภัคดี และคณะ. (2551). **การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง การป้องกันภัยธรรมชาติ ในพื้นที่เสี่ยงเกิดภัยธรรมชาติ จังหวัดตาก** สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. การศึกษาค้นคว้าอิสระ. กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2533). **นโยบายการใช้และการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนแนะแนวการใช้สื่อการเรียนการสอนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). **เขาทำหนังสือกันอย่างไร**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). **เทคนิคการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). **การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กรมวิชาการ. (2542). **การวางแผนการเรียนการสอนสื่อและกระบวนการ**. กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว.

กรรณิการ์ วิมลเกษม. (2549). **ภาษาถิ่นไทยเหนือ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ภาควิชาตะวันออก คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2551**. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.

กฤษณา ทิมแสนและคณะ. (2546). **การสร้างแบบฝึกอ่านประกอบกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง “กำแพงเพชร เมืองมรดกโลก”**. วิทยานิพนธ์ . กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.

เกสร รวงเดช. (2528). **หนังสือสำหรับเด็ก**. นครศรีธรรมราช: วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช.

ชนิษฐา ทองมน และคณะ. (2553). **การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ภูมิปัญญาบรรพ**

บุรุษไทยในอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.การศึกษาค้นคว้าอิสระ . กศ.ม.

พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.

- จำรอง เงินดี.(2534). **จิตวิทยาสังคม = Social psychology.** กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- จินตนา ไบกาชียู. (2534). **แนวทางการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก.** กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก.
- จินตนา ไบกาชียู. (2542). **เทคนิคการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก.** กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว.
- ชวาล แพรัตนกุล. (2516). **เทคนิคการเขียนข้อสอบ.** กรุงเทพฯ : พิกัดอักษร.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์.(2525). **ชุดการสอนระดับประถมศึกษาในเอกสารการสอน ชุดวิชาสื่อการสอนระดับประถมศึกษา หน่วยที่ 8-15.** กรุงเทพฯ : ป.สัมพันธ์พาณิชย์.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์.(2543). **ระบบสื่อการสอน.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- दनัย สิทธิเจริญ. (2535). **สาระทางการศึกษาในกระบวนการสร้างลองของชาวไทยในจังหวัดแม่ฮ่องสอน.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2535). **การเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่าน และหนังสืออ่านเพิ่มเติม.** กรุงเทพฯ : ต้นอ่อน.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2538). **เทคนิคและตัวอย่างการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านและหนังสืออ่านเพิ่มเติม.** กรุงเทพฯ : ต้นอ่อน.
- เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย. (2539). **ระเบียบวิธีวิจัย.** พิษณุโลก : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- บันลือ พฤกษวัน. (2524). **วรรณกรรมกับเด็ก.** กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **วิธีการสร้างสถิติสำหรับการวิจัย.** กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาสน.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). **การวิจัยสำหรับครู.** กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาสน.
- บุญเรียง ขจรศิลป์.(2534). **วิธีวิจัยทางการศึกษา = Educational research methodology.** กรุงเทพฯ : พิชาญพริ้นติ้ง.
- ปกรณ ประจันบาน. (2552). **ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Research Methodology in Social Science).** (พิมพ์ครั้งที่ 1). พิษณุโลก:รัตนสุวรรณการพิมพ์.
- เผชิญ กิจระการ.(2546). **เทคโนโลยีการศึกษา : การใช้และการประเมิน มหาสารคาม : ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.**
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์.(2530). **การสร้างและพัฒนาแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์.** กรุงเทพฯ : สำนัก

ทดสอบทางการศึกษา และจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พัฒนา จันทนา.(2545). **เสริมทักษะการสอนสังคมศึกษา**. ภาควิชามัธยมศึกษา คณะ
ศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ภาวณี ด่านศิริวานิชย์.(2553). **การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ย่ำถิ่นแดนเค็ง
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น** จังหวัดนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ . กศ.ม.
นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ภิญญาพร นิตยะประภา.(2534). **การผลิตหนังสือเด็ก**. ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์สภามหาวิทยาลัย
รัตนโกสินทร์. พระนคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

มณี พยอมยงค์. (2527). **วิถีชีวิตและค่านิยมของชาวล้านนาไทย**. คณะศึกษาศาสตร์และคณะ
เกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

มยุรี หินคำ.(2545). **การใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องอักษรล้านนา สำหรับ
นักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่.วิทยานิพนธ์**. กศ.ม. เชียงใหม่ :
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ระวีวรรณ อินทร์แหยม. (2542). **ภาษาถิ่น**. ราชบุรี : สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

รัชนาถ ศรีกุณา.(2553). **การพัฒนาสื่อการสอนอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อการเรียนรู้คำเมือง
เชียงใหม่ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านทรายมูล จังหวัด
เชียงใหม่**.การศึกษาค้นคว้าอิสระ. ศศ.ม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

รัตนา แสนเกษม และคณะ.(2548). **การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “คำขวัญจังหวัด
พิษณุโลก” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์ . กศ.ม. พิษณุโลก :
มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ราชบัณฑิตยสถาน.(2546). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542**.

กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คพับลิเคชันส์.

วิเชียร เกตุสิงห์.**การวัดผลการศึกษา(พิมพ์ครั้งที่ 5)**.กรุงเทพฯ. : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ

วินัย รอดจ่าย. (2537). **การเขียนและจัดทำสื่อหนังสือสำหรับเด็กและเยาวชน**. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์ต้นอ้อจำกัด.

วิบูลย์ ทานุจิต. (2528). **การปฏิรูปศึกษาในมณฑลพายัพ**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร

วิริยะ สิริสิงห์. (2537). **การสร้างสรรคัวรรณกรรมสำหรับเด็กและเยาวชน**. กรุงเทพฯ :

สำนักพิมพ์ลิวิวิยาสาสน.

- ศักดิ์ศรี ปาณะกุล และคณะ. (2539). **การวิเคราะห์หนังสือเรียน**. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมเจตน์ วิมลเกษม.(2535).**แบบเรียนภาษาล้านนา**.เชียงใหม่. หจก. เจริญวัฒนาการพิมพ์
- สมพร จารุณัฐ. (2538). **คู่มือการเขียนบันทึกคดีและสารคดีสำหรับเด็ก**. กรุงเทพฯ : สถาบันภาษาไทย กระทรวงศึกษาธิการ.
- สารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคเหนือ. (2553). กรุงเทพฯ : มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 2. (2552). **หลักสูตรท้องถิ่นจังหวัดลำพูน**. (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2553).ลำพูน : แทนทองการพิมพ์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 2. (2552). **หลักสูตรท้องถิ่นจังหวัดลำพูน**. ลำพูน:แทนทองการพิมพ์
- หฤทัย บุญประดับ.(2552). **การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง สิ่งแวดล้อมเมืองฝาง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านแม่คะ จังหวัดเชียงใหม่**.วิทยานิพนธ์. กศ.ม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อุดม รุ่งเรืองศรี. (2542). **วรรณกรรมล้านนา**.เชียงใหม่ : ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อรุณรัตน์ วิเชียรเขียว. (2525). **ล้านนาไทยศึกษา**.เชียงใหม่ : วิทยาลัยครูเชียงใหม่.
- อุดม รุ่งเรืองศรี. (2547). **พจนานุกรมล้านนา-ไทย ฉบับแม่ฟ้าหลวง**. ปรับปรุงครั้งที่ 1.เชียงใหม่ ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- Best Kathryn(1977) .**Design management : managing design strategy, process and implementation**.
- Campell. (1979). **How readability formulae fall short in matching Elementary School**. New York : Harcourt Brace Jovanovich.Englewood Cliff.NJ : Prentice- Hall.
- Good,Carter V.(1973) **Dictionary of Education** . New York:McGrew-Hill Book Company ,Inc,
- Huck, Charlotte S. (1961) . **Helper, Susan and Hickman, Janet. Children’s Literature in the Isaak**,
- Oskamp (1977), **Stuart.Attitudes and opinion / Stuart Oskamp**.Imprint Englewood Cliffs, N.J. : Prentice-Hall,

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยพระนคร

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

มหาวิทยาลัยพระนคร

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบทางด้านเนื้อหาภาษาล้านนา

1. พระธรรมชัย วิสุทธาจาโร ตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดกุญชรติดถาราม (วัดเก่าท่าช้าง)
สถานที่ทำงาน วัดกุญชรติดถาราม (วัดเก่าท่าช้าง) อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน
2. นางแสงจันทร์ มะโนสร้อย ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านท่าช้าง สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2
3. นายสุจิตต์ พรหมจันทร์ ปรมาภรณ์
สถานที่ทำงาน 153 หมู่ 6 บ้านท่าช้าง ต.หนองล่อง อ.เวียงหนองล่อง จ.ลำพูน

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบทางด้านวิจัยและประเมินผล

1. นางดวงใจ ญาณโรจน์ ตำแหน่งรองผู้อำนวยการ ระดับชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงาน โรงเรียนธรรมาภิบาลบ้านโฮ้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 35
2. นางจิราพร ไกรพล ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ ระดับชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงาน สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2
3. นายธนากร อาทะเดช ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ ระดับชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงาน สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบทางด้านหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา

1. นางวรรณพร ลิทธิตัน ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านห้วยหละ สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2
2. นางสายทอง บันฟู ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านห้วยหละ สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2
3. นายประดุง แจ่มหม้อ ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านห้วยหละ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2

ภาคผนวก ข

แบบประเมินที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

- แบบประเมินคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง: สำหรับผู้เชี่ยวชาญ
- แบบประเมินความตรงเชิงเนื้อหาและความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของข้อสอบหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง : สำหรับผู้เชี่ยวชาญ
- แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง

แบบประเมินคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง
(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

คำชี้แจง

1. แบบประเมินฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินเกี่ยวกับคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำผลการประเมินไปวิเคราะห์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนาต่อไป

2. แบบประเมินฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

2.1 รายการประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง แบ่งระดับคุณภาพออกเป็น 5 ระดับ คือ

ระดับ 5 หมายถึง ระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง ระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ระดับพอใช้

ระดับ 1 หมายถึง ระดับควรปรับปรุง

2.2 ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

3. ขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ ทำเครื่องหมาย ในช่องระดับความคิดเห็นของท่าน หากมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมกรุณาเขียนลงในช่องที่กำหนด

ผู้วิจัย

นางลภัสสรดา จารุสิทธิกุล

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาเทคโนโลยีสื่อสารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

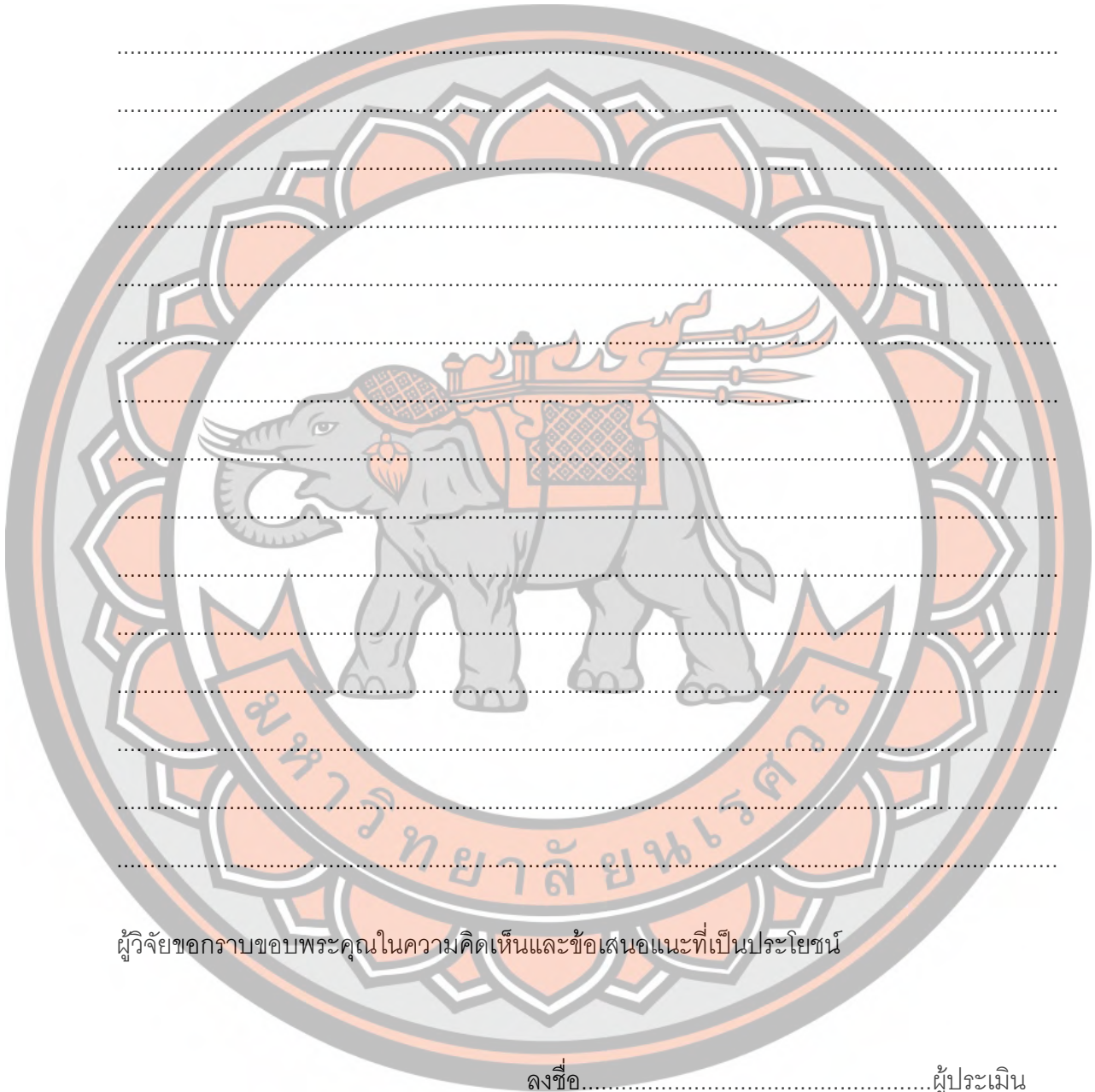
**แบบประเมินคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง
(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)**

ตอนที่ 1 รายการประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	-1	
1. ลักษณะรูปเล่ม						
1.1 การจัดรูปเล่มมีความเหมาะสม						
1.2 การเย็บเล่มหนา ประณีต คงทน ถาวร						
1.3 ขนาดของเล่มพอเหมาะแก่การจับถือ ของเด็กในวัยนี้						
1.4 ขนาดของตัวอักษรเหมาะสมกับระดับชั้น และวัยของเด็ก						
1.5 ตัวอักษรสวยงาม อ่านง่ายและชัดเจน						
1.6 กระดาษมีคุณภาพ หนา เหนียว ทนทาน						
1.7 จำนวนหน้ามีความเหมาะสม						
2. ภาพประกอบ						
2.1 ภาพมีความสัมพันธ์กับเนื้อเรื่องเป็น อย่างดี						
2.2 ภาพส่วนใหญ่ ชัดเจน มีศิลปะ						
2.3 ขนาดของภาพเหมาะสม						
2.4 จำนวนภาพเพียงพอที่ให้เข้าใจเนื้อเรื่อง						
3. เนื้อเรื่อง						
3.1 เนื้อเรื่องเหมาะสมกับวัยของเด็ก						
3.2 ความยาวของเรื่องเหมาะสมกับวัยและ ความสนใจของเด็ก						
3.3 เนื้อหาอิงหลักสูตรส่วนใด ส่วนหนึ่ง						
3.4 เนื้อเรื่องสามารถนำไปประยุกต์ใน ชีวิตประจำวันได้						

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
3. เนื้อเรื่อง						
3.5 การเรียงลำดับความยาก-ง่าย						
4. การใช้ภาษา						
4.1 ภาษาที่ใช้มีความชัดเจน เข้าใจง่าย เหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของเด็ก						
4.2 ประโยคที่ใช้ ไม่ซับซ้อน						
4.3 ใช้ลีลาภาษาอ่านแล้วสนุก กระชับ						
5. คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ						
5.1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มี หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา						
5.2 นักเรียนได้เรียนรู้ภาษาท้องถิ่นของ ตนเอง						
5.3 เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สามารถ บูรณาการได้หลายวิชา						
5.4 ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน และแสวงหาความรู้จากการอ่าน						
5.5 ให้นักเรียนเกิดความรัก และหวงแหน ภูมิปัญญาด้านภาษา						
5.6 ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้มากขึ้น						
5.7 เป็นแนวทางหรือตัวอย่างในการจัดทำ หนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักเรียน ครู และ ผู้สนใจ						

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบประเมินความตรงเชิงเนื้อหาและความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของข้อสอบ
หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่า
ช้างสำหรับผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง

ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญพิจารณาประเมินความตรงเชิงเนื้อหาและ
ความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของข้อสอบหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง เพื่อนำไปใช้ในการวัดและประเมินผู้เรียน ทั้งนี้ให้ท่าน
ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนน ความคิดเห็นของรายการประเมินแต่ละข้อ โดยมีเกณฑ์การ
ให้คะแนนดังนี้

+1 แน่ใจว่าข้อสอบมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับจุดประสงค์

0..... ไม่แน่ใจว่าข้อสอบมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับจุดประสงค์

-1 แน่ใจว่าข้อสอบไม่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับจุดประสงค์

ผู้วิจัย

นางลภัสสรดา จารุสิทธิกุล

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาเทคโนโลยีสื่อสารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

ตอนที่ 1 แบบประเมินความตรงเชิงเนื้อหาและความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของ
ข้อสอบหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียน
บ้านท่าช้าง

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	ระดับความเหมาะสม		
		+1	0	-1
บอกคำศัพท์ภาษาล้านนา ได้ (K)	1. ข้อใดพูดถูกต้อง ก. ตำรวจ – ตำนวด ข. ปู่ – อีป้อ ค. เด็ก – ละอ่อน ง. ผู้ชาย – ป้ออ้อย เฉลย ค. เด็ก – ละอ่อน			
	2. คำว่า “ผู้ใหญ่บ้าน” ในข้อใดถูกต้อง ก. ສູ້ໂພດ ข. ສູ້ເຢັດ ค. ດ່ວ່າວ ง. ດ່ວ່າວ เฉลย ค. ດ່ວ່າວ			
	3. ข้อใดคือคำว่า ທູ້ວ ก. จาน ข. ช้อน ค. หม้อน้ำ ง. กระบวย เฉลย ค. หม้อน้ำ			
	4. ข้อใดพูดถูกต้อง ก. สำรับข้าว – ชันโตก ข. หม้อน้ำ – หม้อน้ำ ค. รองเท้าแตะ – กุบ ง. จาน – ป้าก เฉลย ก. สำรับข้าว – ชันโตก			

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	ระดับความเหมาะสม		
		+1	0	-1
บอกคำศัพท์ภาษาล้านนาได้ (K)	5. คำว่า “ หฺมา ” ประกอบไปด้วยคำใดบ้าง ก. หมาก-ป่าว ข. หมาก-หมุด ค. หมาก-ก้วย ง. หมาก-เต้า เฉลย ข. หมาก-หมุด			
	6. คำว่า “ ถั่วลิสง ” ในข้อใดถูกต้อง ก. ᨧᩢ᩠ᨦᩉ᩠ᩅᩢᨯ᩵ᨦ ข. ᨧᩢ᩠ᨦᩉ᩠ᩅᩢᨯ᩵ᨦ ค. ᨧᩢ᩠ᨦᩉ᩠ᩅᩢᨯ᩵ᨦ ง. ᨧᩢ᩠ᨦᩉ᩠ᩅᩢᨯ᩵ᨦ เฉลย ก. ᨧᩢ᩠ᨦᩉ᩠ᩅᩢᨯ᩵ᨦ			
	7. ข้อใดเขียนคำว่า “คิดถึง” ได้ถูกต้อง ก. ᨧᩢ᩠ᨦᩉ᩠ᩅᩢᨯ᩵ᨦ ข. ᨧᩢ᩠ᨦᩉ᩠ᩅᩢᨯ᩵ᨦ ค. ᨧᩢ᩠ᨦᩉ᩠ᩅᩢᨯ᩵ᨦ ง. ᨧᩢ᩠ᨦᩉ᩠ᩅᩢᨯ᩵ᨦ เฉลย ค. ᨧᩢ᩠ᨦᩉ᩠ᩅᩢᨯ᩵ᨦ			
	8. คำว่า “ ตู่ ” คือคำใด ก. เกลียด-จั่ง ข. สูง-เต็ง ค. อ้วน-ตุ้ย ง. เดิน-เต่ว เฉลย ค. อ้วน-ตุ้ย			
	9. คำว่า “ หฺว ” คือคำใด ก. ชั่ว-สะพาน ข. ตูบ-กระท่อม ค. ชั่ว-รั้ว ง. ขะไค-บันได เฉลย ค. ชั่ว-รั้ว			

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	ระดับความเหมาะสม		
		+1	0	-1
บอกคำศัพท์ภาษาล้านนาได้ (K)	10. คำว่า “ ຂົວ ” ประกอบไปด้วยตัวอักษรอะไรบ้าง ก. ຫ- ັ- ອ ข. ຕ- ັ- ອາ ค. ຫ- ັ- ງ ง. ເ- ຕ- ອ เฉลย ก. ຫ ັ- ອ			
	11. คำว่า “เมือง” ในชื่อใดถูกต้อง ก. ນະຄົນ ข. ເມັງ ค. ຂຸນ ง. ສູນ เฉลย ข. ເມັງ			
	12. ชื่อใดถูกต้อง ก. ວຸ່ມ – ຈ້ອນ ข. ຈ້ອນ – ຈ້ອງ ค. ຮອງເທົ່າແຕະ – ເກີບແຕະ ง. ຫມ້ອນ້າ – ນ້ຳໂບຍ เฉลย ค. ຮອງເທົ່າແຕະ – ເກີບແຕະ			
	13. คำว่า “กัด” ในชื่อใดถูกต้อง ก. ດ່ວ ข. ດູ ค. ດູ ง. ດູ เฉลย ข. ດູ			
	14. .ชื่อในภาษาล้านนา พูดยังไร ก. ຈ້ອນ ข. ຈ້ອນ ค. ຈ້ອງ ง. ຈ່ອມ เฉลย ก. ຈ້ອນ			

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	ระดับความเหมาะสม		
		+1	0	-1
อ่านและเขียนคำศัพท์ ภาษาล้านนา ได้ (P)	15. ข้อใดเขียนผิด ก. เด็ก - <u>เดັ</u> ข. พี่สาว - <u>สิ่วง</u> ค. แม่ - <u>เม่ว</u> ง. พวกเขา - <u>ตู่ทเว่ว</u> เฉลย ค. แม่ - <u>เม่ว</u>			
	16. ข้อใดอ่านว่า "สี่จย" ก. พ่อ ข. พ่อใจ ค. พี่ชาย ง. พ่อบ้าน เฉลย ค. พี่ชาย			
	17. ข้อใดเขียนคำว่า "นักเรียน" ได้ถูกต้อง ก. <u>ตัวอู</u> ข. <u>ลื้อย</u> ค. <u>ขู่จย</u> ง. <u>ล่อบง</u> เฉลย ข. <u>ลื้อย</u>			
	18. ข้อใดเขียนผิด ก. ชันโตก - <u>ชู่โต</u> ข. ถังน้ำ - <u>ตู่</u> ค. ร่ม - <u>ร่ม</u> ง. แก้วน้ำ - <u>แก่ว</u> เฉลย ง. แก้วน้ำ - <u>แก่ว</u>			

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	ระดับความเหมาะสม		
		+1	0	-1
อ่านและเขียนคำศัพท์ ภาษาล้านนา ได้ (P)	19. ข้อใดเขียนถูกต้อง ก. ວື້ - ດູ່ງເທົ່າ ข. ວື້ - ມຸ່ງ ค. ສຸ້ງ - ຈອບ/ໜອບກ ง. ດູ່ງ - ກະບວຍ เฉลย ค. ສຸ້ງ - ຈອບ/ໜອບກ			
	20. ข้อใดอ่านว่า “ลุ่มบุง” ก. หม่อน้ำ ข. น้ำค ค. น้ำบวย ง. ชันโตก เฉลย ค. น้ำบวย			
	21. ข้อใดอ่านว่า “หลวงหลู่” ก. แต่งโม ข. ฝรั่ง ค. สี่ปะรด ง. มะม่วง เฉลย ค. สี่ปะรด			
	22. ข้อใดเขียนคำว่า “ผักชี” ได้ถูกต้อง ก. ສຸ້ງ ข. ສຸ້ງວື້ ค. ສຸ້ງ ง. ສຸ້ງ เฉลย ก. ສຸ້ງ			

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	ระดับความเหมาะสม		
		+1	0	-1
อ่านและเขียนคำศัพท์ ภาษาล้านนา ได้ (P)	23. ข้อใดเขียนถูกต้อง ก. จรวด - ຈຳວຽດ ข. นักแสดง - ນັກສະແດງ ค. แม่หญิง - ມ່າຍິງ ง. แม่บ้าน - ມ່າບ້ານ เฉลย ค. แม่หญิง - ມ່າຍິງ			
	24. ข้อใดอ่านว่า “วงฆน” ก. สั้งชะ ข. ชะโยม ค. แม่ยิง ง. ป้อฮ้อย เฉลย ก. สั้งชะ			
	25. ข้อใดเขียนคำว่า “กางเกง” ได้ถูกต้อง ก. ຄູນຕົ້ງ ข. ວຽງ ค. ຄູນທຽງ ง. ກຽງ เฉลย ง. ກຽງ			
	26. ข้อใดเขียนถูกต้อง ก. ผักชี - ຜັກສີ ข. แต่งโม - ທຸງເມັງ ค. ผักตำลึง - ທຸງທ່າລິງ ง. มะพร้าว - ທຸງຮູ เฉลย ข. แต่งโม - ທຸງເມັງ			

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	ระดับความเหมาะสม		
		+1	0	-1
อ่านและเขียนคำศัพท์ ภาษาล้านนา ได้ (P)	27. ข้อใดเขียนผิด ก. มะระ - မာယု ข. น้อยหน้า - ဥယျာဉ် ค. พริก - ပုစိ ง. สระแห่น - ဓမ္မဗျဉ် เฉลย ง. สระแห่น - ဓမ္မဗျဉ်			
	28. ข้อใดอ่านถูกต้อง ก. มะพร้าว - မာမုတ် ข. ขนุน - ပဲတဲာ် ค. ผักชี - မိက် ง. พริกชี้ฟ้า - ပုစိ เฉลย ง. พริกชี้ฟ้า - ပုစိ			
	29. ข้อใดอ่านว่า “ လူဗူ ” ก. พริกหนุ่ม-พริกชี้ฟ้า ข. ผักกัอมก่อ-โหระพา ค. ပဲ ขนุน-ขนุน ง. ผักหละ- စး อม เฉลย ง. ผักหละ- စး อม			
	30. ข้อใดเขียนถูกต้อง ก. ไร่ - လိဗူ ข. ฉลาด - လူ ค. ขอโทษ - ဗူ ง. หิว - ဗူ เฉลย ง. หิว - ဗူ			

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	ระดับความเหมาะสม		
		+1	0	-1
อ่านและเขียนคำศัพท์ ภาษาล้านนา ได้ (P)	31. ข้อใดเขียนคำว่า “ตลาด” ได้ถูกต้อง ก. ທຸ ຂ. ເຮັດ ค. ປ່າທູ ຈ. ສັ			
	เฉลย ก. ທຸ			
	32. ข้อใดเขียนผิด ก. ສະພານ-ສັ ຂ. ປະຕູ-ປ່າ ค. ບັນໄດ-ສັ ຈ. ຫນ້າຕ່າງ-ເຮັດ เฉลย ง. ຫນ້າຕ່າງ-ເຮັດ			
	33. ข้อใดอ่านว่า “ตู่” ก. ເຄື່ຍດ ຂ. ຈັກ ค. ໂກຣົງ ຈ. ສອບ เฉลย ก. ເຄື່ຍດ			
	34. ข้อใดเขียนผิด ก. ເດີນ-ເຮັ ຂ. ຕະໂກນ-ຕ່ວ ค. ວິງ-ແວ່ ຈ. ກິນ-ຕິ เฉลย ข. ຕະໂກນ-ຕ່ວ			
35. ข้อใดอ่านถูกต้อง ก. ພູດ-ເອີ້ນ ข. ເດີນ-ຈັງ ค. ກິນ-ໄດ້ຍາກ ง. ໂງ່-ງ່າວ เฉลย ง. ໂງ່-ງ່າວ				

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	ระดับความเหมาะสม		
		+1	0	-1
อ่านและเขียนคำศัพท์ ภาษาล้านนา ได้ (P)	36. ข้อใดอ่านถูกต้อง ก. ชั้ว-สะพาน ข. ตูบ-กระท่อม ค. ฮั้ว-รั้ว ง. ชะไต-บันได เฉลย ข. ชั้ว-สะพาน			
	37. ข้อใดอ่านว่า “ฮื้อ” ก. บ้าน ข. โรงเรียน ค. วัด ง. โรงพยาบาล เฉลย ค. วัด			
	38. ข้อใดอ่านว่า “ไถฮู” ก. จัง ข. เกียด ค. เต็ง ง. ชี่ฮู้ เฉลย ง. ชี่ฮู้			
	39. ข้อใดเขียนถูกต้อง ก. บ้าน – ๒๕ ข. วัด – ๒๕๖ ค. โรงพยาบาล – ๒๕ ง. ตลาด – ๒๕ เฉลย ก. บ้าน – ๒๕			
	40. ข้อใดอ่านว่า “ฮู” ก. ฮั้ว ข. เวียง ค. ฮ้าน ง. ดอย เฉลย ค. ฮ้าน			

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	ระดับความเหมาะสม		
		+1	0	-1
นำความรู้ภาษาถิ่นนำไป ปรับประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ (A)	41. คำว่า “ <u>ตัว</u> ” มีความหมายว่าอย่างไร ก. หญิงผู้ให้กำเนิดหรือเลี้ยงดูลูก ข. ชายผู้ให้กำเนิดแก่ลูก ค. แม่ของพ่อ, เมียของปู่, ง. พ่อของพ่อ, ผัวของย่า เฉลย ข. ชายผู้ให้กำเนิดแก่ลูก			
	42. คำว่า “ <u>ขี้ขี้</u> ” มีความหมายว่าอย่างไร ก. หญิงผู้ให้กำเนิดหรือเลี้ยงดูลูก ข. คำใช้แทนชื่อเรียกภิกษุสงฆ์ ค. แม่ของพ่อ, เมียของปู่, ง. ลูกศิษย์วัด, เด็ก ๆ ที่อาศัยอยู่กับ พระสงฆ์ในวัด. เฉลย ง. ลูกศิษย์วัด, เด็ก ๆ ที่อาศัยอยู่กับ พระสงฆ์ในวัด			
	43. ปู่सानกระต๊อบ คำที่ขีดเส้นใต้ คือคำใด ก. <u>ฮูต</u> ข. <u>ฮูต</u> ค. <u>ฮูตฮูต</u> ง. <u>ฮูต</u> เฉลย ค. <u>ฮูตฮูต</u>			
	44. คำว่า “ <u>ลั้ง</u> ” ใช้ทำอะไร ก. ตักน้ำ ข. ใส่ข้าว ค. กวาดบ้าน ง. เช็ดบ้าน เฉลย ก. ตักน้ำ			

จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อสอบ	ระดับความเหมาะสม		
		+1	0	-1
	<p>45. คำว่า “โหลงทว” ใช้กับอาหารประเภทใด</p> <p>ก. ประเภททอด ข. ประเภทแกง ค. ประเภทต้ม ง. ประเภทนึ่ง</p> <p>เฉลย ข. ประเภทแกง</p>			
	<p>46. พ่อของฉันชอบกินกะชาย คำที่ขีดเส้นใต้คือคำใด</p> <p>ก. หอมด่วน ข. บะฮ้อย ค. บะแคว้ง ง. หัวระแอน</p> <p>เฉลย ง. หัวระแอน</p>			
	<p>47. คำว่า “ฮู้โฮฮู” ใช้ในเหตุการณ์ใด</p> <p>ก. เมื่อทำความผิด ข. ดีใจ ค. ร้องไห้ ง. ได้รับรางวัล</p> <p>เฉลย ก. เมื่อทำความผิด</p>			
	<p>48. แม่ของฉันเย็บผ้าสวยมาก คำที่ขีดเส้นใต้ พูดยังไง</p> <p>ก. หยิบผ้า ข. หยิบผ้า ค. แยมผ้า ง. สอยผ้า</p> <p>เฉลย ข. หยิบผ้า</p>			

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อสอบหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนบ้านท่าช้าง โดยแบบสอบถามนี้มีจำนวนข้อคำถามทั้งสิ้น ๓ ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนบ้านท่าช้าง

ตอนที่ 3 เป็นคำถามแบบปลายเปิดเพื่อรับทราบข้อเสนอแนะอื่นๆ

ดังนั้น ขอให้นักเรียนประเมินความคิดเห็นที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องคะแนนที่ตรงกับความคิดเห็นของตนมากที่สุดเพียงข้อเดียว ซึ่งความหมายของระดับความคิดเห็น มีดังนี้

5	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยอยู่ในระดับ มากที่สุด
4	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยอยู่ในระดับ มาก
3	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยอยู่ในระดับ ปานกลาง
2	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยอยู่ในระดับ น้อย
1	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ความคิดเห็นของนักเรียนครั้งนี้ไม่มีผลต่อคะแนนใดๆ ทั้งสิ้น คำตอบของนักเรียนจะเป็นประโยชน์ต่องานวิชาการของส่วนรวมทั้งในระดับโรงเรียน ระดับท้องถิ่น และระดับประเทศ จึงขอให้นักเรียนตั้งใจตอบข้อคำถามตามความเป็นจริง

ผู้วิจัย

นางลภัสสรดา จารุสิทธิกุล

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาเทคโนโลยีสื่อสารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่.....โรงเรียน.....

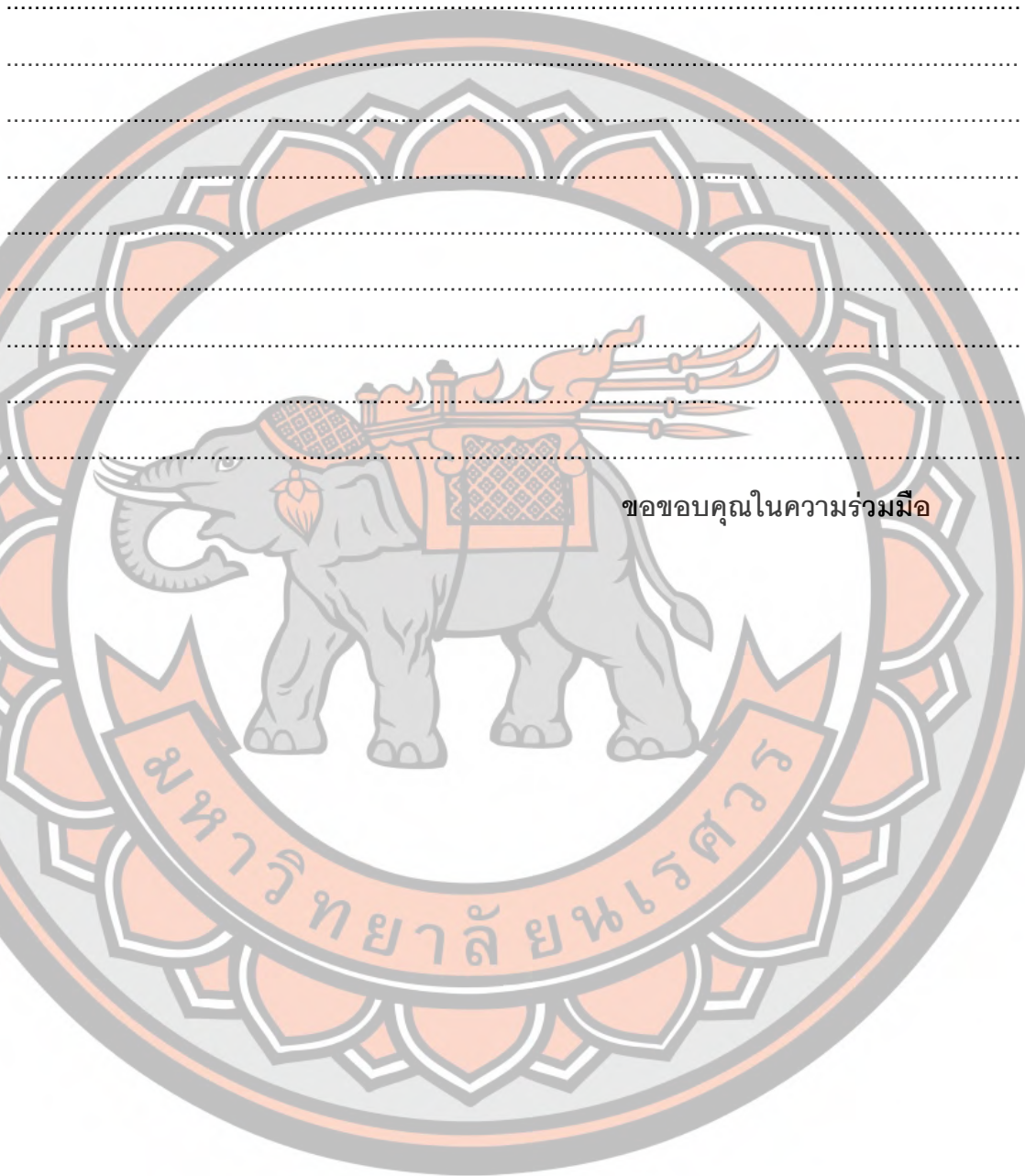
เพศ () ชาย () หญิง

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
1. รูปเล่มและการพิมพ์						
1.1 นักเรียนเห็นว่าชื่อเรื่องกระตุ้น ความสนใจชวนให้อ่าน						
1.2 นักเรียนเห็นว่าปกสวยงาม ความสนใจ						
1.3 นักเรียนเห็นว่ากระดาษ หนาประณีต						
1.4 นักเรียนเห็นว่าการจัดข้อความ รูปภาพ อ่านง่าย สบายตา						
1.5 นักเรียนเห็นว่าการออกแบบ หนังสือจัดได้เหมาะสม						
2. ด้านภาพประกอบ						
2.1 นักเรียนเห็นว่าภาพประกอบ ชัดเจนสื่อได้เข้าใจ						
2.2 นักเรียนเห็นว่าภาพประกอบ สอดคล้องกับเนื้อหา						
2.3 นักเรียนเห็นว่าภาพประกอบ น่าสนใจ ชวนอ่าน						
2.4 นักเรียนเห็นว่าคำอธิบายทำให้ เข้าใจเนื้อหามากขึ้น						
2.5 นักเรียนเห็นว่าจำนวน ภาพประกอบเหมาะสม						

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
3. ด้านเนื้อหา						
3.1 นักเรียนเห็นว่าเนื้อหาน่าสนใจชวนให้ติดตาม						
3.2 นักเรียนเห็นว่าเขียนเนื้อหาอ่านเข้าใจง่าย						
3.3 นักเรียนเห็นว่าเนื้อหาให้ความรู้เกี่ยวกับภาษาล้านนาที่นำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้						
4. ด้านการใช้ภาษา						
4.1 นักเรียนเห็นว่าภาษาที่ใช้ง่ายต่อการอ่านและการทำความเข้าใจ						
4.2 นักเรียนเห็นว่าการอธิบายเนื้อหาชัดเจนน่าอ่าน						
4.3 นักเรียนเห็นว่าการใช้ภาษาสละสลวย						
5. ด้านคุณค่าของหนังสือ						
5.1 นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในภาษาล้านนา						
5.2 นักเรียนได้รับความเพลิดเพลินในการอ่าน						
5.3 นักเรียนเกิดความรักและภูมิใจในภาษาท้องถิ่นตนเอง						
5.4 นักเรียนได้แนวทางปฏิบัติเพื่อสืบสานภาษาล้านนาในท้องถิ่น						
5.5 นักเรียนได้รับความรู้ที่เป็นประโยชน์สามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้						

ตอนที่ 3 ข้อเสนอนะอื่นๆ

ขอขอบคุณในความร่วมมือ

ภาคผนวก ค

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

- ผลการประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา
- ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้ กับแบบทดสอบก่อน-หลังเรียน
- ผลการประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามแบบสอบถามที่ใช้วัดความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา
- ผลการหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา ตามเกณฑ์ E_1/E_2
- ผลการหาค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเที่ยงของคะแนนที่ได้จากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาล้านนา
- ผลคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนแต่ละคน หลังการเรียนด้วย หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
- ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากแบบทดสอบก่อน-หลังเรียน
- ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากแบบทดสอบก่อน-หลัง เมื่อเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ

ตาราง 9 ผลการประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					ระดับ คุณภาพ
	n=3			\bar{x}	SD	
	1	2	3			
1. ลักษณะรูปเล่ม						
1.1 การจัดรูปเล่มมีความเหมาะสม	5	5	4	4.67	0.58	มากที่สุด
1.2 การเย็บเล่มหนา ประณีต คงทน ถาวร	4	5	3	4.00	1.00	มาก
1.3 ขนาดของเล่มพอเหมาะแก่การ จับถือของเด็กในวัยนี้	5	4	5	4.67	0.58	มากที่สุด
1.4 ขนาดของตัวอักษรเหมาะสมกับ ระดับชั้นและวัยของเด็ก	5	4	5	4.67	0.58	มากที่สุด
1.5 ตัวอักษรสวยงาม อ่านง่ายและ ชัดเจน	5	5	4	4.67	0.58	มากที่สุด
1.6 กระดาษมีคุณภาพ หนา เหนียว ทนทาน	3	4	5	4.00	1.00	มาก
1.7 จำนวนหน้ามีความเหมาะสม	4	5	5	4.67	0.58	มากที่สุด
เฉลี่ย				4.48	0.08	มาก
2. ภาพประกอบ						
2.1 ภาพมีความสัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง เป็นอย่างดี	5	4	4	4.33	0.58	มาก
2.2 ภาพส่วนใหญ่ ชัดเจน มีศิลปะ	4	4	3	3.67	0.58	มาก
2.3 ขนาดของภาพเหมาะสม	4	4	5	4.33	0.58	มาก
2.4 จำนวนภาพเพียงพอที่ให้เข้าใจ เนื้อเรื่อง	5	4	4	4.33	0.58	มาก
เฉลี่ย				4.17	0.29	มาก

ตาราง 9 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของ			n=3		ระดับ คุณภาพ
	ผู้เชี่ยวชาญ			\bar{x}	SD	
	1	2	3			
3. เนื้อหา						
3.1 เนื้อเรื่องเหมาะสมกับวัยของเด็ก	5	4	4	4.33	0.58	มาก
3.2 ความยาวของเรื่องเหมาะสมกับวัยและความสนใจของเด็ก	4	5	5	4.67	0.58	มากที่สุด
3.3 เนื้อหาอิงหลักสูตรส่วนใด ส่วนหนึ่ง	4	4	5	4.33	0.58	มาก
3.4 เนื้อเรื่องสามารถนำไปประยุกต์ในชีวิตประจำวันได้	5	5	4	4.67	0.58	มากที่สุด
3.5 การเรียงลำดับความยาก-ง่าย	4	5	4	4.33	0.58	มาก
เฉลี่ย				4.47	0.12	มาก
4. การใช้ภาษา						
4.1 ภาษาที่ใช้มีความชัดเจน เข้าใจง่ายเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของเด็ก	5	4	4	4.33	0.58	มาก
4.2 ประโยคที่ใช้ ไม่ซับซ้อน	4	3	4	3.67	0.58	มาก
เฉลี่ย				4.00	0.50	มาก
5. คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ						
5.1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาด้านนา	5	4	4	4.33	0.58	มาก
5.2 นักเรียนได้เรียนรู้ภาษาท้องถิ่นของตนเอง	4	5	5	4.67	0.58	มากที่สุด
5.3 เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สามารถบูรณาการได้หลายวิชา	5	5	4	4.67	0.58	มากที่สุด

ตาราง 9 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของ			n=3		ระดับ คุณภาพ
	ผู้เชี่ยวชาญ			\bar{x}	SD	
	1	2	3			
5. คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ (ต่อ)						
5.4 ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน และแสวงหาความรู้จากการอ่าน	3	4	5	4.00	1.00	มาก
5.5 ให้นักเรียนเกิดความรัก และหวงแหนภูมิ ปัญญาด้านภาษา	5	4	5	4.67	0.58	มากที่สุด
5.6 ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้มากขึ้น	5	4	4	4.33	0.58	มาก
5.7 เป็นแนวทางหรือตัวอย่างในการจัดทำ หนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักเรียน ของครู และ ผู้สนใจ	4	5	5	4.67	0.58	มากที่สุด
เฉลี่ย				4.47	0.12	มาก
รวมเฉลี่ย				4.47	0.12	มาก

ตาราง 10 ผลการพิจารณาความสอดคล้องของแบบทดสอบวันผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
กับจุดประสงค์การเรียนรู้ (IOC) จำนวน 50 ข้อ

ข้อที่	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ผลการพิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	1	1	0	0.67	สอดคล้อง
2	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
3	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
4	1	1	0	0.67	สอดคล้อง
5	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
6	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
7	1	1	1	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อที่	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ผลการพิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
8	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
9	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
10	1	1	0	0.67	สอดคล้อง
11	1	1	0	0.67	สอดคล้อง
12	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
13	1	1	0	0.67	สอดคล้อง
14	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
15	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
16	1	1	0	0.67	สอดคล้อง
17	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
18	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
19	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
20	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
21	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
22	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
23	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
24	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
25	1	1	0	0.67	สอดคล้อง
26	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
27	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
28	1	1	0	0.67	สอดคล้อง
29	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
30	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
31	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
32	1	1	1	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อที่	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ผลการพิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
38	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
39	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
40	1	1	0	0.67	สอดคล้อง
41	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
42	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
43	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
44	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
45	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
46	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
47	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
48	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
49	1	1	0	0.67	สอดคล้อง
50	1	1	1	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 11 ผลการประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามแบบสอบถามที่ใช้วัดความคิดเห็นของ นักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ผลการพิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1. รูปเล่มและการพิมพ์					
1.1 นักเรียนเห็นว่าชื่อเรื่องกระตุ้น					
ความสนใจชวนให้อ่าน	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
1.2 นักเรียนเห็นว่าปกสวยงามแล้ว					
ความสนใจ	1	1	1	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 11 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็นของ			IOC	ผลการพิจารณา
	ผู้เชี่ยวชาญ				
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1.3 นักเรียนเห็นว่าการเข้าเล่ม แน่นหนาประณีต	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
1.4 นักเรียนเห็นว่าการจัดข้อความ รูปภาพ อ่านง่าย สบายตา	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
1.5 นักเรียนเห็นว่าการออกแบบ หนังสือจัดได้เหมาะสม	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
2. ด้านภาพประกอบ					
2.1 นักเรียนเห็นว่าคุณภาพประกอบ ชัดเจนสื่อได้เข้าใจ	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
2.2 นักเรียนเห็นว่าคุณภาพประกอบ สอดคล้องกับเนื้อหา	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
2.3 นักเรียนเห็นว่าคุณภาพประกอบ น่าสนใจ ชวนอ่าน	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
2.4 นักเรียนเห็นว่าคุณภาพประกอบ เข้าใจเนื้อหามากขึ้น	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
2.5 นักเรียนเห็นว่าคุณภาพ ภาพประกอบเหมาะสม	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
3. ด้านเนื้อหา					
3.1 นักเรียนเห็นว่าคุณภาพเนื้อหา ชวนให้ติดตาม	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
3.2 นักเรียนเห็นว่าคุณภาพเนื้อหา อ่านเข้าใจง่าย	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
3.3 นักเรียนเห็นว่าคุณภาพเนื้อหา ความรู้เกี่ยวกับภาษาล้านนาที่ นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	1	1	1	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 11 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็นของ			IOC	ผลการพิจารณา
	ผู้เชี่ยวชาญ				
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
4. ด้านการใช้ภาษา					
4.1 นักเรียนเห็นว่าภาษาที่ใช่ง่ายต่อการอ่านและการทำความเข้าใจ					
เข้าใจ	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
4.2 นักเรียนเห็นว่าการอธิบายเนื้อหาชัดเจนน่าอ่าน					
	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
4.3 นักเรียนเห็นว่าการใช้ภาษาสละสลวย					
	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
5. ด้านคุณค่าของหนังสือ					
5.1 นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในภาษาล้านนา					
	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
5.2 นักเรียนได้รับความเพลิดเพลินในการอ่าน					
	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
5.3 นักเรียนเกิดความรักและภูมิใจในภาษาท้องถิ่นตนเอง					
	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
5. ด้านคุณค่าของหนังสือ (ต่อ)					
5.4 นักเรียนได้แนวทางปฏิบัติเพื่อสืบสานภาษาล้านนาในท้องถิ่น					
	1	1	1	1.00	สอดคล้อง
5.5 นักเรียนได้รับความรู้ที่เป็นประโยชน์สามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้					
	1	1	1	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 12 ผลการหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา
ครั้งที่ 2 ชั้นทดลองกลุ่มเล็ก (1:10)

นักเรียน	ผลการสอบระหว่างเรียน					รวม	ผลการสอบหลังเรียน
	1	2	3	4	5		
คะแนนเต็ม (ระบุ)	30	30	30	30	30	150	20
คนที่ 1	24	24	25	22	21	116	14
คนที่ 2	23	22	28	22	21	116	19
คนที่ 3	21	21	20	21	20	103	15
คนที่ 4	20	19	21	18	21	99	13
คนที่ 5	23	20	23	22	20	108	14
คนที่ 6	24	21	23	20	24	112	12
คนที่ 7	23	20	22	20	23	108	16
คนที่ 8	22	20	21	21	22	106	17
คนที่ 9	24	22	23	21	24	114	18
คนที่ 10	23	21	22	21	21	108	14
รวม	227	210	228	208	217	1090	152
เฉลี่ย	22.70	21.00	22.80	20.80	21.70	109.00	15.20
เฉลี่ยร้อยละ	75.67	70.00	76.00	69.33	72.33	72.67	76.00
E_1/E_2	72.67						76.00

ตาราง 13 ผลการหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา
ครั้งที่ 3 ชั้นทดลองกลุ่มภาคสนาม (1:30)

นักเรียน	ผลการสอบระหว่างเรียน					รวม	ผลการสอบหลังเรียน
	1	2	3	4	5		
คะแนนเต็ม	30	30	30	30	30	150	20
คนที่ 1	26	25	27	28	26	132	18
คนที่ 2	27	27	25	22	28	129	17
คนที่ 3	28	24	24	25	29	130	17
คนที่ 4	29	26	25	25	22	127	15
คนที่ 5	24	28	25	23	26	126	19
คนที่ 6	26	29	26	22	24	127	19
คนที่ 7	27	22	24	26	28	127	15
คนที่ 8	24	26	25	22	25	122	14
คนที่ 9	23	24	27	28	27	129	17
คนที่ 10	26	28	24	26	24	128	18
คนที่ 11	25	26	22	27	22	122	16
คนที่ 12	24	27	23	29	20	123	17
คนที่ 13	28	25	28	24	24	129	18
คนที่ 14	27	24	22	25	23	121	16
คนที่ 15	28	26	26	27	24	131	19
คนที่ 16	26	26	23	25	26	126	18
คนที่ 17	26	23	24	22	26	121	12
คนที่ 18	25	23	24	27	23	122	13
คนที่ 19	23	25	26	24	23	121	15
คนที่ 20	27	25	25	27	20	124	17
คนที่ 21	24	27	26	26	20	123	16
คนที่ 22	25	26	25	26	26	128	18

ตาราง 13 (ต่อ)

นักเรียน	ผลการสอบระหว่างเรียน					รวม	ผลการสอบหลังเรียน
	1	2	3	4	5		
คะแนนเต็ม	30	30	30	30	30	150	20
คนที่ 23	21	21	22	22	22	108	11
คนที่ 24	27	20	27	27	27	128	18
คนที่ 25	29	29	25	25	25	133	20
คนที่ 26	22	25	28	24	24	123	15
คนที่ 27	24	28	25	26	28	131	18
คนที่ 28	26	27	26	22	22	123	15
คนที่ 29	23	25	27	23	28	126	16
คนที่ 30	28	26	29	28	29	140	20
รวม	768	763	755	753	741	3780	497
เฉลี่ย	25.60	25.43	25.17	25.10	24.70	126.00	16.57
เฉลี่ยร้อยละ	85.33	84.78	83.89	83.67	82.33	84.00	82.83
E_1/E_2			84.00				82.83

ตาราง 14 ผลการหาค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	แปลผล	ค่าอำนาจจำแนก (r)	แปลผล	สรุป
1	0.20	ใช้ได้	0.33	ใช้ได้	ใช้ได้
2	0.83	ทิ้ง	0.33	ใช้ได้	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
3	0.19	ทิ้ง	0.41	ใช้ได้	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
4	0.43	ใช้ได้	0.68	ใช้ได้	ใช้ได้
5	0.56	ใช้ได้	0.21	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
6	0.35	ใช้ได้	0.61	ใช้ได้	ใช้ได้

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อที่	ค่าความยาก ง่าย (p)	แปลผล	ค่าอำนาจ จำแนก (r)	แปลผล	สรุป
7	0.69	ใช้ได้	0.58	ใช้ได้	ใช้ได้
8	0.37	ใช้ได้	0.71	ใช้ได้	ใช้ได้
9	0.56	ใช้ได้	0.45	ใช้ได้	ใช้ได้
10	0.39	ใช้ได้	0.41	ใช้ได้	ใช้ได้
11	0.39	ใช้ได้	0.28	ใช้ได้	ใช้ได้
12	0.46	ใช้ได้	0.10	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
13	0.43	ใช้ได้	0.53	ใช้ได้	ใช้ได้
14	0.50	ใช้ได้	0.24	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
15	0.48	ใช้ได้	0.50	ใช้ได้	ใช้ได้
16	0.39	ใช้ได้	0.50	ใช้ได้	ใช้ได้
17	0.52	ใช้ได้	0.38	ใช้ได้	ใช้ได้
18	0.48	ใช้ได้	0.58	ใช้ได้	ใช้ได้
19	0.48	ใช้ได้	0.20	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
20	0.44	ใช้ได้	0.20	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
21	0.19	ทิ้ง	0.11	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
22	0.63	ใช้ได้	0.18	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
23	0.31	ใช้ได้	0.31	ใช้ได้	ใช้ได้
24	0.41	ใช้ได้	0.26	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
25	0.54	ใช้ได้	0.42	ใช้ได้	ใช้ได้
26	0.37	ใช้ได้	0.32	ใช้ได้	ใช้ได้
27	0.22	ใช้ได้	0.04	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
28	0.28	ใช้ได้	0.69	ใช้ได้	ใช้ได้
29	0.43	ใช้ได้	0.56	ใช้ได้	ใช้ได้
30	0.48	ใช้ได้	0.31	ใช้ได้	ใช้ได้
31	0.35	ใช้ได้	0.61	ใช้ได้	ใช้ได้
32	0.69	ใช้ได้	0.58	ใช้ได้	ใช้ได้

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อที่	ค่าความยาก ง่าย (p)	แปลผล	ค่าอำนาจ จำแนก (r)	แปลผล	สรุป
33	0.52	ใช้ได้	0.38	ใช้ได้	ใช้ได้
34	0.48	ใช้ได้	0.58	ใช้ได้	ใช้ได้
35	0.48	ใช้ได้	0.31	ใช้ได้	ใช้ได้
36	0.48	ใช้ได้	0.31	ใช้ได้	ใช้ได้
37	0.50	ใช้ได้	0.24	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
38	0.56	ใช้ได้	0.45	ใช้ได้	ใช้ได้
39	0.39	ใช้ได้	0.41	ใช้ได้	ใช้ได้
40	0.44	ใช้ได้	0.20	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
41	0.50	ใช้ได้	0.24	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
42	0.28	ใช้ได้	0.69	ใช้ได้	ใช้ได้
43	0.43	ใช้ได้	0.56	ใช้ได้	ใช้ได้
44	0.48	ใช้ได้	0.31	ใช้ได้	ใช้ได้
45	0.35	ใช้ได้	0.61	ใช้ได้	ใช้ได้
46	0.48	ใช้ได้	0.20	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
47	0.44	ใช้ได้	0.20	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
48	0.56	ใช้ได้	0.45	ใช้ได้	ใช้ได้
49	0.39	ใช้ได้	0.41	ใช้ได้	ใช้ได้
50	0.48	ใช้ได้	0.20	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ เท่ากับ 0.89

ตาราง 15 ผลคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนแต่
ละคน หลังการเรียน ด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5

เลขที่	คะแนนหลังเรียน
	20 คะแนน
1	17
2	19
3	16
4	14
5	17
6	15
7	16
8	16
9	18
10	17
11	13
12	19
รวม	197
เฉลี่ย	16.42
S.D	1.83

ตาราง 16 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เลขที่	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน	คะแนนผลต่าง (D)
	20 คะแนน	20 คะแนน	
1	14	17	3
2	13	19	6
3	12	16	4
4	10	14	4
5	14	17	3
6	11	15	4
7	13	16	3
8	14	16	2
9	10	18	8
10	15	17	2
11	12	13	1
12	14	19	5
รวม	152	197	45
เฉลี่ย	12.67	16.42	3.75
S.D	1.67	1.83	1.91

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	\bar{x}	S.D.	% of Mean	t	Sig(1-tailed)
ก่อนเรียน	12	20	12.67	1.67			
หลังเรียน	12	20	16.42	1.83	82.08	31.04 *	0.00

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 17 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เมื่อเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 75

เลขที่	คะแนนก่อนเรียน		คะแนนหลังเรียน		คะแนนผลต่าง (D)
	20 คะแนน	20 คะแนน	20 คะแนน	20 คะแนน	
1	14		17		3
2	13		19		6
3	12		16		4
4	10		14		4
5	14		17		3
6	11		15		4
7	13		16		3
8	14		16		2
9	10		18		8
10	15		17		2
11	12		13		1
12	14		19		5
รวม	152		197		45
เฉลี่ย	12.67		16.42		3.75
S.D	1.67		1.83		1.91

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	\bar{x}	S.D.	% of Mean	t	Sig(1-tailed)
หลังเรียน	12	20	16.42	1.83	82.08	2.68 *	0.0107

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาคผนวก ง

- แบบทดสอบก่อน-หลังเรียนภาษาล้านนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
- ตัวอย่างหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา เล่มที่ 2 เรื่อง ของใช้ เครื่องแต่งกาย

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ประกอบหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนบ้านท่าช้าง จำนวน ๒๐ ข้อ

- คำชี้แจง** ๑. แบบวัดฉบับนี้มีจำนวน ๒๐ ข้อ เป็นข้อสอบแบบปรนัยเลือกตอบ มี ๔ ตัวเลือก
๒. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียง ๑ คำตอบ และเขียนเครื่องหมาย (X) ลงในช่อง ก, ข, ค, หรือ ง ลงในกระดาษคำตอบ
๑. ข้อใด ในภาษาล้านนา พูดว่าอย่างไร
- ก. จ๋อน ข. ช็อน ค. จ๋อง ง. จ๋อม
๒. ข้อใดเขียนผิด
- ก. เด็ก - **ꨀꨣ** ข. พี่สาว - **ꨀꨣꨣ**
- ค. แม่ - **ꨀꨣ** ง. พวกเขา - **ꨀꨣꨣꨣ**
๓. ข้อใดอ่านถูกต้อง
- ก. ตำรวจ - ตำหนด ข. เด็ก - ละอ่อน
- ค. ปู่ - อีป้อ ง. ผู้ชาย - ป้ออ้อย
๔. คำว่า “ผู้ใหญ่บ้าน” ในข้อใดถูกต้อง
- ก. **ꨀꨣꨣꨣ** ข. **ꨀꨣꨣꨣ**
- ค. **ꨀꨣꨣꨣ** ง. **ꨀꨣꨣꨣ**
๕. ข้อใดคือคำว่า **ꨀꨣꨣꨣ**
- ก. งาน ข. ช็อน ค. กระบวย ง. หม้อน้ำ

๖. ข้อใดเขียนผิด
- ก. ชันโตก - **ชฺรฺโตก** ข. ถังน้ำ - **ถังฺ**
 ค. ร่ม - **ร่ม** ง. แก้วน้ำ - **แก้ว**
๗. ปุ่สถานกระต๊อบ คำที่ขีดเส้นใต้ คือคำใด
- ก. **ปู้** ข. **ชฺรฺโตก** ค. **ถู่ดะฮั่ว** ง. **ถัง**
๘. คำว่า “**ถู่**” ใช้ทำอะไร
- ก. ตักน้ำ ข. ใส่ข้าว
 ค. กวาดบ้าน ง. เช็ดบ้าน
๙. ข้อใดอ่านว่า “**ชฺวชฺชฺ**”
- ก. สัปประรด ข. ฝรั่ง ค. แดงโม ง. มะม่วง
๑๐. ข้อใดเขียนคำว่า “ผักชี” ได้ถูกต้อง
- ก. **ชฺชฺ** ข. **ชฺชฺว** ค. **ชฺชฺ** ง. **ชฺชฺ**
๑๑. คำว่า “**ชฺชฺ**” ใช้กับอาหารประเภทใด
- ก. ประเภททอด ข. ประเภทแกง
 ค. ประเภทต้ม ง. ประเภทหนึ่ง
๑๒. พ่อของฉันชอบกิน**กะชาย** คำที่ขีดเส้นใต้ คือคำใด
- ก. หอมดำน ข. บะฮ้อย
 ค. บะแคว้ง ง. หัวระแอน
๑๓. ข้อใดเขียนคำว่า “คิดถึง” ได้ถูกต้อง
- ก. **อู่** ข. **ชฺชฺว** ค. **ชฺชฺ** ง. **ชฺชฺ**
๑๔. คำว่า “**ชฺชฺ**” คือคำใด
- ก. เกลียด-จ้ง ข. สูง-दै่ง ค. เเดิน-เต่ว ง. ช้วน-ตุ้ย

๑๕. ข้อใดเขียนถูกต้อง

ก. โง่ - โทษ

ข. ฉลาด - ฉ่ำ

ค. ขอโทษ - ฐ

ง. หิว - ฐ

๑๖. คำว่า “อุ้งมือ” ใช้ในเหตุการณ์ใด

ก. เมื่อทำความผิด

ข. ดีใจ

ค. ร้องไห้

ง. ได้รับรางวัล

๑๗. ข้อใดอ่านว่า “อุ้ง”

ก. บ้าน

ข. โรงเรียน

ค. วัด

ง. โรงพยาบาล

๑๘. ข้อใดเขียนคำว่า “ตลาด” ได้ถูกต้อง

ก. ฏ

ข. ฐ

ค. ฎ

ง. ฐ

๑๙. ข้อใดอ่านถูกต้อง

ก. โรงเรียน-โฮงยา

ข. สะพาน-ข้าว

ค. ประตู่-ชะไค

ง. บ้านไค-ชวง

๒๐. นื่องของฉันทะโศกคดลงหน้าต่าง คำที่ชืดเส่นได้ พุดว่าอย่างไร

ก. ชะไค

ข. ฐ

ค. ฐ

ง. ป่อง

เฉลยคำตอบ

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประกอบหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา

1. ก

2. ค

3. ข

4. ค

5. ง

6. ข

7. ค

8. ก

9. ก

10. ก

11. ข

12. ง

13. ค

14. ง

15. ง

16. ก

17. ค

18. ก

19. ข

20. ง

ตัวอย่าง หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา

เล่ม ๒ ของใช้ เครื่องแต่งกาย

ภาพ : บุตี ส่วงตุ้ใจง๋อ
เรียบ : สภั๊สรตตะ จารุสิทอิฏกุล

คำนำ

หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ เล่มที่ ๒ เรื่อง ของใช้ เครื่องแต่งกาย เล่มนี้เป็นส่วนหนึ่งของหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนาที่จัดทำขึ้น จำนวน ๕ เล่มเพื่อใช้เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับภาษาล้านนา ใช้ศึกษาและเพิ่มพูนความรู้ ด้วยตนเอง ปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ และผู้ที่สนใจศึกษาภาษาล้านนา ซึ่งหนังสืออ่านเพิ่มเติมเล่มนี้ เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมสามภาษา คือ ภาษาล้านนา (รูปเขียน, รูปเสียง) ภาษาไทยกลาง และภาษาอังกฤษ ซึ่งได้จัดทำขึ้นทั้งหมด จำนวน ๕ เล่ม ดังนี้

เล่มที่ ๑ เรื่อง กลุ่มคน เครือญาติ

เล่มที่ ๒ เรื่อง ของใช้ เครื่องแต่งกาย

เล่มที่ ๓ เรื่อง พืชผักผลไม้

เล่มที่ ๔ เรื่อง กิริยาอาการ

เล่มที่ ๕ เรื่อง อาคาร สถานที่

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ เล่มนี้จะเป็นส่วนหนึ่งของเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างสมบูรณ์ มีประสิทธิภาพและเอื้อประโยชน์แก่นักเรียน ครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้อง และเห็นคุณค่าของภาษาล้านนา ตลอดจนการอนุรักษ์ เสริมสร้าง สืบทอด และเป็นแนวทางในการอนุรักษ์และส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนภาษาล้านนาให้แพร่หลาย และยังเป็นพื้นฐานในการศึกษาค้นคว้าภูมิปัญญาท้องถิ่นต่อไป

สภั๊สรตตะ จารุสิทอิฏกุล
ผู้จัดทำ

ข

วงล้อ (สารบัญ)

เรื่อง

หน้า

คำนำ.....	ก
สารบัญ.....	ข
คำชี้แจงในการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา.....	๑
คำแนะนำการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนาสำหรับครู.....	๒
คำแนะนำการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนาสำหรับนักเรียน.....	๓
จุดประสงค์การเรียนรู้.....	๔
แบบทดสอบก่อนเรียน.....	๕
ตัวอักษรภาษาล้านนา.....	๗
ของใช้ เครื่องแต่งกาย.....	๘
กิจกรรมที่ ๑.....	๑๘
กิจกรรมที่ ๒.....	๑๙

ค

วงล้อ สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง

หน้า

กิจกรรมที่ ๓.....	๒๐
เฉลยกิจกรรมที่ ๑-๓.....	๒๑
แบบทดสอบหลังเรียน.....	๒๒
เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน.....	๒๔
เอกสารอ้างอิง.....	๒๕
ผู้จัดทำ.....	๒๖

ตัวชี้แจง (คำชี้แจง)

หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาสันนา สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ที่นักเรียนกำลังศึกษาอยู่นี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนได้เพิ่มทักษะการเขียนคำและการแปลความหมายของคำจากภาษาสันนาเป็นภาษาไทยมาตรฐาน ซึ่งภายในหนังสือประกอบด้วย

๑. คำชี้แจงในการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาสันนา
๒. คำแนะนำการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาสันนาสำหรับครู
๓. คำแนะนำการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาสันนาสำหรับนักเรียน
๔. จุดประสงค์การเรียนรู้
๕. แบบทดสอบก่อนเรียน
๖. หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาสันนา เรื่อง ของใช้ เครื่องแต่งกาย
๗. กิจกรรมที่ ๑-๓
๘. เฉลยกิจกรรมที่ ๑-๓
๙. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน
๑๐. เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน
๑๑. เอกสารอ้างอิง
๑๒. ประวัติผู้จัดทำ

ตัวชี้แจง (คำชี้แจง)

คำแนะนำในการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาสันนาสำหรับครู

๑. หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาสันนาสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ เล่มนี้เป็นเล่มที่ ๒ เรื่อง ของใช้ เครื่องแต่งกาย
๒. หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาสันนาเล่มนี้ใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เวลา ๒ ชั่วโมง
๓. ครูดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้
๔. ขณะที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามคำชี้แจงในหนังสืออ่านเพิ่มเติม ครูคอยสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในเรื่องความซื่อสัตย์ ความสนใจและกระตือรือร้นในการปฏิบัติกิจกรรม ครูคอยเสริมความรู้ แนะนำให้คำปรึกษาแก่นักเรียนที่ไม่เข้าใจ
๕. ครูบันทึกคะแนนระหว่างการทำกิจกรรม

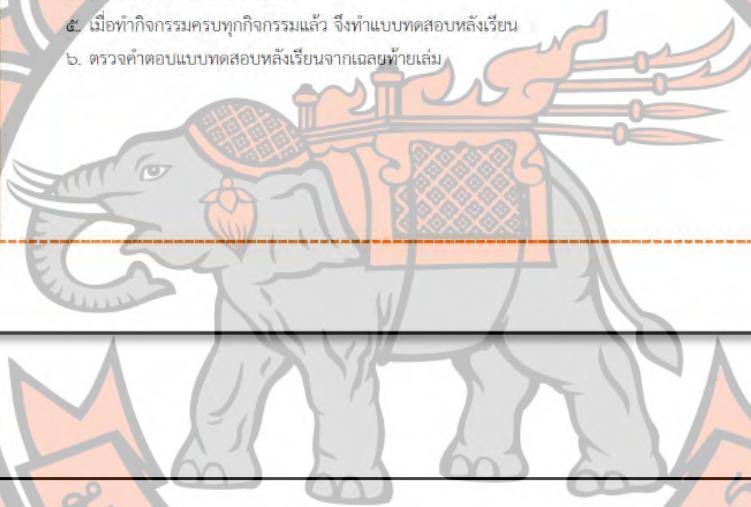
๓

คําวรรณคดีชาวไลบ์และคําวรรณคดีชาวอียิปต์

คำแนะนำในการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาสันนาสำหรับนักเรียน

หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาสันนา สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ เล่มที่ ๒ เรื่อง ของใช้ เครื่องแต่งกาย ให้นักเรียนปฏิบัติตามนี้

๑. ทำแบบทดสอบก่อนเรียน
๒. ศึกษาภาษาสันนาจากหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาสันนา
๓. ทำกิจกรรมที่ ๑-๓
๔. ตรวจสอบคำตอบเฉลยท้ายเล่ม
๕. เมื่อทำกิจกรรมครบทุกกิจกรรมแล้ว จึงทำแบบทดสอบหลังเรียน
๖. ตรวจสอบคำตอบแบบทดสอบหลังเรียนจากเฉลยท้ายเล่ม

๔

อัครประมงคตวอเอียงล

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. นักเรียนสามารถบอกชื่อ ของใช้ เครื่องแต่งกายเป็นภาษาสันนาได้ถูกต้อง
๒. นักเรียนสามารถเขียนชื่อ ของใช้ เครื่องแต่งกายจากรูปที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง
๓. นักเรียนสามารถนำคำภาษาสันนาที่ใช้เรียกชื่อ ของใช้ เครื่องแต่งกายนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง

๕

แบบทดสอบก่อนเรียน

แบบทดสอบก่อนเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดลงในกระดาษคำตอบ

๑. ข้อใดคือคำว่า ๒๕๖

ก. จาน	ข. ช้อน	ค. หม้อน้ำ	ง. กระบวย
--------	---------	------------	-----------
๒. ช้อน ในภาษาล้านนา พูดว่าอย่างไร

ก. จ๋อ	ข. ช้อน	ค. จ๋อง	ง. จ๋อม
--------	---------	---------	---------
๓. ข้อใดเขียนผิด

ก. ชันโตก-๒๕๖	ข. ถังน้ำ-๒๕๖
ค. ร่ม-๒	ง. แก้วน้ำ-๒๕๖
๔. ข้อใดเขียนคำว่า "กางเกง" ได้ถูกต้อง

ก. ๒๕๖	ข. ๒๕๖	ค. ๒๕๖	ง. ๒๕๖
--------	--------	--------	--------
๕. ข้อใดเขียนถูกต้อง

ก. ๒๕๖ - ร่ม	ข. ๒๕๖ - มุ้ง
ค. ๒๕๖ - จอบ/ชอโบก	ง. ๒๕๖ - กระบวย

๖

๖. ข้อใดพูดถูกต้อง

ก. สำหรับข้าว - ชันโตก	ข. หม้อน้ำ - หม้อน้ำ
ค. รองเท้าแตะ - กบ	ง. จาน - ป้าก
๗. ปุसानกระต๊อบ คำที่ขีดเส้นใต้ คือคำใด

ก. ๒๕๖	ข. ๒๕๖	ค. ๒๕๖	ง. ๒๕๖
--------	--------	--------	--------
๘. ข้อใดถูกต้อง

ก. ร่ม - จ๋อ	ข. ช้อน - จ๋อง	ค. รองเท้าแตะ - เก็บแตะ	ง. หม้อน้ำ - น้ำโบย
--------------	----------------	-------------------------	---------------------
๙. คำว่า "๒๕๖" มีความหมายว่าอย่างไร

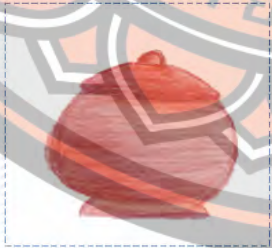
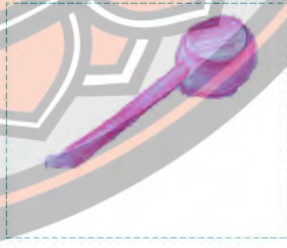
ก. น.ภาชนะที่ทำด้วยไม้ หรือโลหะรูปต่างๆ ใช้ตักน้ำหรือตวงสิ่งของ
ข. น. ภาชนะที่ทำด้วยแก้วสำหรับใส่น้ำกิน
ค. น. เครื่องใช้สำหรับใส่สิ่งของ ทำด้วยพลาสติก
ง. น.ภาชนะที่ใช้สำหรับใส่ข้าวเหนียว ทำจากใบลาน
๑๐. ข้อใดอ่านว่า "สี่บอง"

ก. หม้อน้ำ	ข. น้ำค	ค. น้ำโบย	ง. ชันโตก
------------	---------	-----------	-----------

การเทียบอักษรไทยกับอักษรล้านนา

ၓ ၵ ၶ ၷ ၸ ၹ ၺ ၻ ก ข ข ค ค ง ง	ၼ ၽ ၾ ၿ ၺ ၻ ၼ ၽ ၾ ၿ น,ป ป ๗ ๘ ๙ ๑ ๒ ๓ ๔
ၽ ၿ ၺ ၻ ၼ ၽ ၾ ၿ จ ฉ ช ฌ ฎ	๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑ ย ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑
ၲ ၳ ၴ ၵ ၶ ၷ ၸ ၹ ฏ ฐ ฑ ฒ ณ	ၲ ၳ ၴ ๑ ๒ ๓
ၺ ၻ ၼ ၽ ၾ ၿ ၺ ၻ ၼ ၽ ၾ ၿ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑	ၺ ၻ ၼ ၽ ၾ ၿ ၺ ၻ ၼ ၽ ၾ ၿ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑

 <p>ဟံး (น้ำหม้อ)</p>	 <p>ဟံး (น้ำบวย)</p>
Clay pot หม้อน้ำ	Ka-bouy กระบวย
หม้อน้ำ หมายถึง น. หม้อที่ทำจากดินเผา มีลักษณะทรงกลม ไว้สำหรับใส่น้ำดื่ม ภาคเหนือเรียกว่า “น้ำหม้อ”	กระบวย หมายถึง น. ภาชนะสำหรับตักน้ำ เดิมทำด้วยกะลามะพร้าวมีด้ามถือ, ภาคเหนือว่า “น้ำบวย”.

ขี้ต๊อก

(ขันโตก)

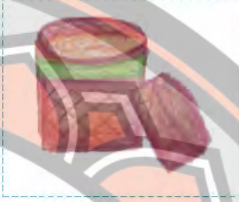

Khan-tok สำนับข้าว

ขี้ต๊อก หมายถึง (ถิ่น-พายัพ) น. ภาชนะทำด้วยไม้กึ่งถึง ไม้ไผ่ ส่วนล่างเป็นดินลักษณะเป็น วงแหวนมีขนาดเล็กกว่าถาด ส่วนบน โดยมีซี่ไม้ลักษณะหวดประมาณ ๖ ซี่ปักที่ตีนคล้ายลวดไว้ใช้สำหรับใส่อาหารเป็นดิน, โดก หรือ สะ โดกก็ว่า, ลักษณะนามว่า ไบ หรือ ลูก.

ก๋องข้าว

(ก๋องข้าว)

Ka-tib-klow กระตืบข้าว

กระตืบข้าวเหนียว หมายถึง ภาชนะที่ใช้สำหรับใส่ข้าวเหนียว ทำจากใบลาน ภาชนะนี้เรียกว่า “ก๋องข้าว”

จาน

(ถ้วยแบน)

Dish จาน

จาน หมายถึง น. ภาชนะรูปแบน ๆ สำหรับใส่สิ่งของต่าง ๆ, ลักษณะนามเรียกจานที่ไม่มีเอวไรบรรจุว่า ไบ หรือ ลูก ภาชนะนี้เรียกว่า “ถ้วยแบน”

ช้อน

(จ้อน)

Spoon ช้อน

ช้อน หมายถึง น. เครื่องใช้สำหรับตักของกิน มีที่จับยื่นออกมา, ลักษณะนาม ว่าคั้น, ภาชนะนี้เรียกว่า “จ้อน”

ตัก
(ปาก)

Ladle ถัก

ที่ตัก หมายถึง น. เครื่องตักข้าวและแกงมีรูปร่างคล้ายช้อน แต่ใหญ่กว่า ทำด้วยทองเหลือง เป็นต้น ภาชนะหนึ่งเรียกว่า “ปาก”

แก้วน้ำ
(จอกน้ำ)

Glass แก้วน้ำ

แก้วน้ำ หมายถึง น. ภาชนะที่ทำด้วยแก้ว สำหรับใส่น้ำกินภาคเหนือเรียกว่า “จอกน้ำ”

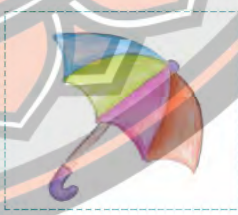
ถัง
(คาน้ำ)

Pail ถัง

ถัง หมายถึง น. ภาชนะที่ทำด้วยไม้ หรือโลหะรูปต่างๆ ใช้ตักน้ำหรือควงสิ่งของ ภาคเหนือเรียกว่า “คาน้ำ, คาน้ำ, น้ำคาน้ำ”

ร่ม
(จ้อง)

Umbrella ร่ม

ร่ม หมายถึง น. สิ่งที่ใช้สำหรับกางกันแดด กันฝนมีด้ามสำหรับถือ, ภาคเหนือเรียกว่า “จ้อง”

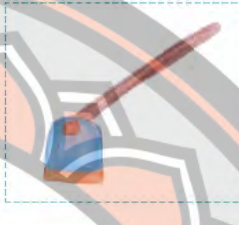
ขู
(ขู)

Broom ไม้กวาด

ไม้กวาด หมายถึง น. สิ่งที่ใช้กวาด ทำด้วย
ทางมะพร้าวเป็นต้น มีด้ามเป็นก้าน ปลายเป็นซี่
“ขู, ไม้ขู”

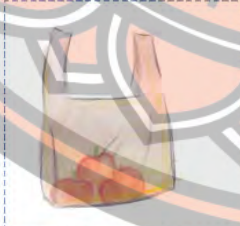
ขอบ
(ขอบ)

Hoe จอบ

จอบ หมายถึง น. เครื่องมือสำหรับขุด พรุน
หรือถากดิน ทำด้วยเหล็กหน้าแบนกว้างมีด้าม
ยาว; ภาคเหนือเรียกว่า “ขอบอก”

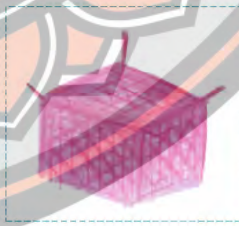
ถุงพลาสติก
(ถุง)

Plastic bag ถุงพลาสติก

ถุงพลาสติก หมายถึง น. เครื่องใช้สำหรับใส่
สิ่งของ ทำด้วยพลาสติก ภาคเหนือเรียกว่า “ถุงยาง
, ถุงเซ้ว”

มุ้ง
(มุ้ง)

Mosquito net มุ้ง

มุ้ง หมายถึง น. ผ้าหรือสิ่งอื่นที่ทำขึ้นสำหรับ
กางกันยุงหรือป้องกันยุง, ลักษณะนามว่า หลึง.
ภาคเหนือเรียกว่า “มุ้ง”

เสื้อ
(เสืย)

Shirt เสืย

เสื้อ หมายถึง น. เครื่องสวมกายท่อนบนทำด้วยผ้าเป็นต้น เรียกชื่อต่าง ๆ กัน เช่น เสืยกัก เสืยเจ็ด. ภาคเหนือเรียกว่า “เสืย”

กางเกง
(เต๋ว)

Shorts กางเกง

กางเกง หมายถึง น. เครื่องนุ่งมี ๒ ขา.. ภาคเหนือเรียกว่า “เต๋ว”

รองเท้า
(เกิบ)

Slippers รองเท้าแตะ

รองเท้าแตะ หมายถึง น. เป็นรองเท้าชนิดหนึ่ง ประกอบด้วยพื้นรองเท้า ที่ยึดกับเท้าผู้สวมใส่ด้วยสายหรือแถบรัดหลังเท้า หรือข้อเท้า หรือใช้นิ้วเท้าค้ำ รองเท้าแตะจะมีส่วนที่ห่อหุ้มเท้าน้อยกว่ารองเท้าธรรมดา และใช้วัสดุในการผลิตน้อยกว่า จึงมักจะมีราคาถูก และใช้ในการสวมใส่ลำลอง ภาคเหนือเรียกว่า “เกิบ, เกือก, เกิบแตะ”

ถุงเท้า
(ถุงตีน)

Shorts ถุงเท้า

ถุงเท้า หมายถึง น. เครื่องใช้ที่ทำด้วยผ้า ใช้สำหรับสวมเท้า ภาคเหนือเรียกว่า “ถุงตีน, ถุงน่อง”

ທູດ/ທູບ

(ທູບ)

Cab ຫມວກ

ຫມວກ ຫມາຍຄື ນ. ເຄື່ອງສວມສີ່ຮນະນີຮູບຕ່າງໆ ເພື່ອເປັນເຄື່ອງປະດັບຫຼືອັກເຄັດ ຄັນຝນເປັນຕົ້ນ. ກາດເໝືອເຮື່ອກ່ວາ “ທູບ”

ວງຍູ້ວດ

(ສາຍອ້າງ)

Belt ເຂັ້ມຂັດ

ເຂັ້ມຂັດ ຫມາຍຄື ນ. ເຄື່ອງກາດເວາໜຶ່ງຄືນຶ່ງ, ສາຍຮີດເວາ ກາດເໝືອເຮື່ອກ່ວາ “ສາຍອ້າງ, ປູ້ເອລ”

ຜູ້ຕວງອີ່ງ
ກິດຮນນທີ່ ໑

ຕ່າຍໂຂ ໃຫ້ປັກເຮັບລັບຮູບປາກພໃຫ້ຮອດກັບກ່າລັບເນກໃຫ້ມາຕ້ອຍ

<p>ກ. </p>	<p>ຂ. </p>	<p>ຄ. </p>	<p>ດ. </p>	<p>ຈ. </p>
<p>ຂ. </p>	<p>ຮ. </p>	<p>ນ. </p>	<p>ນ. </p>	<p>ນ. </p>

໑..... ສີ່ຮູ້

໒..... ລາດພງ

໓..... ຫຸ່ງເຮື່ອ

໔..... ພ

໕..... ຫຼີ

໖..... ຫຸ່

໗..... ທູບ

໘..... ລາດຫຼີ

໙..... ເຮື່ອ

໑໐..... ຕາງເຮື່ອ

๑๙

ชุดข้อที่ ๑
กิจกรรมที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนภาษาถิ่นภาคใต้ที่ตรงกับรูปภาพให้ถูกต้อง

๒๐

ชุดข้อที่ ๑
กิจกรรมที่ ๑

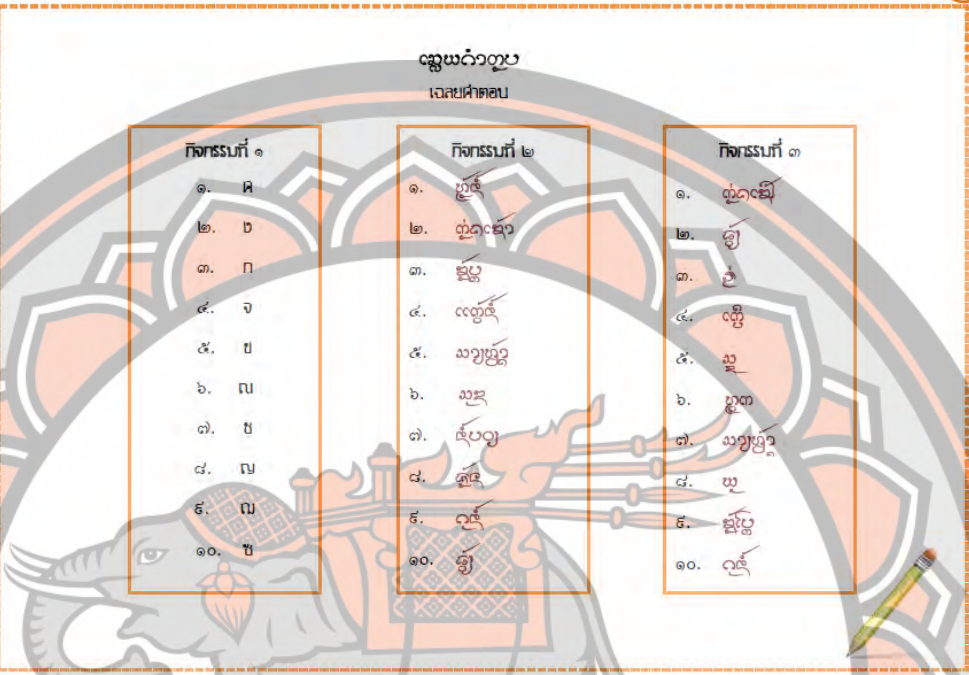
คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมคำในช่องว่างเป็นภาษาถิ่นภาคใต้ให้ถูกต้อง

๑. ป้อสับน.....ไว้ใส่ข้าวเหนียว
๒. แปด้าข้าวส่วยใส่ใน.....
๓. ฮย้าสับน้า.....นาค้วยนะ เพราะฝนกำลังตก
๔. น้อตใจก็ไต่.....ฝูไถน
๕. ฝ้าหรือสิ้อฮับที่ท้าขึ้นสำหรับตากกับขุขหรือฮ้อบกับขุข, ล้าขณณนว่า หล้อ, ฝือ.....
๖. อากาศร้อนต้อใส่.....
๗. กายเกยตัวบ้หลวนต้อใส่.....
๘. กวางนบ้านให้ระฮาดต้อใช้.....
๙. ขอบก ฝือ.....
๑๐. ภาษนที่ท้าด้วยไม้ หรือโลหะรูปต่างๆ ใช้ตักน้ำหรือตวงสิ้อของ ฝือ.....

๒๑

เฉลยคำควบ
เฉลยคำทอน

กิจกรรมที่ ๑	กิจกรรมที่ ๒	กิจกรรมที่ ๓
๑. ค	๑. ภู่ง	๑. ภู่ง
๒. บ	๒. ภู่ง	๒. ภู่ง
๓. ก	๓. ภู่ง	๓. ภู่ง
๔. จ	๔. ภู่ง	๔. ภู่ง
๕. ฆ	๕. ภู่ง	๕. ภู่ง
๖. ฃ	๖. ภู่ง	๖. ภู่ง
๗. ฅ	๗. ภู่ง	๗. ภู่ง
๘. ง	๘. ภู่ง	๘. ภู่ง
๙. ฉ	๙. ภู่ง	๙. ภู่ง
๑๐. ซ	๑๐. ภู่ง	๑๐. ภู่ง

๒๒

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน
แบบทดสอบหลังเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดลงในกระดาษคำตอบ

- ชื่อใดคือคำว่า ภู่ง

ก. จาน	ข. ช้อน	ค. หม้อน้ำ	ง. กระบวย
--------	---------	------------	-----------
- ชื่อใดในภาษาล้านนาพูดว่าอย่างไร

ก. จ้อน	ข. ช้อน	ค. จ้อง	ง. จอม
---------	---------	---------	--------
- ชื่อใดเขียนผิด

ก. ชันโตก-ภู่ง	ข. ถังน้ำ-ภู่ง
ค. ร่ม-ภู่ง	ง. แก้วน้ำ-ภู่ง
- ชื่อใดเขียนคำว่า "กางเกง" ได้ถูกต้อง

ก. ฅดวี่	ข. ฅด	ค. ฅดตว	ง. ฅตตว
----------	-------	---------	---------
- ชื่อใดเขียนถูกต้อง

ก. ฅยี่-ถุงเท้า	ข. ฅยี่-มุ้ง
ค. ฅยี่-จอบ/ขอบปาก	ง. ฅยี่-กระบวย

๒๓

๖. ข้อใดพูดถูกต้อง

ก. ล่าร์บข้าว - ชันโดก

ข. หม้อน้ำ-หม้อน้ำ

ค. รองเท้าแตะ - กวน

ง. จาน - มีาก

๗. ปุ่สานกกระต๊บบ คำที่ขีดเส้นใต้ คือคำใด

ก. ขุ้ต

ข. ขุ้ต

ค. ขุ้ต

ง. ขุ้ต

๘. ข้อใดถูกต้อง

ก. ร่ม - จ้อน

ข. ซ้อน - จ้อง

ค. รองเท้าแตะ - เก็บแตะ

ง. หม้อน้ำ - น้ำโบย

๙. คำว่า "ดูร์" มีความหมายว่าอย่างไร

ก. น.ภาชนะที่ทำด้วยไม้ หรือโลหะรูปต่างๆ ใช้ตักน้ำหรือตวงสิ่งของ

ข. น. ภาชนะที่ทำด้วยแก้วสำหรับใส่น้ำกิน

ค. น. เครื่องใช้สำหรับใส่สิ่งของ ทำด้วยพลาสติก

ง. น. ภาชนะที่ใช้สำหรับใส่ข้าวเหนียว ทำจากใบลาน

๑๐. ข้อใดอ่านว่า "อู่บอ"

ก. หม้อน้ำ

ข. น้ำค

ค. น้ำโบย

ง. ชันโดก

๒๔

ดูงยอ่วอว

เจสยอ่วอว

แบบทดสอบข้อที่ ๖-๑๐

๑. ค

๒. ก

๓. ข

๔. บ

๕. ค

แบบทดสอบข้อที่ ๖-๑๐

๖. ก

๗. ค

๘. ค

๙. ก

๑๐. ค

๒๕

ณัฐวุฒิ

เอกสารอ้างอิง

ปราณี เขียงทอง. (๒๕๒๒). วรรณกรรมสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.พรจันทร์ จันทวิมลและคณะ. (๒๕๓๔).

การเขียนและการจัดทาลือหนังสือสำหรับเด็กและเยาวชน. กรุงเทพฯ : ตะเกียง.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (๒๕๓๐). การสร้างและพัฒนาแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษา และ
จิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพมหานคร: นามมีบุ๊คส์
พับลิเคชันส์, ๒๕๔๖.

สารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคเหนือ , (กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์, ๒๕๕๒),
เล่ม ๑๑, หน้า ๕๙๖๔.

อุดม รุ่งเรืองศรี, พจนานุกรมล้านนาไทย ฉบับแม่ฟ้าหลวง, พิมพ์ครั้งที่ ๑, (เชียงใหม่ : โรงพิมพ์เมือง, ๒๕๓๔),
หน้า ๕๘๒.

๒๖

ณัฐ

ผู้จัดทำ

ชื่อ - ชื่อสกุล

ลักสรดา จารุสิทธิกุล

วัน เดือน ปี เกิด

๒๔ มิถุนายน ๒๕๒๔

ที่อยู่ปัจจุบัน

๒๐๒/๒ หมู่ที่ ๖ ตำบลหนองล่อง อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดลำพูน ๕๑๑๒๐

ที่ทำงานปัจจุบัน

โรงเรียนบ้านห้วยต้มชัยวงศาอุปถัมภ์ ตำบลนาทราย อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน
๕๑๑๑๐

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน

ครู

ประสบการณ์การทำงาน

พ.ศ. ๒๕๕๓-๒๕๕๗

โรงเรียนบ้านห้วยต้มชัยวงศาอุปถัมภ์ ตำบลนาทราย อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. ๒๕๔๗

วทบ.(เกษตรศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพมหานคร

ภาคผนวก จ

- ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาด้านนา
- ภาพกิจกรรมการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาด้านนา

แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ของใช้เครื่องแต่งกาย

จำนวน ๒ คาบ

สาระเพิ่มเติม วิชาภาษาล้านนา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ผู้สอน นางลภัสสรดา จารุสิทธิกุล

๑. สาระสำคัญ

ภาษาล้านนา เป็นภาษาท้องถิ่นที่ใช้สื่อสารกันภายในท้องถิ่น การเรียนรู้ภาษาท้องถิ่นของตนเอง เพื่อการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมด้านภาษา จึงสมควรได้รับการถ่ายทอดให้อนุชนรุ่นหลังได้รู้ได้เข้าใจและเผยแพร่ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น โดยได้จัดทำในรูปแบบของหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา ที่เป็นหนังสือภาพคำศัพท์ ซึ่งภายในเล่ม ประกอบไปด้วย รูปภาพ รูปเขียนภาษาล้านนา รูปเสียงภาษาล้านนา คำภาษาไทยกลาง และรูปเขียนภาษาอังกฤษ เรียนรู้คำศัพท์พื้นฐานรอบๆตัว เช่น กลุ่มคน เครื่องญาติ ของใช้เครื่องแต่งกาย ผักผลไม้ กิริยาอาการ และอาคารสถานที่ และนักเรียนสามารถนำคำภาษาล้านนามาเทียบกับเสียงภาษาไทยมาตรฐานได้อย่างถูกต้อง และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

๒. ผลการเรียนรู้

๑. นักเรียนบอกคำศัพท์ที่เป็นภาษาล้านนาได้อย่างถูกต้อง
๒. นักเรียนอ่านคำศัพท์ที่เป็นภาษาล้านนาได้อย่างถูกต้อง
๓. นักเรียนเขียนคำศัพท์ที่เป็นภาษาล้านนาได้อย่างถูกต้อง

๓. จุดประสงค์

๑. บอกคำศัพท์ภาษาล้านนาเกี่ยวกับของใช้เครื่องแต่งกายได้ (K)
๒. อ่านและเขียนคำศัพท์ภาษาล้านนาเกี่ยวกับของใช้เครื่องแต่งกายได้ (P)
๓. นำความรู้เรื่องของใช้เครื่องแต่งกายไปปรับประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ (A)

๔. เนื้อหาสาระ

คำศัพท์ภาษาล้านนาเกี่ยวกับของใช้เครื่องแต่งกายรวมทั้งความหมายของคำตามพจนานุกรมไทย

๕. กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ครูนำเข้าสู่บทเรียนโดยการทักทายเด็กนักเรียนเป็นภาษาล้านนา ให้นักเรียนได้ตอบเป็นภาษาล้านนา
๒. ครูยกตัวอย่าง ของใช้เครื่องแต่งกายในท้องถิ่นแล้วถามให้นักเรียนช่วยกันตอบว่า ของใช้เครื่องแต่งกายเหล่านั้นเรียกว่าอะไรในภาษาล้านนา เขียนอย่างไร ครูอาจใช้ภาพจริง หรือรูปภาพก็ได้

ขั้นการจัดการเรียนรู้

๑. ครูแจกหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา เล่มที่ ๒ เรื่อง ของใช้เครื่องแต่งกาย ให้นักเรียนคนละ ๑ เล่ม จากนั้นให้นักเรียนศึกษาคำแนะนำในการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา
๒. ครูกำหนดเวลาการศึกษาหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา เล่มที่ ๒ เรื่อง ของใช้เครื่องแต่งกายและนักเรียนทุกคนร่วมกันวางแผนการใช้เวลาที่ครูกำหนดให้ให้พอประมาณ มีความเหมาะสมกับเนื้อหาในหนังสือและทันต่อเวลา
๓. ครูเชื่อมโยงองค์ความรู้เรื่อง ของใช้เครื่องแต่งกายให้นักเรียนเข้าใจ
๔. นักเรียนศึกษาหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา เล่มที่ ๒ เรื่อง ของใช้เครื่องแต่งกาย พร้อมบันทึกองค์ความรู้ ลงในสมุด
๕. นักเรียนจัดสรรเวลาให้พอประมาณต่อการศึกษาหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา เล่มที่ ๒ เรื่อง ของใช้เครื่องแต่งกาย ให้แล้วเสร็จตาม เวลาที่กำหนด โดยมีครูคอยให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด
๖. หลังจากอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติม เล่มที่ ๒ เสร็จแล้ว ครูแจกใบงานให้นักเรียนทำ ครูคอยสังเกต

พฤติกรรมของนักเรียนอย่างใกล้ชิด

ขั้นสรุป

๑. ครูผู้สอนและนักเรียนอภิปรายสรุปจากสิ่งที่นักเรียนได้เรียนภายในชั่วโมงร่วมกัน
๒. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

๖. การวัดและประเมินผล

วิธีวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การวัด
สังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ผ่าน ระดับ ๓ ใช้ได้
ตรวจชิ้นงาน	แบบประเมินชิ้นงาน	ร้อยละ ๗๐
ตรวจแบบทดสอบ	แบบทดสอบ	ระดับคะแนน ๗ คะแนน

๗. สื่อและแหล่งเรียนรู้

- หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา เล่มที่ ๒ เรื่อง ของใช้เครื่องแต่งกายที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น
- Internet

๘. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ปัญหาและอุปสรรค

ข้อเสนอแนะ

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นางลภัสรดา จารุสิทธิกุล)

...../...../.....

แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน

ร.ร.	ชื่อ - สกุล	พฤติกรรมที่ประเมิน						รวม คะแนน	ระดับ คุณภาพ
		ความรับผิดชอบ / ขยันใฝ่รู้ใฝ่เรียน		ความเชื่อมั่น ในตนเอง / กล้าแสดงออก		เจตคติที่ดีต่อ การเรียน			
		๑.ปฏิบัติงานด้วยตนเอง	๒. มีความตั้งใจ/มาเรียนสม่ำเสมอ	๓. รู้จักศึกษา ค้นคว้า	๔. งานเสร็จทันเวลา	๑. อดสาปฏิบัติกิจกรรม	๒. ปฏิบัติงานอย่างคล่องแคล่ว		
๑									
๒									
๓									
๔									
๕									
๖									
๗									

เกณฑ์การประเมินและระดับคุณภาพ

คะแนน ๙ - ๑๐ คะแนน หมายถึง ดีมาก

คะแนน ๗ - ๘ คะแนน หมายถึง ดี

คะแนน ๕ - ๖ คะแนน หมายถึง พอใช้

คะแนน ๑ - ๔ คะแนน หมายถึง ปรับปรุง

จำนวนคนที่ผ่านระดับคุณภาพ.....คน ร้อยละ.....

จำนวนคนที่ไม่ผ่านระดับคุณภาพ.....คน ร้อยละ.....

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน

เกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมนักเรียน

ประเด็นที่ประเมิน	คะแนน			
	๔	๓	๒	๑
๑. ความรับผิดชอบ / ขยันใฝ่รู้ใฝ่เรียน - ปฏิบัติงานด้วยตนเอง - มีความตั้งใจ/มาเรียนสม่ำเสมอ - รู้จักศึกษาค้นคว้า - งานเสร็จทันเวลา	มีความ รับผิดชอบ / ขยันใฝ่รู้ใฝ่ เรียนทุก ประเด็น	มีความ รับผิดชอบ / ขยันใฝ่รู้ใฝ่เรียน เป็นส่วนใหญ่	มีความ รับผิดชอบ / ขยันใฝ่รู้ใฝ่ เรียนบาง ประเด็น	ไม่มี รับผิดชอบ / ขยันใฝ่รู้ใฝ่ เรียนสัก ประเด็น
๒. ความเชื่อมั่นในตนเอง / กล้าแสดงออก - อาสาปฏิบัติกิจกรรม - ปฏิบัติงานอย่างคล่องแคล่ว - มีความคิดสร้างสรรค์	-	มีความ เชื่อมั่น ในตนเอง / กล้าแสดงออก ทุกประเด็น	มีความ เชื่อมั่นใน ตนเอง / กล้าแสดง ออกเป็น ส่วน ใหญ่	ไม่มี ความ เชื่อมั่นใน ตนเอง / กล้า แสดงออก
๓. เจตคติที่ดีต่อการเรียน - มีความสนใจในการเรียน - ร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจ - ร่วมกิจกรรมด้วยความสนุกสนาน		มี เจตคติที่ ดีต่อ การเรียน ทุก ประเด็น	มี เจตคติที่ ดีต่อ การเรียน เป็น ส่วน ใหญ่	ไม่มี เจตคติ ที่ดีต่อ การ เรียน

แบบประเมินชิ้นงาน

ชื่อ..... ชั้น..... กิจกรรม.....
 คำชี้แจง : ให้ผู้ประเมิน ชี้ด / ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน โดยให้ศึกษาเกณฑ์การให้
 คะแนนชิ้นงาน

ประเด็นที่ประเมิน	ผู้ประเมิน											
	ตนเอง				เพื่อน				ครู			
	๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑	๔	๓	๒	๑
๑. ตรงตามจุดประสงค์ที่กำหนด												
๒. มีความถูกต้องสมบูรณ์												
๓. มีความคิดสร้างสรรค์												
๔. ความเป็นระเบียบ												
๕. เสร็จเรียบร้อยตามเวลาที่กำหนด												
รวม												
รวมทุกรายการ												
เฉลี่ย												

ผู้ประเมิน..... (ตนเอง)

ผู้ประเมิน..... (เพื่อน)

ผู้ประเมิน..... (ครู)

เกณฑ์การให้คะแนนผลงาน

ประเด็นที่ประเมิน	คะแนน			
	๔	๓	๒	๑
๑.ผลงานตรงตามจุดประสงค์ที่กำหนด	ผลงานสอดคล้องกับจุดประสงค์ทุกประเด็น	ผลงานสอดคล้องกับจุดประสงค์เป็นส่วนใหญ่	ผลงานสอดคล้องกับจุดประสงค์บางประเด็น	ผลงานไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์
๒.ผลงานมีความถูกต้องสมบูรณ์	เนื้อหาสาระของผลงานถูกต้องครบถ้วน	เนื้อหาสาระของผลงานถูกต้องครบถ้วนเป็นส่วนใหญ่	เนื้อหาสาระของผลงานถูกต้องครบถ้วนเป็นบางประเด็น	เนื้อหาสาระของผลงานไม่ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่
๓.ผลงานมีความคิดสร้างสรรค์	ผลงานแสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์แปลกใหม่และเป็นระบบ	ผลงานมีแนวคิดแปลกใหม่ แต่ยังไม่เป็นระบบ	ผลงานมีความน่าสนใจแต่ยังไม่มีความคิดแปลกใหม่	ผลงานไม่แสดงแนวคิดใหม่
๔.ผลงานมีความเป็นระเบียบ	ผลงานมีความเป็นระเบียบแสดงออกถึงความประณีต	ผลงานส่วนใหญ่มีความเป็นระเบียบแต่มีข้อบกพร่องบางส่วน	ผลงานมีความเป็นระเบียบแต่มีข้อบกพร่องบางส่วน	ผลงานส่วนใหญ่ไม่เป็นระเบียบและมีข้อบกพร่อง
๕.ผลงานเสร็จเรียบร้อยตามเวลาที่กำหนด	ส่งผลงานตามเวลาที่กำหนด	ส่งผลงานช้ากว่าเวลาที่กำหนด ๑-๒ วัน	ส่งผลงานช้ากว่าเวลาที่กำหนด ๓-๕ วัน	ส่งผลงานช้ากว่าเวลาที่กำหนด ๕ วัน

เกณฑ์การประเมินและระดับคุณภาพ

คะแนน	๑๗ - ๒๐	คะแนน	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	๑๓ - ๑๖	คะแนน	หมายถึง	ดี
คะแนน	๙ - ๑๒	คะแนน	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	๕ - ๘	คะแนน	หมายถึง	ปรับปรุง

จำนวนคนที่ผ่านระดับคุณภาพ.....คน ร้อยละ.....

จำนวนคนที่ไม่ผ่านระดับคุณภาพ.....คน ร้อยละ.....

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน

มหาวิทยาลัยนเรศวร

ภาพกิจกรรมการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาล้านนา

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – ชื่อสกุล	ลภัสรดา จารุสิทธิกุล
วัน เดือน ปี เกิด	24 มิถุนายน 2524
ที่อยู่ปัจจุบัน	206/2 หมู่ที่ 6 ตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน 51120
ที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านห้วยต้มชัยยะวงศาอุปถัมภ์ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน 51120
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ครู คศ.1
ประสบการณ์การทำงาน	โรงเรียนบ้านห้วยต้มชัยยะวงศาอุปถัมภ์ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน 51120
ประวัติการศึกษา	วทบ.(เกษตรศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
พ.ศ. 2547	ประกาศนียบัตรวิชาชีพครู
พ.ศ. 2549	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
พ.ศ. 2558	กศ.ม สาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร